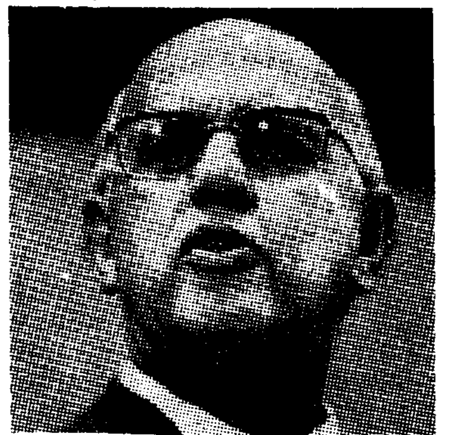

migoe

Vandaag

PIETER BOTHA
..... immoreel.....

100STE JAARGANG – No.: 90

VRIJDAG 22 APRIL 1983

GROTE VERTRAGING RUIMTEVAARTPROGRAMMA

Zesde mislukking bemande vluchten

Ruimtekoppeling Russen mislukt

LONDEN / MOSKOU – Het Russische ruimtevaartprogramma heeft vandaag een grote tegenslag te verwerken gekregen. De gisteren vanaf de basis Baikanour gelanceerde astronauten slaagden er niet in een koppeling tot stand te brengen met het al in de ruimte zijnde ruimtestation Saljoet-7. De drie astronauten keren naar de aarde terug.

Het Russische ruimtevaartprogramma is gebaseerd op langdurige reizen van astronauten, waarbij een gigantisch ruimtestation moet worden opgebouwd, dat permanent bemand zal blijven. Wat er precies is misgegaan, is niet bekend. De Russen plegen bij mislukkingen geen woord te zeggen en dat is ook nu weer het geval. De mogelijkheid is in westerse kringen geopperd, dat de Russen een nieuw type ruimteschip hebben uitgeprobeerd. Dit ruimtevaartuig naderde de Saljoet-7 tot op enkele meters, maar slaagde er niet in een koppeling tot stand te brengen.

Het opnieuw mislukken van een koppeling in de ruimte toont aan dat de Sovjetrussische ruimtevaart deze uiterst moeilijke techniek nog steeds niet onder de knie heeft. Het was vandaag de zesde keer dat zoiets fout ging. Tot dusver **keerden alle astronauten die bij mislukkingen van deze soort betrokken waren behouden op aarde terug, zij het soms onder levensgevaarlijke omstandigheden.**

In 1971 echter werden de kosmonauten Georgi Dobrowolski, Wladislav Wolkov en Viktor Pazajev, die gedurende 22 dagen in het ruimtestation Saljoet waren geweest, dood uit hun landingscapsule gehaald. Bij de terugkeer in de dampkring was de druk in hun cabine weggevallen. En bij de eerste proefvlucht met een Sojoez-ruimteschip in 1967 vond kosmonaut Wladimir Komarov de dood toen het valscherm van zijn landingscapsule dienst weigerde.

Maar bij het proberen ruimtetoestellen aan elkaar te koppelen blijft pech de Russen achtervolgen. In 1974 gebeurde het tot tweemaal toe dat een dergelijke operatie voortijdig afgebroken moest worden. Ook in 1976 en in 1977 overkwam Sovjet-kosmonauten dit en in april 1979 slaagden de Rus Nikolai Roekavisjikov en de Bulgaar Georgi Ivanov er niet in hun Sojoez 33 vast te maken aan de Saljoet 6. Volgens westerse deskundigen was hun veilige terugkeer op aarde toen een dubbeltje op zijn kant doordat bij het binnenvliegen van de dampkring het afremsysteem niet werkte en de bemanning op een reservesysteem moest overschakelen.

Buitenlandse deskundigen zijn van mening dat de jongste mislukking een ernstige vertraging van het ruimtevaartprogramma van de Sovjet-Unie zal veroorzaken. Dat geldt in het bijzonder voor een van de belangrijkste punten daarvan, het scheppen van een permanent bemand ruimtestation.

Doordat de Russen over de oorzaken van hun mislukkingen in alle talen plegen te zwijgen, blijft het voor buitenlandse ruimtevaartexperts een raadsel wat er steeds misgaat. Hun algemene theorie is dat de kleine stuwraketten die de Russen gebruiken om een ruimteschip bij een koppeling in de juiste positie te manoeuvreren onbetrouwbaar zijn. Zij hadden daar bij vluchten in de jaren zestig al dikwijls problemen mee.

Deze week

Ook Colombia onderschept Lybisch vliegtuig

BOGOTA — Na Brazilie heeft Colombia een Libisch vliegtuig met wapens onderschept. Dit zei radio 'Caracol' van militaire zijde te hebben vernomen.

In totaal zouden vijf Libische vliegtuigen over Braziliaans grondgebied hebben moeten vliegen om wapens te brengen, zo zei de radio op grond van informatie van dezelfde bronnen. Drie zouden hebben moeten afbuigen naar Nicaragua. Twee zouden naar Colombia gaan om wapens te brengen voor de guerrillabeweging M-19. De operatie zou in het water gevallen zijn doordat de Hercules C-130 technische problemen kreeg en in Recife in Brazilie moest landen. Drie Libische ilyushins kwamen in Manaus in Brazilie terecht.

Bij het Libische toestel in Colombia ging het volgens de radio om een Olyushin met 15 ton wapens aan boord. Het zou geland zijn bij de legerbasis Puerto Assis op 900 kilometer van Bogota en zou door het leger inbeslaggenomen zijn.

Frustraties

HET IS EEN ALGEMEEN publiek gegeven dat het al jaren niet botert tussen hoofdcommissaris Johan Oldenboom en commissaris Clovis Thomas van Curaçao. Dat heeft al tot enkele confrontaties geleid die het korps geen goed doen. De meest recente voorbeelden daarvan kwamen gisteren aan het licht.

Geen van de betrokken instanties of personen kan zich met recht op de borst slaan voor de wijze waarop de afwikkeling is verricht van de bevorderingen bij de politie op de Antillen. Dat is een hele lijdensweg geworden waar geen eind aan leek te komen.

Maar het wordt allemaal nog kwalijker als uit de mond van NAPB-voorzitter, Herman van Windt, moet worden opgetekend dat deze bevorderingen door grillen van de hoofdcommissaris langer dan nodig zijn aangehouden. Oldenboom werd verweten de bevorderingen allemaal weggestopt te hebben in zijn bureau-la. Niet gewoon opgeborgen daarin, maar echt verstopt. Hij wilde daarmee voorkomen dat anderen met de veren zouden pronken. Met andere woorden: dat zijn waarnemer, Thomas, de eer zou hebben om de bevorderingen uit te reiken aan het politie-personeel dat daar recht op had, inclusief personeel van de Staf van de Hoofdcommissaris. Oldenboom wilde dat zelf doen, maar eerst op een buitenlandse reis gaan.

Maar ook gisteren maakte hij opnieuw een duidelijke scheidslijn tussen zichzelf en de commissaris. Voor zes leden van de Staf van de Hoofdcommissaris organiseerde Oldenboom een aparte ceremonie ter overhandiging van de bevorderingen. De rest, het "gepeupel" dat rechtstreeks valt onder commissaris Thomas, moest dat maar in de grote groep doen. Hoe komt iemand daar op?

Zeer terecht dat hiertegen fel tekeer is gegaan door NAPB-voorzitter Van Windt. De commissaris van Curaçao is uit alle beraadslagingen over deze ceremonien gehouden. Dat is evenzeer door de bond gelaakt. Al dit soort problemen zijn volgens hem terug te leiden op een verkeerd beleid van de overheid, die keer op keer Aruba voortrekt, en op de controverse die bestaat tussen Oldenboom en Thomas.

Opmerkelijk was overigens ook dat minister mr Hector Gonzalez kennelijk ook al gerekend mag worden tot de "intieme kring" van de hoofdcommissaris. Want hij was wel aanwezig bij de uitreiking van de bevorderingen van de leden van de Staf van de Hoofdcommissaris. Minister Gonzalez kan niet volhouden dat hij van de controverse geen weet heeft gehad. Als dat zo is, is hij ziende blind. Nu is hij deelgenoot gemaakt van een weinig verheffende scheiding van personeel van het korpspolitie: dat deel dat onder Thomas valt en dat kennelijk meer gepriviligeerde deel dat rechtstreeks onder de hoofdcommissaris ressorteert.

Vanaf deze plaats is al meermalen erop gewezen dat onmogelijk gewerkt kan worden aan verbetering van de kwaliteit van het politiekorps als het in de top fout zit. De negatieve effecten druipen van bovenaf naar beneden door het hele korps. De NAPB staat dan ook geheel in zijn recht als die aandringt op maatregelen ter sanering van deze ongezonde situatie die al veel te lang heeft geduurd.

Als minister Gonzalez na slechts enkele maanden in functie al laat weten langzamerhand gefrustreerd te raken over de trage wijze waarop een en ander met betrekking tot het korps verloopt, wat moet het personeel van het korps dan wel niet zijn? Die hebben al jaren moeten ervaren hoe het rommelt in de korps-leiding en als klap op de vuurpijl vanaf 1978 moeten wachten op bevorderingen waar zij recht op hadden. Het is aan minister Gonzalez om te laten zien dat hij, in tegenstelling tot zijn vijf voorgangers, wel bereid en in staat is om orde op zaken te stellen en aan alle frustraties een einde maakt middels drastische maatregelen. De ogen zijn op hem gericht.

Ruzie op congres in VS

Experts oneens over oorzaken van honger

CAMBRIDGE, MASSACHUSSETTS — Op een conferentie over de honger in de wereld, gehouden aan de Universiteit van Harvard in de Amerikaanse staat Massachussetts, is het tot heftige meningsverschillen gekomen tussen een groep, die meent dat de wereld voldoende voedsel produceert om de honger uit te bannen en anderen, die vinden dat de politiek van de rijke landen de oorzaak is van honger en ondervoeding.

Oud-president Chowdhury van Bangladesh verklaarde in een toespraak dat armoede en honger veroorzaakt zijn door het kolonialisme, dat verantwoordelijk is voor het "achterlaten van Derde Wereld-naties in 18e-eeuwse toestanden". De overdracht van technologie door de Verenigde Staten en andere rijke naties achtte de oud-president de manier om de honger in de Derde Wereld te doen verdwijnen.

Prof. Peter Timmer van Harvard, tevens voedsel-adviseur van Indonesie, was één van de deskundigen, die hard tegen de mening van Chowdhury inging. Timmer toonde aan de hand van productie-cijfers aan, dat voldoende voedsel wordt geproduceerd om elke dag 3.000 calorieen granen te verschaffen aan iedere wereldburger. Timmer meende, dat de regeringen van de Derde Wereld hun politiek moesten wijzigen en multi-nationale organisaties minder betrokken moeten zijn bij de voedselproductie in de armere landen. Derde Wereld-regeringen, zo zei Timmer, schieten tekort in distributie-methoden en het voeren van een effectieve landbouwpolitiek. Multi-nationals richten zich niet op de arme massa, maar op het maken van winsten.

De uit Bangladesh afkomstige econoom Abdul Momen bekritiseerde het landbouwbeleid in zijn land. "Alleen boeren, die het terug kunnen betalen, krijgen landbouwkredieten, de arme boeren ondervinden helemaal geen steun", zo verklaarde hij.

Aan het einde van de conferentie zei Timmer nog: "Bepaalde landen beschouwen de internationale arena als een geschikte stortplaats voor hun problemen, terwijl ze in eigen land aan beleid en visie tekortschieten".

Brazilie verleent steun aan Suriname

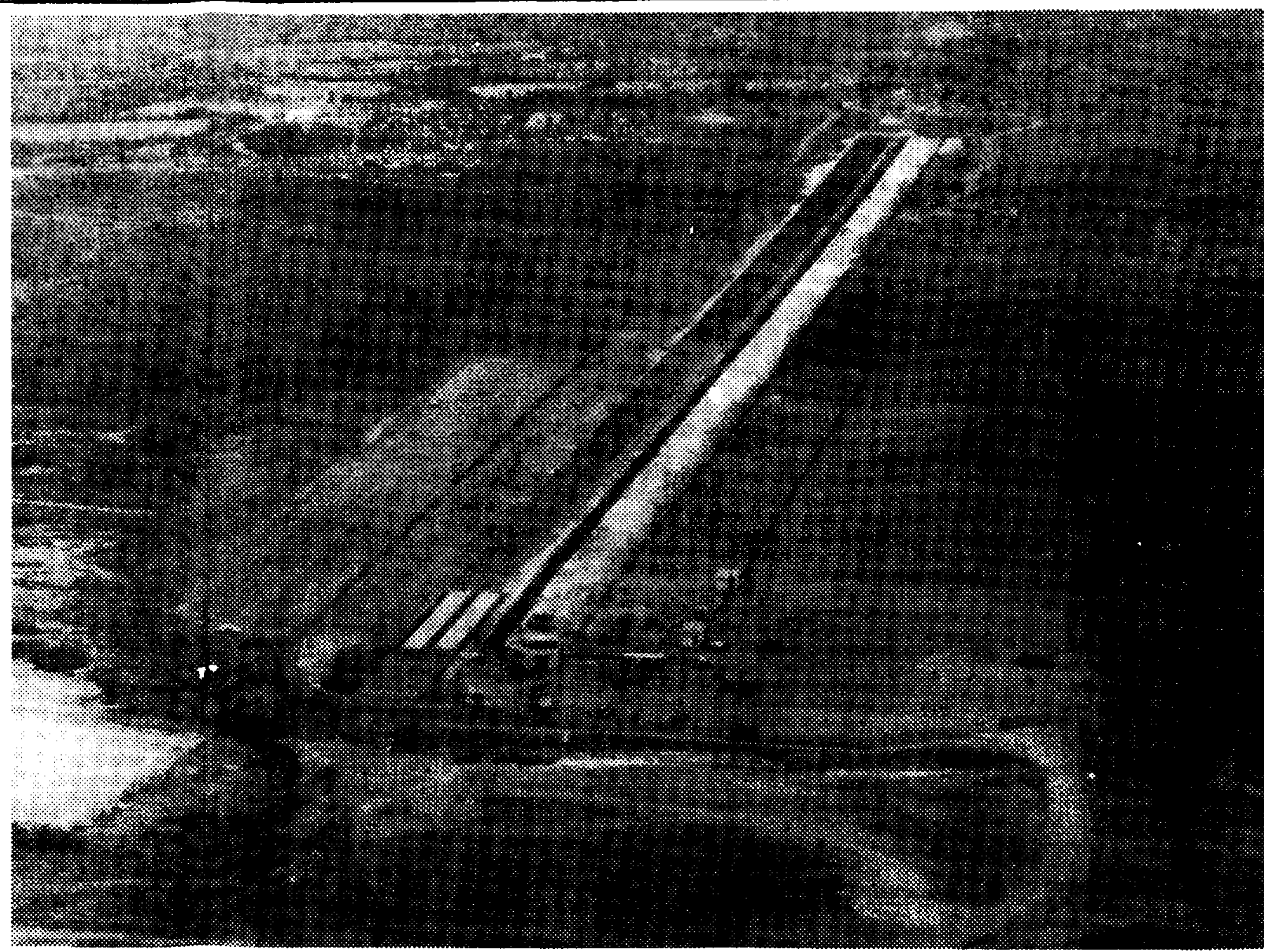
PARAMARIBO/DEN HAAG — De Braziliaanse president, generaal Figueiredo, heeft in een persoonlijke boodschap aan de Surinaamse legerleider Bouterse zijn tevredenheid uitgesproken over het recente bezoek van een speciale afgezant aan Paramaribo. "De hartelijke wijze waarop de Braziliaanse delegatie is ontvangen, vormt het bewijs voor de positieve wijze waarop de bilaterale betrekkingen tussen beide landen worden onderhouden", aldus de in Paramaribo gepubliceerde boodschap van Figueiredo.

De Braziliaanse president benadrukt in zijn boodschap de wens de relaties met Suriname uit te breiden en te consolideren. Figueiredo spreekt de hoop uit dat Brazilie en Suriname op korte termijn de mogelijkheden voor samenwerking zullen uitvoeren tot welzijn van beide volken.

In Paramaribo heeft de Surinaamse ambassadeur in Nederland, Henk Herrenberg, enkele resultaten bekendgemaakt van het bezoek van de Braziliaanse delegatie. Brazilie zal jaarlijks 50.000 ton rijst afnemen, een hoeveelheid die elk jaar met tien procent wordt verhoogd. De mogelijkheden voor afzet van Surinaamse aluinaarde in Brazilie zullen worden bekeken. Tien Surinamers zullen een beurs krijgen voor studie aan een technische faculteit in Brazilie. Brazilie heeft voorts vijf geologen ter beschikking gesteld voor geologisch onderzoek in Suriname naar grondstoffen. Binnen een maand zal een Surinaamse delegatie Brazilie bezoeken om verder over economische samenwerking te praten.

Volgens Herrenberg heeft de Braziliaanse delegatieleider, generaal Venturini, verklaard dat Brazilie zijn diplomatieke kanalen zal gebruiken om de raad voor de bevrijding van Suriname van ex-president Chin-A-Sen te laten weten dat Brazilie geen steun zal geven aan activiteit van de raad of aan huurlingenacties tegen het bewind in Paramaribo. Herrenberg trad op als coordinator van het bezoek van de Braziliaanse delegatie.

ORANJESTAD – Morgen vindt de officiële opening plaats van het Internationale Raceway Park Palo Margo van de Aruba Motorsports, waarin een bedrag van ruim een miljoen gulden is geïnvesteerd. Eind van de maand zijn de eerste internationale dragraces. Amigoe-fotograaf Djisbie maakte vanuit de lucht bovenstaande foto van de door Arubaanse Wegenbouw aangelegde dragstrip. Op de voorgrond de start met toren waarin de modernste apparatuur voor start, controle en uitslagen staat. De baan is één kilometer lang.

Lech Walesa weer aan het werk

WARSCHAU — Lech Walesa gaat volgende week weer aan het werk als electricien op de Lenin-scheepswerf in Gdansk. De leider van de verboden vakbond Solidariteit kreeg van de dienst personeelszaken te horen dat zijn vakantie voorbij is en dat hij zich maandag moet melden voor een medische keuring en hervatting van het werk.

Sinds januari heeft Walesa zelf steeds geeist dat hij zijn baan op de werf terug zou krijgen. Zijn salaris is overigens wel doorbetaald. Walesa liet weten dat hij erg blij is dat hij nu weer aan het werk kan.

Regering wil onderzoek

Kerken in Zuid-Afrika tegen immoraliteitswet

KAAPSTAD — Premier Pieter Botha van Zuid-Afrika heeft verklaard dat hij een speciale parlementaire commissie zal laten onderzoeken, of de omstreden wetten waarbij huwelijken en seksuele relaties tussen mensen van verschillend ras verboden zijn, moeten worden afgeschaft.

Het gaat om de wet op de gemengde huwelijken en de zogenoemde immoraliteitswet. "Ik ben persoonlijk tegen immorele praktijken", verklaarde Botha in het parlement, "maar de regering beschouwt deze twee wetten niet als essentieel voor de veiligheid van de blanken in Zuid-Afrika". Voorwaarde voor een dergelijk onderzoek is, volgens de premier, dat alle partijen bereid zijn, "de zaak op een niet-partijpolitieke basis en in een geest van verantwoordelijkheid te behandelen". Het kabinet zou de zaak dan "op zijn merites beoordelen".

Botha verweet enkele kerken dat zij in deze kwestie de confrontatie zoeken. Vorige maand liet de Nederduitse Gereformeerde Sendingskerk, het grootste kerkgenootschap van kleurlingen, weten dat zij huwelijken tussen mensen van verschillend ras zal sluiten en hulp zal verlenen aan echtparen die moeilijkheden krijgen met de autoriteiten. Genoemde kerk maakt deel uit van een groep kerken, waarvan de "blanke" Nederduitse Gereformeerde Kerk de voornaamste is. Dit laatstgenoemde genootschap poogt het apartheidsbeleid te rechtvaardigen op theologische gronden. Andere kerken, zoals de Methodisten, Anglicanen, Presbyterianen en Congregationalisten, hadden al eerder laten weten dat zij zich niet aan de omstreden wetten zouden houden.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: F. H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur: Frans Heiligers
Overige leden Redaktie: Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Ronnie Rens, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse)
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie). Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. De brotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel: 2222

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v. tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000 Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.

Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

No 17 op PDB-lijst

Cai Mersera verwijt BC gebrek aan visie

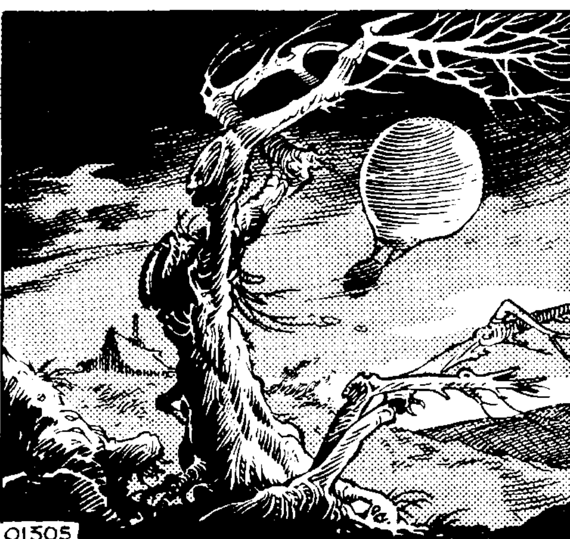
KRALENDIJK — Nummer zeventien en laatste van de Partido Democratico Bonairiano (PDB) en sterke kandidaat voor de wijk Rincon Cai Marsera heeft grote plannen voor de verbetering van Rincon. Marsera heeft een groot aantal punten opgesteld, die rechtstreeks ten voordele zullen zijn voor Rincon, dat al vaak achtergesteld werd bij de andere wijken. Wil Marsera in zijn opzet slagen, dan heeft hij van de ruim 1300 stemmen van Rincon slechts een aantal van 250 nodig om met voorkeurstemmen gekozen te worden.

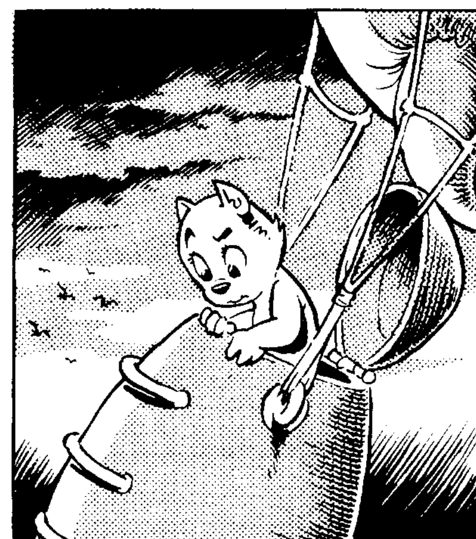
Cai Marsera zegt niet uit persoonlijke ambitie in de politiek te zijn gegaan, maar in de loop van de jaren is bij hem het idee ontstaan, dat er een groot gebrek is aan ernst bij het bestuur, maar eveneens een gebrek aan zienswijze en moed. In de tijd van de verkiezingen, zo stelt Marsera, wordt er wel van alles beloofd en wordt ook het vertrouwen van de bevolking gevraagd, maar in de jaren tussen de verkiezingen zijn het andere mensen die de besturen van de verenigingen vormen, de bevolking dienen en ervaring opdoen.

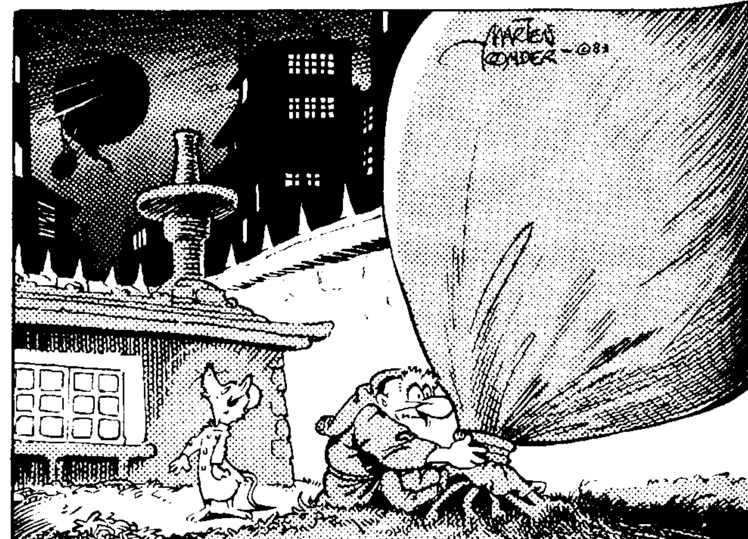
Marsera is een van de weinigen die geen persoonlijke beloften doet om bepaalde personen te helpen. Hij wenst uitsluitend gekozen te worden omdat hij wil werken in het belang van de gehele gemeenschap. Wel is Marsera, die al jarenlang voorzitter is van de bloeiende Lourdes Credit Union en vice-voorzitter van de Fedekan, er van overtuigd, dat wanneer na de verkiezingen de wacht wordt overgenomen er een totale chaos is wegens de grote schulden en de deplorabele toestand van de eilandsfinancien. Een van de ideeen die Marsera lanceert is de oprichting van een commissie die speciaal belast is met het aantrekken van kleinschalige industrie, terwijl er ook een spaarfonds in het leven geroepen zou moeten worden dat de werknemers van een inkomen kan voorzien in geval van nood of wanneer men met pensioen gaat.

Tenslotte wil Marsera niet verbloemen, dat er ook een aantal impopulaire maatregelen genomen zullen moeten worden, maar dan kan er ook verder aan een meerjarenplan gewerkt worden. Cai Marsera die bewust nummer 17 heeft gekozen is in het verleden reeds in de politiek geweest als exponent van de Accion Democratico Nobo. Terwijl bij het opheffen van deze partij Aden de meeste leden zich aansloten bij de UPB, besloot Marsera zich aan te sluiten bij de PDB, waar hij in het bestuur werd opgenomen als penningmeester.

Heer Bommel en de Spalt

01305 — Toen Tom Poes zich op de schouders van heer Bommel liet vallen, zakte deze zover in dat hij het deksel kon sluiten. De Luna steeg sierlijk omhoog, voortgeblazen door een krachtige wind, maar heer Ollie had bezwaren.

"K-kan je niet ergens anders gaan zitten?" vroeg hij klagend. "Hier kan ik niet tegen, en bovendien is 't hier veel te heet....."

"Dat komt van die spalt," zei Tom Poes. "Dat ding begint warm te worden als het avond wordt. U moet geduld hebben, heer Ollie. We zijn bezig een stad van de ondergang te redden, en een held heeft het niet altijd gemakkelijk."

Deze woorden misten hun uitwerking niet, want geruime tijd werd de stilte slechts verbroken door zwak gereutel. Maar tenslotte werd het de held toch te veel. Hij begon zich te beklagen over zijn spijsvertering, die hem naar het hoofd steeg, terwijl zijn fundament aan oververhitting leed.

"Ik zal het deksel openzetten," zei Tom Poes. "Dan kan ik meteen kijken hoe de koers is."

Hij voegde de daad bij het woord; maar het luchtte heer Bommel toch niet genoeg op.

"Je staat op mijn hoofd," jammerde hij. "Denk je dan nooit eens aan een ander?"

"Hm," zei Tom Poes. "De wind komt nu uit het westen, maar we verliezen hoogte. Ik hoop dat we Akel halen."

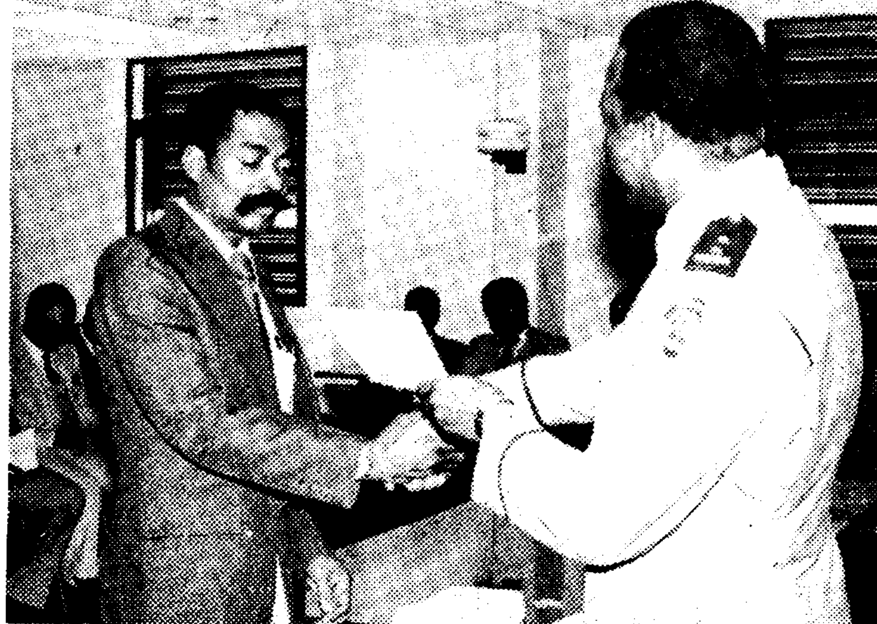
Inderdaad begon de Luna langzaam te dalen, en toen de duisternis viel, zweefden ze laag tussen een paar sombere huizenblokken. Maar gelukkig koersten ze recht op het stadslaboratorium van de stad Akel af.

Oplossing Paaspuzzel

DE SNOEKEN hebben het ditmaal met Pasen wel erg moeilijk gemaakt. Dat blijkt wel uit het feit dat er niet zoveel inzendingen binnenkwamen. En van de Bovenwinden en Bonaire zelfs geen enkele.

De oplossing liet zich als volgt lezen: Na heel wat zoeken door de Snoeken, waren alle hennen bij hun haan, het snelst door Leopold gedaan. Hij kreeg als hoofdprijs van Oom Dik een chocolade Paasei met een strik.

De eerste prijs van zestig gulden gaat naar Desiree Eliza, Mainshiweg 3, Curaçao, de tweede prijs van dertig gulden naar Michel Frank, Hooiberg 83, Aruba en de drie prijzen van vijftien gulden gaan naar M.Wanapa, Bentaweg 10, Curaçao, J.B.Wolff, Boegoeroei 91A, Aruba en R.Hering, Santa Rosa 353 op Curaçao. De prijzen kunnen opgehaald worden bij de respectievelijke redacties: op Aruba, Nassaustraat 110 en op Curaçao: Scherpenheuvel z/n.

WILLEMSTAD — Op de bovenste foto overhandigt commissaris van Politie Clovis Thomas aan de rechercheur Ewald Sumter het landsbesluit volgens welke hij bevorderd is tot hoofdagent van politie. Op de andere foto: hoofdcommissaris Johan Oldenboom bevestigt de onderscheidingstekens behorende bij de rang van onderinspecteur op het uniform van Hubert Martina, politiefunctionaris werkzaam op de opleidingsschool te Rio Canario.

Abraham tijdens Rotary toespraak:

Eerstkomende jaren nodig voor een grote schoonmaak

KRALENDIJK — Tijdens een toespraak die de voorzitter en partijleider van de Partido democratico Bonairiano (PDB) voor de Rotaryclub heeft gehouden, kwam duidelijk tot uiting, dat er allereerst een algehele inventarisatie van de werkelijke financiele situatie van Bonaire gemaakt moet worden door onafhankelijke accountants en de Algemene Rekenkamer om precies te weten waar dit eiland nu aan toe is en om vervolgens een goede planning te maken en de bevolking in te lichten over de situatie waarin men eigenlijk verkeert. Daarbij, aldus Abraham in zijn toespraak, zal de nadruk gelegd moeten worden op de achterstallige schulden die nog geind moeten worden.

Jopie Abraham gaf ook aan waar volgens hem het knelpunt gezocht diende te worden: sanering waar dit noodzakelijk is; overbodige en jarenlang bestaande geldverslindende situaties opheffen; de efficientie in het overheidsapparaat brengen, reorganiseren en aanpassen aan de tijd. Volgens Abraham zal daarvoor mankracht moeten zijn, maar hoewel die aanwezig is, maakt de overheid daar geen gebruik van.

Jopie Abraham: "In het partijprogramma van de PDB is de mogelijkheid opgenomen om Bonaire voor een bepaalde periode een vrije zone te maken, door het elimineren van bepaalde belastingen. Bonaire zal dan economisch aantrekkelijker worden voor investeerders die op hun beurt ook aan bepaalde voorwaarden zullen moeten voldoen. Hierdoor zal het eiland enerzijds minder financiele inkomsten hebben, maar anderzijds zullen er meer arbeidsplaatsen geschapen worden hetgeen weer gunstig is voor de werkgelegenheid".

TOERISME

Voor het aantrekken van intersulair toerisme en welgestelde groepen uit het buitenland zullen volgens Abraham in zijn toespraak voor de Rotaryclub wel enige luxe faciliteiten bevorderd moeten worden. Dit moet echter goed bestudeerd worden om echecs als Sorobon en Flamingo Paradise te voorkomen. Kleinschalige realistische projecten waarbij het natuurschoon geen geweld wordt aangedaan, moeten volgens Abraham de voorkeur verdienen. Industriebevordering en natuurschoon moeten met elkaar in balans zijn, aldus Abraham, die daarbij hoge prioriteit stelt aan het ruimtelijk ontwikkelingsplan (het Physical development plan van Plan D'2 uit 1975 – RED) dat aangepast of vernieuwd moet worden.

Volgens de uitlatingen van Abraham moet het mogelijk zijn, dat investeerders met de overheid op zakelijke basis kunnen onderhandelen en op korte termijn tot duidelijk uitvoerbare afspraken kunnen komen en voor de jeugdwerkloosheid moet dan een ontwikkelingsbrigade worden opgezet, aldus Abraham, waarnaast ook mogelijkheden geschapen worden om via cursussen bepaalde vakken te leren waaraan de gemeenschap behoefte heeft. Daarom zal ook het onderwijs meer op lokale behoefte afgestemd moeten worden, zodat er geen buitenlandse werkkrachten aangetrokken behoeven te worden, terwijl er in feite werkloosheid heerst.

Jopie Abraham: "Dit houdt dan voor de komende jaren een grote schoonmaak in van het tot nu toe gevoerde overheidsbeleid. Sociale voorzieningen van degenen die nu marginaal leven zullen moeten worden aangepast in die zin, dat iedereen de werkelijk nodige bijstand ontvangt, maar dat er geen misbruik van deze voorzieningen gemaakt kan worden. Er mag geen verkeerde mentaliteit gecreeerd worden, dat men liever van de bijstand trekt, dan dat men werkt. Er zullen mensen zijn, die de veranderingen aan de lijve zullen voelen, maar de komende tijd moet een tijd worden van daden en niet alleen van woorden".

Tot slot van zijn door de aanwezigen gewaardeerde toespraak stelde Abraham dat er een tijd van hard werken dient te komen, goede voorlichting aan de bevolking en offers ten gunste van de volgende generatie om een zo stevig mogelijke basis te leggen voor de toekomst van Bonaire, waarbij er een maximaal gebruik gemaakt zal worden van de uitzonderlijke mogelijkheden van het eiland.

Geschorste raadsvergadering uitgesteld

KRALENDIJK — De vergadering van de eilandsraad die door de fractie van de PDB was aangevraagd en op 13 april geschorst werd vanwege het uitvallen van radio Voz di Bonaire zou gisteren, donderdag om vier uur, voortgezet worden. De fractie van de PDB was dan ook aanwezig in de zaal van de eilandsraad, toen tegen vier uur gemeld werd, dat de vergadering niet door kon gaan, omdat de gezaghebber was uitgesteld. Naar de Amigoe vernomen heeft bleken twee van de leden van de fractie van de UPB de heren Anthonius en Booi lichamelijk enigszins ongesteld. Tijdens deze vergadering zou onder meer de terreinruil tussen overheid en HMK en het financiele beleid van het BC aan de orde gesteld worden.

Autoverhuurbedrijf

Kort geding Abraham tegen Gerharts

KRALENDIJK — Fractieleider en voorzitter van de PDB Jopie Abraham zal een kort geding aanspannen tegen de eigenaar van het autoverhuurbedrijf Hugo Gerharts wegens het doorspelen van gegevens van het verhuurbedrijf aan de politieke partij UPB, waardoor de partij van Jopie Abraham en enige aanhangers in discrediet werden gebracht en beschuldigd werden van corruptie. Deze zaak wordt bijzonder hoog opgenomen in de gelederen van de PDB en derhalve zal Gerharts zich moeten verantwoorden voor het doorspelen van vertrouwelijke gegevens aan de UPB. Volgens Abraham is Gerharts sterk gelieerd aan de partij van de heer Ellis en werd uit politieke overwegingen een formulier foutief ingevuld door het autoverhuurbedrijf van Gerharts om zodoende problemen te scheppen voor de PDB. Abrahams die stelt, dat zijn partij vrijwel zeker de komende verkiezingen zal gaan winnen, wenst geen enkele smet van corruptie op zijn blazoen en wenst derhalve de uitspraak van een rechter in kort geding.

Wat zeggen zij van hospitaal Curacao

WILLEMSTAD — In het programma "Wat zeggen zij ervan" wordt deze keer gesproken over nieuwbouw of verbouw van het ziekenhuis. In de studio van Radio Hoyer 2 ontvangt gastvrouw Anneke van Arkel gedeputeerde Lucille Wout en drie leden van de multi-disciplinaire commissie: de artsen Elassais, De Windt en drs Boas. Het programma begint om half negen 's morgens.

Ambtenarenstatus in geding

ABVO wil dringend met overheid praten

WILLEMSTAD — De vakbond Abvo heeft een dringend gesprek aangevraagd met de centrale regering en het Bestuurscollege van Curacao om te praten over de rechtspositie van de landsambtenaren die op Curacao werkzaam zijn.

In het programma van de vakbond gisteren op Z-86 zei woordvoerder Shon Ma Schoop dat de vakbond meer duidelijkheid wil omtrent de rechtspositie van de landsambtenaren omdat voor hen op de Ronde Tafel Conferentie niets is geregeld, aldus Schoop. De Abvowoordvoerder haalde aan dat het eilandgebied Aruba had toegezegd dat de daar werkende landsambtenaren in eilandsdienst zouden kunnen overgaan, terwijl de andere kleinere eilanden - volgens Schoop - de garantie hebben van Nederland dat er voor hun landsambtenaren iets wordt geregeld. Voor die van Curacao echter is er echter niets geregeld. En daar wil de Abvo meer duidelijkheid over hebben vóór de Eilandsraadsverkiezingen.

Tijdens het programma van gisteren werd weer een dringende oproep gedaan aan alle overheidsambtenaren om zich aan te sluiten bij de Abvo, omdat deze vakbond volgens Schoop de ambtenaren een uitstekende vertegenwoordiging kon aanbieden.

SAD-programma over bang zijn

WILLEMSTAD — In zijn radioprogramma Enfasis Radial brengt de Schooladviesdienst deze keer een programma over het bangzijn van kinderen. Het komt niet zelden voor dat een kind begint te huilen of midden in de nacht wakkerschrikt, of bang is als één van de ouders even uitgaat.

Voor ouders is deze angst en bangheid meestal onverstaanbaar, des te meer omdat een kind niet altijd kan zeggen waar het precies bang voor is. In het programma wordt meer informatie gegeven hoe deze angst zowel door ouders als onderwijzers opgevangen kan worden. Het wordt gepresenteerd op: dinsdag 26 april, kwart over acht 's avonds op Radio Korsou fm, woensdag 27 april half twaalf 's morgens op Radio Hoyer I, zaterdag 30 april kwart over elf 's morgens op Radio Curom Z-86 en zondag 1 mei kwart over elf 's morgens op Radio Caribe.

Uitspraak zaak Sealy-Jopie Abraham op 19 mei

KRALENDIJK — Onder rechter van Heiningen diende de belediginszaak Aubrey Sealy tegen Jopie Abraham. In de Nobo was een artikel verschenen waarin gesteld werd, dat Abraham zich in oktober 1982 in het casino van Hotel Bonaire misdragen had. Uitspraak van deze zaak, waarin Abraham bijgestaan werd door mr L.A. (Toon) Abraham zal op 19 mei volgen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur. Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur-Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand-Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag-Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

WILLEMSTAD — TeleCuracao brengt maandag 25 april om half zeven 's avonds een documentaire over de politieke partijen en de politieke campagne in 1954. In het kader van het Mediatheek-project heeft de Schooladviesdienst enkele filmopnames uit die periode verzaard, waarin onder andere ook de oorspronkelijke liedjes van de partijen te beluisteren zijn.

BANKEN RUIM IN LIQUIDITEITEN

Effect recessie afgewacht

Inkoop van handel op een laag pitje

WILLEMSTAD — Uit cijfers van de Centrale Bank valt af te lezen dat de handel voorzichtiger is geworden met de inkoop van goederen. Dat heeft te maken met de economische recessie die Curaçao nu ook in zijn greep heeft. De tegoeden bij lokale commerciele banken lopen als gevolg daarvan flink op.

Per eind maart stond bij de commerciele banken — zo staat te lezen in de laatste verkorte balans van de Centrale Bank — honderd miljoen gulden geregistreerd. Dat liep een week later op tot 110 miljoen gulden.

Uit navorsingen is gebleken dat hierin onder meer het effect van de recessie is verwerkt. Zakenlui zijn minder royaal in de inkoop van artikelen van buiten. Er bestaat minder zekerheid over de kans op afzet ervan. De lokale mensen gaan terug in koopkracht en besteden minder. Het toerisme daalt flink, zodat daar de goederen ook al niet aan kwijt geraakt kunnen worden. Om de kat uit de boom te kijken, wordt de inkoop vertraagd of het aantal goederen dat wordt aangevoerd wordt minder. De zakenlui leggen hun geld daarom [illegible] bij de commerciele banken [illegible].

TRANSACTIES

Toch moet niet [illegible] worden, aldus ingewijden [illegible] de materie, dat een groot deel van de gelden bij de commerciele banken op rekeningen van de eilandgebieden Aruba en Curaçao staan. Die verrichten via hun rekeningen bij die banken veel van hun transacties van elke dag.

[illegible] eilanden [illegible] tingen betaald door off shore bedrijven. De Eilandsontvanger heeft veel daarvan dikwijls doorgestuurd naar de rekening courant bij de lokale banken. In februari hadden de eilandgebieden maar liefst totaal ongeveer 75 miljoen gulden daar uitstaan, terwijl het totale geldbedrag op rekeningen bij alle banken tesamen honderd miljoen gulden was.

Dan valt uit datzelfde overzicht van de Centrale Bank af te lezen dat het aantal biljetten dat in omloop is, teruggelopen is van eind maart tot 8 april met veertien miljoen gulden. In de regel wordt tegen het eind van de maand, als de uitbetalingen plaats vinden, een beroep gedaan op de Centrale Bank voor bankbiljetten. Dat uitgekeerde geld wordt vervolgens óf direct naar de bank gebracht daarna, óf uitgegeven en vloeit dan via de bedrijven weer naar de banken terug. Die leveren dat dan weer bij de Centrale Bank in.

Als de banken al te ruim in de liquiditeiten komen te zitten, kunnen zij besluiten om de rente op hun te laten zakken. Ze willen zo dan voorkomen dat ze nog meer geld aantrekken waarmee zij in feite dan opgescheept zitten.

DEPOSITO'S

De eilandgebieden maken vooralsnog weinig gebruik van de mogelijkheid om een rekening courant te openen bij de Centrale Bank. Toch kunnen zij daar even gemakkelijk van dat geld gebruik maken als zij dat nodig hebben, als bij de commerciele banken. Aangenomen kan worden dat zij vrezen dan wel meer en beter in de gaten gehouden te kunnen worden door de Centrale Bank.

Toch gebeurt dat nu toch ook, aangezien elk eind van de maand de cijfers binnen zijn. Als de eilandgebieden echter meer deposito's openen bij de Centrale Bank, krijgt die instantie een betere kijk op de ontwikkelingen van week tot week of zelfs van dag tot dag.

De eilandgebieden schijnen daar toch wat huiverig voor te zijn. Aruba heeft wel lange termijn deposito's lopen voor de gelden die aan winstbelasting van Lago werden geind. Curaçao begint toch ook de laatste tijd meer bij de Centrale Bank te deponeren. Maar beiden willen toch niet al te zeer op de vingers gekeken worden door deze centralistische instantie.

Voor het bijhouden van de monetaire ontwikkelingen is het wel van belang. Curaçao heeft namelijk een begroting die groter is dan die van het Land. Die is dan ook van groot belang voor het algehele monetaire verkeer.

VOETEN

Overigens blijkt er maar geen schot te komen in de slechte financien van het Land. Opnieuw valt een schuld te constateren van 89,5 miljoen gulden bij een absoluut maximum van 90 miljoen gulden, terwijl de Landsontvanger maar een tegoed heeft van 1,3 miljoen gulden. Daarmee kan de centrale regering echt niet uit de voeten.

Er is in de eerste week van deze maand ook meer ontwikkelingsgeld overgemaakt, zo blijkt uit de balans. Eind maart stond daarvoor nog 6,4 miljoen gulden genoteerd; nu is dat 17,3 miljoen gulden.

Gewapend overval op sportzaak

WILLEMSTAD — Even nadat de bekende ex-sportsman en zakenman Oscar Salas in zijn sportzaak aan de Mahaaiweg overvallen werd door twee mannen en van 9000 gulden beroofd, legde hij verklaringen af aan de politie. Op de foto: links, onderinspecteur Cathalina luistert toe. De daders zijn nog op vrije voeten.

WILLEMSTAD — Twee met messen gewapende mannen wisten gisteravond een zakenman 9000 gulden afhandig te maken, waarna ze hem vastbonden en de benen namen.

Het was omstreeks kwart voor zeven gisteravond dat de twee mannen, beiden van lichtbruine huidskleur en in blauwe trainingspakken gestoken de zaak binnenkwamen, waar op het ogenblik alleen de koopman/eigenaar aanwezig was. De mannen dwongen de reeds bejaarde man onder bedreiging met hun messen al het geld in de kassa aan hen te geven. Het ging om een bedrag van ruim 9000 gulden. De dieven kozen het hazepad en lieten de zakenman vastgebonden achter. Deze wist zichzelf los te maken en riep meteen hulp van de politie in. De recherche stelt een onderzoek in.

Gezin krijgt begeleiding Sociale zaken

Overleden meisje blijkt slecht te zijn gevoed

WILLEMSTAD — Uit een medisch onderzoek, gecombineerd met sectie, is gebleken dat het tweejarig meisje dat in het Paasweekeinde gestorven is op Curacao, niet ondervoed, maar slecht gevoed was. Het tweelingbroertje van het meisje, dat toentertijd ook voor behandeling was opgenomen in het hospitaal, maakt het nu goed.

Van politiewoordvoerder Jules Engel, vernam de Amigoe [illegible] dat het resultaat van het onderzoek aangeeft, dat de ouders van het overleden kind geen [illegible] zullen krijgen, noch door de justitie vervolgd worden, omdat het geen geval van verwaarlozing betreft. Het bewuste gezin zal wel gezinsbegeleiding krijgen van een sociaal-werkster, aldus de politiezegsman.

Drs Monte Horsford, hoofd van de Dienst Sociale Zaken, verklaarde dat dit geval nog niet naar zijn dienst verwezen is, maar dat dit soort gevallen wel onder de taken van Sociale Zaken valt. Die moet dan een uitgebreid onderzoek verrichten naar de financiele situatie van het gezin en ook naar de wijze waarop het geld besteed wordt.

Horsford verklaarde zich niet te kunnen herinneren ooit tevoren een geval meegemaakt te hebben van ondervoeding of slechte voeding waarbij de dood volgde. Wel komt de dienst geregeld ondervoeding tegen bij arme gezinnen, waar dit probleem vaak gecombineerd gaat met slechte behuizing en problemen met hygiene, aldus het diensthoofd. Kinderen uit dergelijke gezinnen worden dan vaak uit het gezin gehaald en naar Brakkeput gestuurd, terwijl in de tussentijd ook de rest van het gezin begeleid wordt door sociaal-werkers.

Volgens Horsford gaan de voedingsproblemen veelal gepaard met andere sociale factoren, zodat het moeilijk is een schatting te maken van het aantal gevallen van ondervoeding of slechte voeding waar de dienst mee geconfronteerd wordt.

Van justitiele autoriteiten werd vernomen dat als een dergelijk onderzoek uitwijst dat het gezin wel degelijk de middelen had om het kind beter te voeden, er wél een vervolging kan komen. Want zelfs als de ouders die middelen niet hebben, kunnen zij zich wenden tot de betrokken autoriteiten (bijvoorbeeld Sociale Zaken) om bijstand te krijgen.

Het hoofd van de afdeling Voedsel en Voeding van de GGD, drs George Juliana, zei dat zijn afdeling in samenwerking met Sociale Zaken aan dit geval moet werken. Hij zei dat zijn afdeling al iemand paraat heeft staan, om zodra ze daarvoor het groene licht van de gedeputeerde gekregen hebben, te beginnen met bijstand aan dit gezin. "Wij zullen ons enkel en alleen bezig houden met dat deel dat de voeding betreft", zo zei Juliana.

Er zal ook een voedselprogramma opgezet moeten worden om te voorkomen dat het broertje - als hij uit het ziekenhuis thuiskomt - eventueel in dezelfde situatie als voorheen terechtkomt. Juliana verklaarde ook nog dat de afdeling Voedsel en Voeding reeds in zijn meerjarenplan een onderzoek heeft opgenomen naar de kwaliteit van voeding op Curaçao. Dat onderzoek gaat volgend jaar van start.

WILLEMSTAD — Bij Landsbesluit van 17 maart is eervol ontslag verleend op zijn eigen verzoek aan drs W. J. Curiel, register accountant, als lid-voorzitter van de Sociaal Economische Raad (SER). Hem wordt dank gebracht voor „de aan den lande bewezen diensten". Het besluit werd in de Curaçaosche Courant van 8 april gepubliceerd.

Kleine ceremonie bij hoofdcommissaris

NAPB laakt aparte bevorderingsaanpak

WILLEMSTAD — Nadat [illegible] ontevredenheid met de korpsleiding uitten door niet naar de politieschool op San Nicolas te gaan om persoonlijk hun bevorderingen in ontvangst te nemen, deed zich gistermiddag op Curacao ook een incident voor.

Terwijl gezaghebber Ronnie Casseres en commissaris Clovis Thomas in één lokaal van het politie-internaat op Rio Canario aan 68 functionarissen van de afdeling Curaçao hun bevordering Landsbesluiten uitreikten, werden in een afzonderlijk lokaal 6 ambtenaren van de Staf Hoofdcommissaris bevorderd door minister van Justitie, mr Hector Gonzales, en de hoofdcommissaris Johan Oldenboom.

NAPB-voorzitter Herman van Windt voerde het woord bij de uitreikingsceremonie voor de 68 agenten en verklaarde dat, hoewel minister Gonzales zijn best had gedaan om de bevorderingen van de agenten klaar te krijgen, dit niet wegnam dat de leden van het Korps "erg ontevreden en bijzonder gefrustreerd" waren. Behalve dat het voor veel agenten vier tot vijf jaar geduurd heeft eer ze hun bevordering kregen, zijn er andere redenen voor grote ontevredenheid binnen het politiekorps.

MASSAAL

Van Windt wees op het feit, dat hoewel alle Landsbesluiten dezelfde dagtekening hadden, de functionarissen op de verschillende eilanden hun bevorderingen toch op verschillende data zouden ontvangen. Het zou goed zijn, zei Van Windt, als bij massale bevorderingen, zoals nu, alle politieambtenaren hun bevordering op dezelfde dag ontvangen om ontevredenheid te voorkomen.

De voorzitter van de politiebond zei ook dat het voortdurend gebeurt dat de leden van het Korps de dupe worden van de uitermate slechte verhouding tussen hoofdcommissaris Oldenboom en zijn waarnemer commissaris Thomas van Curaçao. Tijdens een vergadering met de politiebond afgelopen vrijdag wist Thomas, die toen optrad als waarnemend hoofdcommissaris, niet eens waar de bevorderingen van de korpsleden waren. Dit terwijl alles al klaar was, maar de hoofdcommissaris de Landsbesluiten in zijn lessenaar had verstopt totdat hij van vakantie terug was uit het buitenland. Verschillende andere overheidsinstanties hadden echter al copieen ontvangen van de Landsbesluiten, aldus Van Windt. Van Windt zei te hopen dat er gauw maatregelen zouden worden genomen om de ongezonde toestand van ernstige misverstanden tussen de hoogste functionarissen van het politiekorps op te heffen.

Hoofdcommissaris Oldenboom achtte het vanmorgen niet nodig in te gaan op de verklaringen van de NAPB-voorzitter.

KRITIEK

Van zijn kant verklaarde hoofdcommissaris Johan Oldenboom in de andere uitreikingsceremonie dat er altijd wel kritiek is op de staffunctionarissen in elke organisatie, maar dat in het geval van het Korps Politie deze kritiek door de staffunctionarissen als heel gewoon werd ervaren. Oldenboom sprak van de "intieme relatie" tussen hem en zijn staf en zei blij te zijn dat de minister van Justitie "in persoon" besloten had de bevorderingen te komen uitreiken aan de functionarissen van zijn staf, "waarvan hij zich bedient". De minister had zo erkend, aldus hoofdcommissaris Oldenboom, dat de staf ook inderdaad tot zijn dienst staat.

Buiten het lokaal waar de zes functionarissen van de politiestaf werden gehuldigd, spraken enkele pas bevorderde agenten hun ontevredenheid uit over het feit dat er "onnodig" twee aparte ceremonies georganiseerd zijn voor de bevorderde functionarissen. Dit werd nadrukkelijk herhaald door NAPB-voorzitter Herman van Windt in een interview op TeleCuraçao.

CBV-offers onvoldoende voor hospitaal

WILLEMSTAD — De Christelijke Bond van Verplegend personeel CBV heeft de directie van het Sint Elisabeth Hospitaal duidelijk gemaakt dat een opoffering van de indexering door het personeel niet zal helpen tot sanering van de financiele situatie van het Hospitaal als daar tegenover geen andere maatregelen worden genomen.

CBV-voorzitter Daphne Kibbelaar verklaarde desgevraagd aan de Amigoe dat de directie van het hospitaal hen had meegedeeld de indexering niet te kunnen uitbetalen. De CBV had daar tegenover gesteld dat er dan compenserende maatregelen genomen moesten worden om te voorkomen dat de koopkracht van het personeel achteruitgaat.

Er is geaccordeerd dat verder gesproken zou worden over de manier waarop het personeel zal meewerken tot sanering van de financiele toestand van het ziekenhuis.

Inbraak in opslagplaats

WILLEMSTAD — Uit een opslagplaats aan de Penstraat werden flessen whiskey en rum voor een totaal van 332 gulden, een sigarendoosje met 55 gulden en een bedrag van elf gulden weggenomen. Men kwam er binnen tussen kwart voor drie en kwart voor vier vrijdagochtend, na het forceren van een houten deur aan de achterzijde van het gebouw. De zaak wordt door de recherche onderzocht.

Tegen Atletics

Coca Cola pakt eerste zege

ORANJESTAD — Met een 9-6 overwinning op Coca Cola behaalde Ennia Athletics gisteravond in het Marlboro-baseballpark zijn eerste basebal-overwinning van dit AA-klasse-seizoen.

Reeds in de eerste inning begon Ennia te scoren, hetgeen in de tweede inning werd opgevoerd tot 3-0. In de derde inning bracht Coca Cola de stand op 3-3, doch in dezelfde inning maakte Ennia er 4-3 van nadat in de zesde inning Ennia de stand op 5-3 had gebracht slaagde Coca Cola opnieuw erin de stand wat gelijk te trekken.

In de achtste inning maakte Coca Cola zijn zesde punt doch in dezelfde inning bracht Ennia vier punten binnen waardoor de eindstand 9-6 werd bereikt.

Ennia maakte 12 hits en beging 3 fouten terwijl Coca Cola 9 hits en 5 fouten maakte. Glenn Paterson werd de winnende en Eithel Martinez de verliezende gooier.

MANAGUA/BEIROET — [illegible] Nicaragua over de verkoop van overjarige Cubaanse MIG 17-toestellen. Zuid-Jemen is het enige communistische land op het Arabische schiereiland. Zo berichtte het Beiroetse dagblad An Nahar. Onlangs bracht een Jemenitische minister een bezoek aan Managua. De Mig-17 is ouderwets in vergelijking met het nieuwe wapentuig, maar ze zijn nog goed bruikbaar.

STATUS APARTE CU MEP
Na caminda pa Independencia

Steeds geliefd door zijn volk! Betico, ondanks zijn drukke werkzaamheden, heeft altijd tijd om dicht bij het volk te zijn.

De M.E.P. en de 29ste April (12)

Om de structuur, zoals we die gisteren geschilderd hebben, te ontwerpen is op eilandelijk niveau een zg. stuurgroep in het leven geroepen.

Deze stuurgroep, bestaande uit de Gedeputeerde voor Wetgeving en Constitutionele Zaken, het Hoofd van de Afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken, het Hoofd van Algemene en Juridische Zaken, het Hoofd van de Afdeling Financien, het Hoofd van Domeinbeheer en het Hoofd van de Afdeling Personeelszaken, dient de werkzaamheden, die door de stafmedewerkers van de Afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken tezamen met ambtenaren van de desbetreffende diensten en / of afdelingen worden verricht, te coordineren.

Tevens zal er een goed contact tussen de Afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken en het Departement Staatkundige Structuur der eilanden dienen te bestaan, gezien het feit, dat bij de voorbereiding op de overname van landstaken en bevoegdheden de landsambtenaren betrokken moeten worden.

Dit kan slechts deugdelijk geschieden indien het Departement Staatkundige Structuur der eilanden op landsniveau een coordinerende taak toebedeeld krijgt.

Dit is een "must", omdat dan de twee coordinerende organen, te weten op eilandsniveau de Afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken en op landsniveau het Departement Staatkundige Structuur der Eilanden, de enorme hoeveelheid aan werkzaamheden op een verantwoorde wijze kunnen stroomlijnen.

Reeds werken de Afdeling en het Departement voornoemd op constructieve wijze samen teneinde te komen tot een "blue print" voor het verrichten van de werkzaamheden die door Aruba en het land de N.A. gezamenlijk verricht moeten worden.

G.F. (Betico) Croes
Voorzitter Movimiento Electoral di Pueblo (M.E.P.)

Betico......Nu meer dan ooit Uw vertrouwen waard.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama en Piet Soda Fountain.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS. Nicolas Store; De Wit Stores in Sheratonhotel; Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950. Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank. Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 uur *Visiting hours* (18 jr.); 24.00 uur *Hot pants holidays* (18 jr.). Rialto: 20.00 uur *The thing* (18 jr.); 22.30 uur *Modern problems* (14 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *Basta de mujeres* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 uur *Fast Charlie the moonbeam rider* (18 jr.); 24.00 uur *Cuantas veces aquella noche* (18 jr.).

* * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz: tel.: 28288; Paradera: tel.: 25543; Savaneta: tel.: 47020; Brazil: tel.: 48301; Dakota: tel.: 29008; San Nicolas: tel.: 45906; tijdens kantooruren van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur: Patiastraat 27, tel.: 24444.

BOTICA'S: Oranjestad: Oduber, tel.: 21780; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter A.S.Ridderstap, tel.: 28017.
San Nicolas en Savaneta: dokter O.L.Ponsé, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

CREDIT UNION STA CRUZ: 20.00 uur bingo-drive.

SPORT
BASEBAL (AA): 20.00 uur Marlboro vs Aruba Video Center-Marlboro Baseballpark.

IDEFRE: 19.30 uur korfbaltoernooi-LSP.

* * *

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.30-19.00 uur "The Victoria"-vert. SELMA.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagochtend gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FIFLIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VAN VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur-Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822: donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

SPORT
CAMACURI BOWLING CENTRE: maandag t/m vrijdag open van 18.00-24.00 uur; zaterdag van 13.00-19.00 uur; op zondag gesloten.

* * *

TELEARUBA: 17.00 Flintstones Frolics; 17.30 matinette; 18.30 news in Dutch; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 Sanford and son; 21.00 programa politico (partido PDA); 21.30 wrestling; 22.30 movie of the week (Western: Nice night for a hanging); 20.45 resumen di noticias; 24.10 sluiting.

Indruk bestaat dat staking andere belangen dient

Elmar vraagt personeel om maandag werk te hervatten

ORANJESTAD — De directie van Elmar heeft aan alle werknemers een brief doen toekomen, waarin de huidige situatie nog eens wordt toegelicht. De stakers wordt gevraagd op basis van de daarin genoemde voorstellen, die bij de landsbemiddelaar op tafel liggen, aanstaande maandag het werk te hervatten. De directie van de Elmar besloot deze brief te schrijven, omdat sterk de indruk bestaat dat met deze staking andere belangen dan die van de Elmar in het spel zijn. Dit wordt afgeleid uit de moeizaam verlopen besprekingen onder leiding van de landsbemiddelaar, niet in het minst door het lang uitblijven van bericht van het bestuur van de UEA en het vaak niet of te laat komen van voorzitter Yarzagaray.

In de brief die de Elmar-directie gisteren aan alle werknemers zond, die in staking zijn nu al bijna drie weken wordt gesteld dat reeds geruime tijd getracht wordt met de UEA overeenstemming te bereiken over een nieuwe cao. De besprekingen hebben tot nu toe geen resultaat gehad om onder meer de volgende reden: het voorstel van de voorzitter van de UEA om de bestaande tekst, die in onderling overleg gedurende twintig uur tot stand is gekomen, volledig te verwerpen en te vervangen door een tekst die de bestaande gezagsverhoudingen fundamenteel aantast, is voor de directie van de Elmar principieel onaanvaardbaar. Een voorstel van de Elmar-directie tot matiging, werd beantwoord met een eis tot loonsverhoging van veertig procent. Mede gezien de moeilijke financiële situatie is het onaanvaardbaar de Arubaanse bevolking te belasten voor dergelijke loonsverhogingen.

Na gewezen te hebben op de moeizaam verlopen besprekingen, vooral ook omdat de voorzitter van de UEA vaak helemaal niet komt of te laat voor besprekingen, stelt de directie van Elmar dat dit laatste de indruk heeft gewekt dat andere belangen dan die van de Elmar-werknemers in het spel waren. Doordat de standpunten van de directie en het bestuur van de UEA nog steeds ver uit elkaar liggen, ziet het er niet naar uit dat op korte termijn overeenstemming zal worden bereikt. Bij de brief was voor de leden omdat ook de indruk bestaat dat de leden niet goed op de hoogte zijn van wat er aangeboden wordt een afschrift gevoegd van de allerlaatste definitieve voorstellen die de Elmar-directie heeft gedaan reeds op 12 april aan de landsbemiddelaar overhandigd en die van kracht zijn tot 1 mei aanstaande.

De Elmar-directie stelde voor: algemene verhoging 1 april 1983 van drie procent, per 1 april 1984 één procent en per 1 april 1985 één procent. Voorts aanpassing aan de gestegen kosten van levensonderhoud per 1 april 1983 met drie procent. De tekst van de cao wordt zoals door de Elmar voorgesteld, van kracht op 11 maart 1983, inclusief het artikel betreffende de kosten van levensonderhoud op honderd procent en de medische kosten eveneens op honderd procent. De duur van de cao wordt drie jaar. De Elmar-directie verzoekt zijn werknemers op grond van deze voorstellen aanstaande maandag het werk te hervatten.

ORANJESTAD — Veel borden en aanmerkelijk minder mensen dan verwacht trok gistermiddag de massaal aangekondigde manifestatie van stakers van Elmar en enige andere vakbonden. Op deze wijze wilden men protesteren tegen de huidige situatie rond de Elmar-staking.

ELMAR: wachten is nog steeds op UEA

ORANJESTAD — De landsbemiddelaar wacht nog steeds op de UEA om het gesprek samen met de Elmar te hervatten. Zoals bekend verzocht de UEA uitstel van het gesprek dat gistermorgen moest plaatsvinden omdat de UEA met het Bestuurscollege wilde praten. In kringen van de Elmar-directie werd dit bericht met enige verbazing ontvangen en gezien als een onderdeel van de vertragingspolitiek welke door de UEA-voorzitter Yarzagaray wordt gevoerd, waarvan uiteindelijk het Elmar-personeel de dupe wordt. Immers men gaat toch niet met bijvoorbeeld de aandeelhouders praten, het personeel is in dienst van de Elmar, en dat is de instantie met wie uiteindelijk gepraat wordt. Wat bemoeienis van de overheid in deze betreft - zoals de UEA-voorzitter nu wenst - niemand wil dat de overheid zich hiermee bemoeit, ook de overheid zelf niet.

In kringen van de Elmar-directie bestaat dan ook de mening dat deze "manoeuvres" niet alleen vertragend werken maar dat het Elmar-personeel ook zand in de ogen werd gestrooid.

Gistermiddag werd een demonstratie optocht gehouden, die wat opkomst betreft weinig te betekenen had, zeker niet na de vele radio oproepen van de gehele dag, dat er een grootse massale demonstratie zou worden gehouden. De opkomst was er niet naar om de demonstratie massaal te noemen.

Voor stembusfraude

Vonnis conform eis officier

ORANJESTAD — In de verkiezingsfraude-zaak deed de rechter vanmorgen uitspraak tegen verdachte E.R. Hij werd conform de eis van de officier veroordeeld tot twee maanden gevangenisstraf waarvan vijftig dagen voorwaardelijk en een proeftijd van drie jaar met aftrek van tien dagen voorarrest. Voorts werd hem voor drie jaren het actief en passief kiesrecht ontzegd. De zaak tegen M.C. werd nog aangehouden aangezien het onderzoek in de meineedzaak tegen E.C. nog niet is afgerond.

BIJ DE DATSUN-dealer (Topcar) werd de afgelopen dag door de French Hell-drivers die dit weekeinde shows op Aruba geven hard gewerkt. Zij gebruiken Datsun-modellen. Bij de foto: een wagen werd even "geprobeerd" door een der Hell-drivers.

Geen school op 29 april

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege heeft besloten dat in verband met de verkiezingen voor de eilandsraad op vrijdag 29 april alle scholen van Aruba voor lesgeven zijn gesloten.

IN HET AUDITORIUM van het Dr Horacio Oduber hospitaal had donderdagmiddag de diploma uitreiking plaats aan zes verpleegkundigen die hun eindexamen verpleegkundige A met goed gevolg aflegden: Rudolfo Croes, Pedro Dirksz, Freddy Joseph, Imelda van der Linden, Millicent Toussaint en Vivian Wester. De uitreiking van diploma en speld geschiedde in bijzijn van verschillende autoriteiten. De duur van de opleiding was drieëneenhalf jaar. Alleen de kandidaten die ook in de praktijk aan de eisen voldeden mochten deelnemen aan het eind-examen met als vakken kindergeneeskunde en kinderverpleegkunde, obstetetrie en verpleegkunde, interne geneeskunde, chirurgie, anatomie en algemene verpleegkunde.

Films deze week

Boulevard Theater: 22-28 april: Visiting hours. Thriller over een moordende psychopaat die z'n slachtoffers hoofdzakelijk zoekt in ziekenhuizen. Spelers o.a. Lee Grant en William Shatner. Regie: Jean Claude Lord.

22, 23 april Midnight: Hot pants holidays. Sexfilm met Tudi Widdins en Christopher St. John. 24 april Matinee: Star trek II. Admiral Kirk (William Shatner) wordt achtervolgd door Khan, de schurk die we kennen van de vorige Star Trek. Spannende Science fiction voor de liefhebbers.

Drive-In Theater: 22, 23, 24 april: Basta de mujeres. Komische Zuid-Amerikaanse film met Alberto Olmedo en Susana Gimenez. 25, 26 april: Beautiful people. Deze film gaat over dieren.

27, 28 april: Cat people. Nastassia Kinski speelt voor een verlegen en onervaren meisje dat wanneer ze bij haar broer intrekt het slachtoffer wordt van diens morbide en ongebreidelde fantasie. Om te voorkomen dat ze op iemand verliefd wordt, waarschuwt hij haar dat ze als ze aan haar sexuele verlangens toegeeft veranderen zal in een luipaard. Spannend en knap gefilmd door Paul Schrader.

22, 23 april Midnight: Basta de mujeres. zie boven. 24 april Matinee: Dragon slayer. Film met Ralph Richardson en Catlin Clarke.

Principal Theater: 22, 23, 24 april: Fast Charlie., the moonbeam rider. Spannende film over een motorrijder gespeeld door David Carradine en Brenda Vaccaro. 25, 26 april: Midnight madness. Studenten moeten 's nachts de vreemdste opdrachten uitvoeren. Spelers o.a.: Debra Clinger en Eddie Deezen. 27, 28 april: The last flight of Noah's ark. Avontuurlijke film met Ricky Schroder en Elliot Gould. 22, 23 april Midnight: Cuantas veces aquella noche. Film met internationale sterren. 24 april Matinee: Annie. Film waarin veel wordt gezongen met in de hoofdrollen Aileen Quinn en Albert Finney. Weesmeisje wordt geadopteerd door miljonair.

Rialto Theater: 22, 23, 24 april: The thing. Na jaren onder het ijs van Antartica verborgen te zijn geweest, komt als resultaat van verkeerd uitgevoerde proeven een soort monster naar boven dat het personeel van de basis in Antartica naar het leven staat. Horror film met Kurt Russell en Keith David.

25, 26 april: Devil and Max. Komische film met Elliot Gould en Bill Cosby. 27, 28 april: Two fists against the law. Chinese vechtfilm.

22, 23 april Midnight: Modern problems. Chevy Chase speelt een luchtverkeers controleur die verlaten is door z'n verloofde. Als hij bij een ongeluk betrokken raakt waarbij hij nucleaire afval over zich heenkrijgt verandert z'n leven want nu is hij plotseling in het bezit van telekinetische krachten.

24 april Matinee: The wiz. Met Diana Ross en Michael Jackson.

Raadslid bij aanwezig

Man: bril vernield door AVP-aanhangers

SAN NICOLAS — Bij de recherche te San Nicolas deed de man R.E. (58), ambtenaar bij het WEB en wonende te Spaans Lagoen, aangifte tegen de man S.A., die zijn bril ter waarde van driehonderd gulden stuk zou hebben geslagen. De man verklaarde dat hij tegen enen op weg naar zijn werk was, toen hij op de kruising bij de volkswoningen te Pos Chiquito door een groep AVP-aanhangers, onder wie het Eilandsraadslid Adri de Palm en de man S.A. werd gestopt. De weg werd geblokkeerd. Volgens R.E, betichtten de AVP-aanhangers hem ervan dat hij hen zou hebben toegeroepen te stoppen met rond te lopen en marihuana te verkopen. Hierna zou volgens R.E. de man S.A. zijn bril vernield hebben. De recherche zal in deze zaak bemiddelen.

Het ochtendblad Diario bracht dit gebeuren met grote koppen. Volgens het Eilandsraadslid Adri de Palm werden in dit bericht de feiten geheel verkeerd weergegeven en hem beschuldigingen in de schoenen geschoven die niet waar zijn. De heer De Palm heeft de redactie van Diario schriftelijk verzocht het bericht te rectificeren. Indien hieraan geen gevolg wordt gegeven, zal de heer De Palm via een kort geding de redactie laten verplichten het verkeerde bericht te rectificeren.

Dakota wil garanties van Suriname voor Concacaf-wedstrijd

ORANJESTAD — De Concacaf voetbalwedstrijd tussen Dakota Bata van Aruba tegen Suriname zal nu vermoedelijk op 10 mei in Suriname worden gespeeld. De returnwedstrijd is dan op 17 mei op Aruba. Dakota zou voordat definitieve afspraken worden gemaakt eerst nog wel de nodige garanties van Suriname willen hebben.

Zes maanden voor marihuana smokkelaarsters

ORANJESTAD — De drie buitenlanders, die vorige week straffen van tien tot twintig maanden hoorden eisen omdat zij vanuit Jamaica trachtten marihuana Aruba binnen te smokkelen, hoorden vanmorgen hun vonnis. De twee dames - tegen wie de officier tien maanden had geeist - kregen ieder zes maanden gevangenisstraf. De man werd conform de eis van de officier tot twintig maanden veroordeeld.

Metselaars

ORANJESTAD — Vanmiddag is er weer een steenlegging op Aruba. Ditmaal in San Nicolas voor het Hulpbestuurskantoor bij de Telefooncentrale te San Nicolas. De "rage van eerste steenleggingen" — aan de vooravond van de verkiezingen geen ongewone bezigheid — heeft wel de nodige reacties teweeg gebracht onder het publiek. Toen de Amigoe kortgeleden schreef dat de gedeputeerden een cursus in public relations hadden gevolgd en nu hun kennis botvieren op lezers, luisteraars en kijkers, reageerde een lezer met een telefoontje "Ze hebben een cursus als metselaar gevolgd. Vandaar deze eerste steenleggingsactiviteiten". Toen vanmorgen bericht binnen kwam voor vanmiddag weer een steenlegging hoorden we de opmerking: "Straks zijn er geen stenen meer over".

Auto vernield en ook MEP-borden

ORANJESTAD — Mevrouw C. deed aangifte dat vermoedelijk AVP-aanhangers de voorruit van haar auto hadden stuk gegooid en het dak van de auto zwaar hadden beschadigd. Haar auto stond bij het huis van gedeputeerde De Kort geparkeerd, waar zij op bezoek was. Vermoedelijk hebben de daders deze wagen aangezien voor de wagen van de gedeputeerde, die eenzelfde soort auto heeft. Voorts regende het bij de recherche aangiften van vernieling van MEP-borden op verschillende plaatsen op Aruba.

ORANJESTAD — Het nieuwe bestuur van de Bucuti Lastclub voor 1983 is als volgt samengesteld: commodore John Visser, vice-commodore Michael Croes, penningmeester Henk Weustink, secretaris R. Richardson en commissarissen J. Vlaun, J. Wathey en R. Croes

Werkgeversbijdrage 30 gulden jaarlijks

Ontwerp waarborgfonds "sesantía" bij Staten

WILLEMSTAD — Door minister Jules Eisden van Sociale Zaken en Arbeid is een wetsontwerp ingediend bij de Staten voor de opzet van een waarborgfonds voor "sesantía". Tegelijkertijd wordt die sesantía verhoogd.

Elke werknemer heeft recht op een "sesantia", een geldbedrag afhankelijk van het aantal dienstjaren, op het moment dat hem (onvrijwillig) ontslag wordt aangezegd. Dat is tot op dit moment geregeld in het Burgerlijk Wetboek 1615 J. Nu zal dit vastgelegd worden in een Landsverordening die door de Staten moet worden behandeld.

In dat wetsontwerp wordt eerstens een verhoging van de sesantia voorgesteld. Op dit moment is van kracht dat een werknemer met 1 tot 5 dienstjaren recht heeft half weekloon per dienstjaar aan sesantia; met 6 tot 10 dienstjaren een weekloon per dienstjaar; met 11 tot 20 dienstjaren een-een-kwart weekloon per dienstjaar; met meer dan 20 dienstjaren anderhalf weekloon per dienstjaar.

FAILLISSEMENTEN

De minister heeft de volgende wijziging daarin voorgesteld: met 1 tot 10 dienstjaren een weekloon per dienstjaar, met 11 tot 20 dienstjaren een-een-kwart weekloon per dienstjaar en met meer dan 20 dienstjaren twee weeklonen per dienstjaar.

In de praktijk bleken werknemers echter geen verhaal te kunnen doen op dit wettelijk vastgelegde recht in de BW. Vooral bij faillissementen van bedrijven zagen zij de sesantia aan hun neus voorbij gaan, aangezien zij dan niet van dat recht gebruik kunnen maken.

De CFW heeft jaar in jaar uit voorgesteld om die sesantiagelden, waar werknemers recht op hebben, te reserveren in een aparte pot, een waarborgfonds. Op het moment dat een bedrijf over de kop gaat of werknemers anderzins hun ontslag krijgen, kan die sesantia geen gevaar meer lopen.

Er werd een werkgroep ingesteld met vertegenwoordigers van de werkgevers, de vakbonden en de overheid om dit geval te bestuderen. Die kwam met een nota en een wetsvoorstel voor de dag dat bijna helemaal door de regering is overgenomen.

De werkgevers waren niet zo gelukkig met het voorstel van de CFW, hoewel de ontevredenheid van vakbonden wel werd begrepen. Maar het grote bezwaar was dat eerstens de werknemers geen recht vooraf kunnen doen gelden op sesantia, terwijl zij er naderhand misschien helemaal niet voor in aanmerking komen; bijvoorbeeld als zij op eigen gezag ontslag nemen. Ondertussen is dat geld wel al die tijd opzij gelegd. Bovendien zou het totale bedrag aan de exploitatie van de onderneming onttrokken worden, wat ook geen gering bezwaar was.

BEHEERSREGELS

Volgens het nu ter tafel liggende voorstel verplichten werkgevers zich om per jaar per werknemer in hun dienst dertig gulden te storten in een sesantia-waarborgfonds dat onder de Sociale Verzekeringsbank (SVB) komt te vallen. Dat is weliswaar kostenverhogend voor de werkgever, maar over het geheel genomen wordt dat niet ondraaglijk geacht. Het beheer over dat fonds wordt gevoerd door een Raad van Toezicht en Advies dat daarvoor stringente regels krijgt. In die raad hebben zitting vertegenwoordigers van de overheid, de vakbonden en de werkgevers.

Als de werkgevers hun bijdragen hebben geleverd, ontvangt het fonds op jaarbasis een totaal bedrag van naar raming 1,8 miljoen gulden. De kans is niet uitgesloten dat de werkgevers-bijdrage na verloop van tijd wordt teruggeschroefd of zelfs helemaal ongedaan wordt gemaakt, als dat werkbaar blijkt.

HYPOTHEKEN

De bedoeling is om dat fonds ook zoveel mogelijk productief te maken. Gedeeltes van de gelden kunnen worden gebruikt om arbeidsplaatsen te creeren en als medefinanciering van bouwprojecten, bijvoorbeeld in de vorm van hypotheken.

ELGA NV IS door Importex Inc. toegevoegd als dealer van Singer naaimachines naast Nijco NV. Importex is de alleenvertegenwoordiger en importeur van Singer op de Antillen. Er worden demonstraties van deze naaimachines gegeven op dinsdag 26 april in Elga Colon, op woensdag 27 april in Elga Emancipatie boulevard en op donderdag 28 april in Elga Madurostraat van acht uur 's morgens tot twaalf uur 's middags en van twee uur 's middags tot zes uur 's avonds. Voor iedere bezoeker is er een "aardigheidje". Op de foto feliciteert Importex-directeur A. Nijdam (links) de heer L. Cloose van Elga.

Haiti krijgt aansluiting op ALM-Coral

WILLEMSTAD — Het ALM-kantoor te Port au Prince Haiti krijgt naar verwachting eind april aansluiting op het ALM-computersysteem CORAL. Dit systeem is sinds medio vorig jaar opgezet waardoor reserveringsagenten en reisagenten die op het systeem aangeloten zijn, onmiddellijk over de nodige reserveringsinformatie kunnen beschikken.

Onlangs hebben ook de reisagenten Caribe Tours en Bontravel op Curaçao aansluiting gevraagd op het CORAL, terwijl de kantoren van Maduro Travel op Curaçao en Aruba reeds aangesloten waren, evenals de kantoren te Bonaire, Sint Maarten, Miami, Caracas, Maracaibo, Paramaribo, Santo Domingo en Puerto Rico.

Ook met de agenten Aldo Travel en Antillana de Viajes op Aruba en de Antillana de Viajes op Zeelandia is overeengekomen dat ze aansluiting krijgen op het CORAL van de ALM.

QUITO/SEOEL — Ecuador en Zuid-Korea hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend op economisch en technisch gebied. Minister Luis Valancia Rodriguez van Ecuador bracht een bezoek van vier dagen aan Zuid-Korea.

Den Haag gevraagd om onderzoek wateraffaire

WILLEMSTAD — De Nederlandse regering is gevraagd een onderzoek in te stellen „naar de vreemde gang van zaken rond de drinkwaterfabriek op het Antilliaanse eiland Aruba". Dit is gevraagd door het Tweede Kamerlid Wijnie Jabaay van de Partij van de Arbeid (PvdA), die de vragen richt aan de ministers van Economische Zaken en Antilliaanse Zaken. Zij kwam daartoe na een uitvoerige publicatie over deze affaire door Het Vrije Volk, het socialistische dagblad in Nederland.

Het gaat hierbij om de drang van Nederlandse zijde, onder meer uitgeoefend door ex-minister Terlouw van Economische Zaken om verder in zee te blijven gaan met wat op Aruba beschouwd wordt als een mislukt ontwikkelingsproject: de waterfabriek-bouwer Aquanova uit Rotterdam. Waarom was er de Nederlandse ministeries zoveel aan gelegen dat Aruba een nieuw contract afsloot met Aquanova? Een eerder gebouwde fabriek door Aquanova op Aruba werkte kennelijk slecht. Vandaar dat men op Aruba bij de waterfabriek niet langer meer wilde verder gaan met Aquanova.

Waarom echter kreeg verleden jaar november, aldus het Kamerlid Jabaay, een Arubaanse delegatie te horen, dat een nieuwe order voor het Rotterdamse bedrijf veel „goodwill in de nabije toekomst" zou opleveren voor Aruba. De Arubanen hebben dat toen opgevat als een Nederlandse belofte tot soepelheid bij de toen naderende onderhandelingen over aparte onafhankelijkheid van Aruba. Het Vrije Volk maakte melding van de Jabaay-vragen.

Ingezonden

Achteruitgang

ONS DORP SOTO staat plotseling in de belangstelling van de nieuwsmedia. Het is sensatie die men zo snel mogelijk zijn lezers wil voorhouden; de droeve waarheid komt later aan het licht. Wij kunnen Soto een vredig dorp noemen. Gabi's winkel is 's avonds de verzamelplaats, waar men de krant, boodschappen of zijn lekker hapje gaat halen. Men kent er elkaar. De doodslag laat zien hoe hard wij op Curaçao achteruit zijn gegaan in mentaliteit de laatste tien jaren. Dit geval zal onze bevolking wakker schudden, hoe erg dat is.

De dader is een jongeman, die bij de bevolking van Soto, bekend staat als absoluut geen misdadiger; nu wordt hij toch opgesloten voor moord. Het dorp zal dagen lang hierover blijven praten, maar wij allen op Curaçao moeten gaan denken: hoe komt ons eiland zo, dat vroeger bekend stond als bijzonder vredelievend; een enkele moord per jaar met een mes beslecht voor het bezit van een meisje of in dronkenschap gepleegd? Hoe trots waren wij als vreemdelingen ons vroegen: hoe is bij jullie de criminaliteit? Het antwoord was, zoals het boven geschreven is. Maar nu deze maand april 4 moorden.

Deze moordneigingen zijn gelijk een gevaarlijke ziekte als kanker. Als men dit niet met alle middelen die men heeft bestrijdt, is men verloren. En nu wij op dit punt gekomen zijn, van zoveel moorden in korte tijd met de vooruitzichten op verbetering van meer werk nog niet in zicht, moet de bevolking zich gaan bezinnen over wat de oorzaak is, van deze toestand.

Een krant is hier een soort verslaving geworden, vooral in de ochtend. De kranten worden soms met levensgevaar aan de auto's verkocht of aan vaste punten meegenomen, naar het werk, gelezen, dan nog besproken. Wij kunnen zeggen: een ziekte voor onze samenleving, aangezien het nimmer goed gelezen wordt. Voor de gemeenschap ook nog kostbaar, aangezien dan werk wat eigenlijk verricht moet worden, niet gedaan wordt.

Een goede krant heeft buiten nieuws, nog een andere taak en dat is vroeger steeds geweest, een opbouwende kritiek op wat er vermeld werd. Hoe anders is dit de laatste jaren geworden. Daar moeten wij nu niet meer uit het oog verliezen, maar constateren wat vroeger een krant was en nu in dezen dagen en dan trekt elke bewoner zijn eigen conclusie. Zoals het nu is, kunnen en mogen wij niet voortgaan. Wij zouden ten gronde gaan. Lees kranten van die landen, waarmee wij ons kunnen vergelijken. Wij kunnen dit constateren, wij zijn hard achteruit gegaan.

M. VAN WILPEN

Geen gewonden in donderdagverkeer

WILLEMSTAD — Voor de afwisseling waren er gisteren geen gewonden in het verkeer, hoewel er zeventien aanrijdingen waren. De totale materiele schade komt neer op 18.500 gulden.

De aanrijding met meeste schade was op de Gosieweg ter hoogte van de Kadoweg, tussen twee vrachtwagens. De bestuurder van één van de wagens moest hard remmen om een aanrijding te voorkomen, maar schoof daardoor van de weg af, tegen een andere vrachtwagen die op de berm geparkeerd stond. De totale schade was 2000 gulden.

Op de Seri Domi vond een aanrijding plaats tussen twee personenauto's, doordat een van de bestuurders een rood licht aan zijn laars gelapt had. Door het niet verlenen van voorrang botsten twee auto's op de kruising Blanquillaweg/Bahamasweg. De schade is ongeveer 1250 gulden.

Remitido

Dos konseho

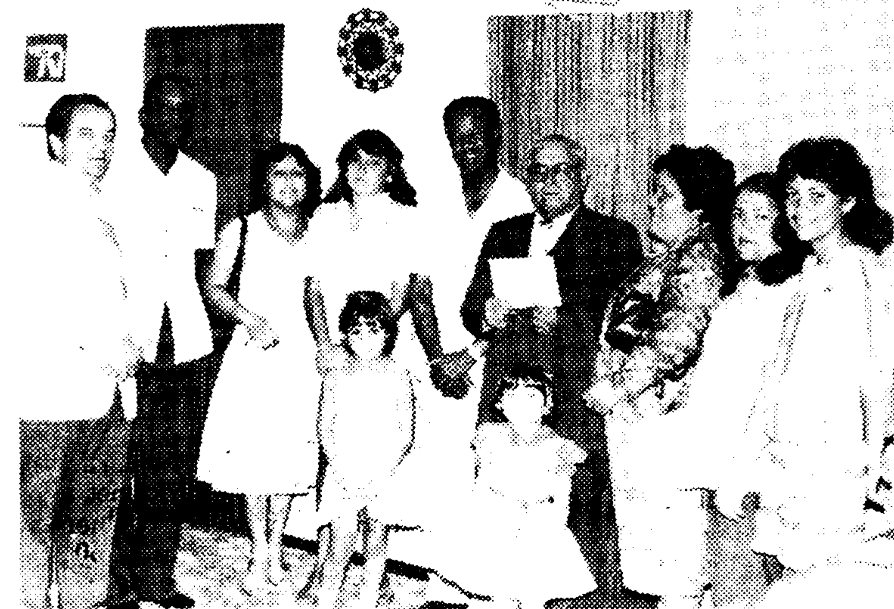
SHON CA, SHON MI,
Mosa, Maria,
Clubnan di Damas en partikular.

Ten ku nos ta' mucha
nos tabata kreativo: Skultor,
ku material di pishi ku tera;
nos tabata tin tienda,
a bende bleki bashí,
a paga ku pieda i tapader'i boter;
nos wega di mama-ku-tata
den nos kas di kah'i karton
ku shonnan a tira'fo
boter berde kabei'i kabuja
ta'nos joe;
nos a gobernà nos teritorio
limitá:
rondoná di kadushi brasá,
blek'i kerosin,
lata di kah'i batata.

Nos tabata mucha.
Den un wega di fantasia.

Awor ku nos ta grandi.
Nos wega t'e wega di bida.
Un wega real:
duna awtorisashon
pa bon gobernashon
na hendenan firme
Por ta homber of muhé.
I tene masha kuidow
ku stierdonan mevrouw.

ETHLYN L. LA CRUZ

BIJ DOW had in tegenwoordigheid van gedeputeerde Remy Zaandam de huldiging plaats van de heer Kelly, die het feit herdacht dat hij vijfendertig jaar geleden in dienst van DOW trad. Ook het hoofd van dienst Rudy Oduber en anderen waren bij de huldiging aanwezig.

Certificaten VBC-cursus

WILLEMSTAD — Voor de geslaagden aan de cursus "Dienstverlening is ook een vak", opgezet door de Vereniging Bedrijfsleven Curacao VBC en de Interamo is op 26 april uitreiking van certificaten. De uitreiking is om vijf uur 's middags door R. Willems, voorzitter van de VBC. De cursus is opgezet in het kader van het bevorderen van de dienstverlening voor het huidige winkelpersoneel.

OP ZUIKERTUINTJE is gisteren de hoogste top bereikt bij de bouw van Winkelcentrum Bloempot, eigendom van de familie Domhoff-Boom. Het is de bedoeling dat het winkelcentrum eind october dit jaar wordt afgebouwd en er 18 verkooplokalen in komen. Later zal er ook een park worden aangelegd in de mondi achter waar nu supermarkt Zuikertuintje is.

Personalia

25 VERPLEGERS ontvingen op 19 april hun diploma en insigne uit handen van zr R.Thijm, directrice van de Instituto pa Formacion den Enfermería, IFE. Daarbij was ook dr Elassais, directeur van het departement van Volksgezondheid, aanwezig. Onder auspicien van de departementen van Onderwijs en Volksgezondheid moesten de vijfentwintig geslaagden ook de eed afleggen.

De geslaagden zijn: Rudsel P. Alexander, Iona V. Arrindell, Simonetta M. Arrindell, Gwendolyn O. Arndell, Norine E.A. Camelia, Isnalda M. Celestijn, Cheriette Ph. Davelaar, Diana M. Douglas, Martha M. Duzant, Richenel J. Eliza, Eliane A. Emerenciana, Judith R. Fraai, Merarda D. Helmijr, Marie J. Kwidama, Maritza J. Martis, Ulrica M. Matthew, Dulcela J. Meyer, Viola L. de Palm, Rea C. Panka, Angelica A. van Putten, Yvette B. Rosalia, Luthnarda E. Severina, Milushka M. Sophia en Joan Wilson.

ABVO-viering Dag van de Arbeid

WILLEMSTAD — De Algemene Bond van Overheidspersoneel (ABVO) houdt op zondag 1 mei zijn jaarlijkse viering van de Dag van de Arbeid. De viering is om half zes 's middags in Hoffi Biesheuvel.

Voor werknemers Hugo's bar

Salaris kwart minder

WILLEMSTAD — De directie van Hugo's Bar in Campo Alegre heeft de vertegenwoordigers van haar 80 werknemers voorgesteld een gemiddelde salarisvermindering van 23 procent te accepteren omdat er geen geld is om het personeel uit te betalen. Dit is vanmorgen desgevraagd vernomen van Horecaf-zijde.

De vakbond heeft de directie bij voorbaat al gewaarschuwd dat zij dit niet aan de werknemers kan verkopen daar het zou betekenen dat de werknemers in één keer een-vierde van hun salaris zouden moeten verliezen. De directie van Campo Alegre zal morgen een vergadering met het personeel beleggen om hen op de hoogte te stellen van het voorstel.

Literaire kring nog tweemaal bijeen in Tamarijn

WILLEMSTAD — De maandelijkse literaire kring — uitgaande van wijk C van de Verenigde Protestantse Gemeente — zal dit seizoen nog twee keer bijeenkomen op maandag 23 mei om 20.00 uur in de Tamarijnkerk over „de bastaard van Bonaire" van Wiko A.G.M. Bergmans en op maandag 13 juni om 20.00 uur in de Tamarijnkerk over „Zwarte Makamba" van Gustaaf de Jongh. Na een inleiding op het boek is er gelegenheid tot discussie. Ieder die het boek heeft gelezen en belangstelling heeft, is hartelijk welkom. Beide boeken zijn te koop in de boekhandel of bij ds R.E.R. van Buiren, tel. 78194

Irak belemmert dichten oliebronnen

MANAMA — Iraakse schepen en vliegtuigen hebben een Iraans oorlogsschip tot zinken gebracht dat trachtte de lekgeslagen oliebronnen in Iran te benaderen.

In het betreffende noordoostelijke deel van de Perzische Golf bevinden zich de Iraanse olieputten die bij Iraakse luchtaanvallen zijn lekgeslagen waardoor al weken olie in de Golf stroomt. De staten langs de Golf confereerden tot vorige week tevergeefs om een enorme milieuramp te voorkomen.

FALTA DI UN BON RELEVISTA A RESULTA HAWKS DEFISIENTE

Granger a lusi tremendo pa sinku inning

Prome viktoria pa Wild Cats den beisbòl lokal

WILLEMSTAD – Wild Cats/Honda ayeranochi a logra su prome viktoria den e aktual kampeonato di beisbòl AA. Tabata e ekipo di Blue Hawks/Plaza Casino ku despues di a brinda bon resistensia durante gran parti dje partido, a kai atras konsiderablemente i finalmente sufri un derota ku skor aplasta di 4-11. Faktor prinsipal den e triunfo di Wild Cats tabata e ofensiva di 13 hit kua nan a demonstra, entre kua tres homerun.

E lokual ayeranochi sin duda a laga e ekipo di Blue Hawks na kaya ta e echo ku nan no ta posee un bon pitcher relevista. Humphrey Granger kende a habri riba montikulo a silensia e ekipo poderoso di Wild Cats durante di sinku inning kompletu, sin permiti niun hungadó yega apenas tersera base. Un aktuashon hopi meritorio, pero ku finalmente no por a wordu konkretisa den un viktoria.

Tabata e ekipo di Blue Hawks ku ta tuma ventaha di 1-0 den bom dje prome entrada i ta amplia esaki te na 2-0 ku un kareda mas den bom di sinku. Ambos kareda a ser anota kontra di Antonio Keller kende apesar di tin sierto problemanan ku su brasa a bai henter e ruta.

Mas remarkabel ta ainda ku tur e kuater karedanan anota tabata kareda sushi.

REAKSHON DI CATS

Wild Cats den kabes di seis inning a kuminsa desifra e lansamentunan dje hoben Humphrey Granger. Ushley Kirindongo ta embasa riba eror di tersera i despues di a kompleta un out Johnny Alberto ta konekta homerun bon pa dos kareda. E di tres kareda dje entrada ta [illegible] doble di Ronald Thomas, empuhando Rishinel Daal kende a risibi pasashi gratis, 3-2.

Blue Hawks no ta perde pa gana i den bom dje mesun inning ta bolbe empata e partido i bai ariba ku skor di 4-3. Martis ta embasa ku hit den kuadro i Marceli ta embasa riba eror en tiru di Keller. Junny Obispo ta sakrifika avansando ambos koredo, pa despues Donald Martina kome ponche kompletando asina dos out. Nelly Jacoba sinembargo ta saka un roletaso pa tersera i ta yega safe primera, mientras ku e primera base Ushley Kirindongo ta kai ku e bala permitiendo dos kareda anota.

VIKTORIA

Den kabes di shete entrada Wild Cats a disidi e partido anotando no menos ku sinku kareda. Despues di a permiti triple na Gigi Hooi i base por bola na Ephraim Simmon, Norman Seraus a drenta di relevo na luga di Granger. E prome homber ku ela enfrenta - Ushley Kirindongo - ta konekta homerun bon pa dos kareda.

......*HUMPHREY GRANGER*...

Ronald Thomas despues tambe ta konekta otro bataso di kuater skina bon pa dos kareda mas.

For di e momentu ei ya tur lus a paga pa Blue Hawks. Wild Cats ta skor dos mas den di ocho i unu den di nuebe.

SKOR FINAL

Pitcher ganadó a resulta Antonio Keller, perdedó Humphrey Granger kende a risibi relevo di Seraus den di shete. Pa Wild Cats: 11 kareda; 13 hit i 6 eror, na bate a destaka Ronald Thomas kende a bai di 4-3. Pa Blue Hawks: 4 kareda; 9 hit i 4 eror, Payo Faneyte a konekta di 5-4.

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua awenochi ku e partido entre Alpha i Sta Rosa Indians.

Ayeranochi un total di 988 persona a presensia e partido, den stadion di Sentro Deportivo Korsou.

Tennistoernooi der kampioenen

DEN HAAG – Michiel Schapers is één van de 64 deelnemers aan het tennistoernooi der kampioenen, dat van 1 tot en met 8 mei op de banen van Forest Hills te New York wordt gehouden. Schapers verdiende een plaats in het uiterst sterk bezette toernooi op basis van zijn toernooizege in Nairobi (Kenia) enkele maanden geleden. De WCT, die het toernooi organiseert, heeft alle winnaars van ATP- en WCT-toernooien in de afgelopen twaalf maanden een uitnodiging gestuurd. Tot de favorieten behoren Jimmy Connors, Ivan Lendl en Guillermo Vilas.

Schapers, momenteel de beste speler in Nederland, reist vanuit New York door naar Lissabon, waar hij met de Nederlandse ploeg uitkomt in de Daviscupontmoeting tegen Portugal. De lange Rotterdammer gaat ervan uit, dat hij in het sterk bezette toernooi in New York snel zal zijn uitgeschakeld. De Daviscupwedstrijd in Lissabon begint vrijdag 6 mei.

Mandlikova verslaat Billie Jean King

GRENELEFE – De Tsjechoslowaakse Hana Mandlikova heeft door een overwinning op de 39-jarige Amerikaanse Billie Jean King de halve eindstrijd bereikt van het internationale tennistoernooi voor dames in Grenelefe (Florida). Daar wordt gespeeld voor een prijzenpot van een half miljoen gulden. Mandlikova haalde de veterane met verrassingen uit haar spel. De uitslag was 6-3, 2-6, 7-5. Mandlikova kreeg twee officiele waarschuwingen van de scheidsrechter voor het ophouden van de partij. Een derde waarschuwing zou automatische diskwalificatie inhouden. Na afloop weigerde King de hand van Mandlikova te schudden. De Amerikaanse Andrea Jaeger plaatste zich eveneens bij de laatste vier door winst op de Roemeense Virginia Ruzici. Martina Navratilova behaalde haar 34e achtereenvolgende overwinning tegen de Zuidafrikaanse Yvonne Vermaak: 6-0, 6-2.

FIFA niet meer naar Amerika en Canada

NEW YORK – Josef Blatter, secretaris-generaal van de wereldvoetbalbond FIFA, heeft de voetbalbonden van de Verenigde Staten en Canada laten weten, dat het inspectiecomite geen bezoek meer aan die landen zal brengen om te onderzoeken of daar het wereldkampioenschap 1986 gehouden kan worden. In Mexico heeft de FIFA wel een uitgebreid onderzoek verricht. Op 20 mei wordt in Stockholm beslist waar het wereldkampioenschap zal plaatshebben. De Amerikaanse voetbalbond heeft bij monde van woordvoerder Rottkov intussen geprotesteerd tegen de afmelding van de inspectiegroep.

SAO PAOLO – De politie van Sao Paolo heeft een partij van 12 duizend exemplaren in beslag genomen van het laatste nummer van het orgaan van de Communistische partij (CP) van Brazilie.

Inskripshon pa kampeonato di vòlibòl 1983

WILLEMSTAD – Direktiva dje federashon di vòlibòl lokal (FeVoKo) ta partisipá na tur ekipo afiliá ku mayan ta eksisti e posibilidat pa inskribí pa e kampeonato 1983, ku ta pendiente pa kuminsa dia 15 di mei proksimo. Inskripshon por tuma lugá mayan djasabra na edifisio di CSF na Mundo Nobo entre 9'or di mainta pa 12'or.

Onder auspicien van de CLTB

Tennistoernooi om prijzengeld

WILLEMSTAD – Op 2 mei aanstaande zal er een aanvang gemaakt worden met het tennistoernooi gesponserd door "Nike" en dat onder de auspicien van de CLTB gespeeld zal worden. Het betreft hier een lokaal toernooi dat om geld gespeeld zal worden. Alle wedstrijden worden op de banen van Mundo Nobo gespeeld en voor zowel dames als heren. De dames-wedstrijden vangen aan op 2 mei t/m 7 mei en van de heren van 9 mei t/m 14 mei. Entree is geheel gratis en alle wedstrijden beginnen om 18.00 uur. Het is de bedoeling dat voor de verliezers in de eerste ronde nog een speciale verliezersronde gespeeld wordt.

Alhoewel het hier een "prizemoney"-toernooi betreft, betekent dit niet dat de spelers geld dienen aan te nemen, maar kunnen ook een cadeaubon accepteren.

Deelnemers heren: Rick Phelipa, Zabdiel Wieske, Roy Phelipa, Kenneth Hennep, Tino Minguel, Marcel Verspuy, Steven Coffie, Dick v/d Net.

Deelnemers dames: Jeanine Phelipa, Ingrid Gonesh, Sharon Phelipa, Nanette van Lanschot, Solange Simon, Abigail Paula, Ratna Agard, Monique Russel.

REGELS

Alle wedstrijden worden op de banen van Mundo Nobo gespeeld. Bij 6-6 in een set wordt de tiebreak 12-point gespeeld. Uitstel slechts bij speciale gevallen en in overleg met wedstrijdleider. De verliezers in de eerste ronde gaan over naar de "verliezersronde". Inschrijfgeld dient vóór de wedstrijd aan de wedstrijdleider afgegeven te worden.

PRIJZEN

De winnaars bij de dames en heren verdienen respectievelijk 150 en 200 gulden, de runner-ups 75 en 100 en de semifinalisten 30 en 50 gulden. De winnaars van de verliezersronde krijgen 15 en 25 gulden.

Wedstrijdleidster bij de dames is Amelia Salas, bereikbaar op tel.: 34396/70282, bij de heren fungeert Oscar Salas als wedstrijdleider en is bereikbaar op tel.: 79965 en 70282.

Verrassingen in tennistoernooi Las Vegas

LAS VEGAS – In het tennistoernooi van Las Vegas blijven zich verrassingen voordoen. Na de uitschakeling van John McEnroe door zijn landgenoot Trey Waltke, kwam in de tweede ronde het einde voor de geplaatste spelers Vitas Gerulaitis en Gene Mayer.

Gerulaitis werd verslagen door de Amerikaan van Nederlandse afkomst Robert van 't Hof. Mayer, kort geleden nog winnaar van het toernooi in Rotterdam, verloor van zijn landgenoot Hank Pfister. Ook voor Waltke was het toernooi na twee ronden afgelopen. Hij leed een nederlaag tegen Sam Giammalva.

De voornaamste uitslagen uit de tweede ronde in Las Vegas zijn: Connors (Vst)-Teacher (Vst) 7-5, 6-3; Denton (Vst)-Purcell (Vst) 6-4, 3-6, 6-3; Pfister (Vst)-Mayer (Vst) 6-4, 6-3; Edmondson (Aus)-Leconte (Fra) 6-8, 4-6, 7-5; Van 't Hof (Vst)-Gerulaitis (Vst) 6-3, 4-6, 6-4; Ramirez (Mex)-Tom Gullickson (Vst) 6-3, 6-4; Giammalva (Vst)-Waltke (Vst) 6-3, 1-6, 6-4.

Wielerronde van spanje

Vanderaerden verrast wereldkampioen Saronni

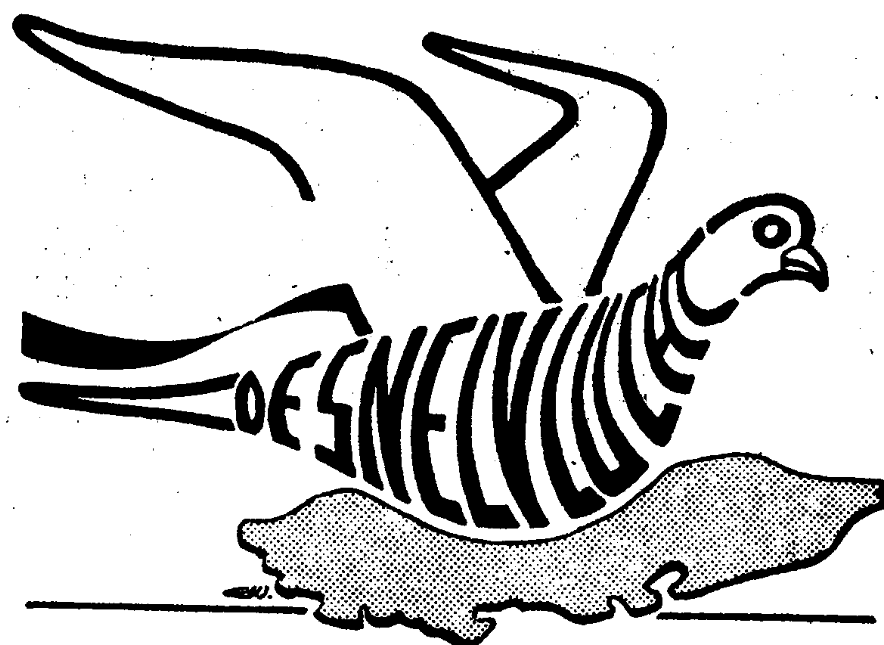
TERUEL – De Belgische neoprof Eric Vanderaerden heeft gisteren de tweede etappe van de Ronde van Spanje gewonnen. De Belgische ploeggenoot van Hennie Kuiper verraste in de massasprint van het peloton wereldkampioen Guiseppe Saronni, die niet verder kwam dan de tweede plaats. De Fransman Dominique Gaigne behield de leiding in het algemeen klassement, waarin in de top hoegenaamd niets veranderde. Hennie Kuiper is tweede op één seconde.

Vanderaerden, in Belgie nu al het talent genoemd waarop men na Merckx heeft zitten wachten, verraste Saronni zoals Urs Freuler het vorig jaar in de Ronde van Zwitserland deed. Saronni, één van de snelste renners ter wereld, achterhaalde in de laatste honderden meters de ontsnapte Fransman Laurent Fignon. Op vijftig meter van de eindstreep leidde de Italiaan. Hij wilde de armen al in de lucht steken op het moment dat Vanderaerden aan zijn rechterzijde voorbij flitste.

Daarmee verstoorde de jeugdige Belg de revanchegedachten van Saronni, die in de proloog ten val was gekomen en in de eerste etappe bijna een minuut had moeten prijsgeven op de favorieten. De etappe van Cuenca naar Teruel kreeg zodoende een boeiende finale. Onderweg was het peloton geteisterd door sneeuw en hagel. Desondanks werd een flink tempo onderhouden door de ploeg van Bernard Hinault. Ontsnappingen waren nauwelijks mogelijk en Hinaults ploeggenoot Gaigne had dan ook geen moeite de leiderstrui te behouden.

Voor vandaag staat de langste etappe van de "Vuelta 1983" op het programma. De rit gaat van Teruel naar San Carlos de la Rapita over 241 kilometer. Na 135 kilometer doemt de col de Remolcador op, een klim van de tweede categorie.

WILLEMSTAD – Dia "Aña di la Reina" 30 aprel proksimo lo tene e tradishonal Kareda di Boulevard na Aruba riba un distansia di 10,4 km organisá pa Federashon di [illegible] di Aruba en koperashon ku Sportshop Antiyana. Koredonan di Korsou ku ta [illegible] pa partisipa por [illegible] Snijder di Road Runners Club Korsou [illegible] 27 di aprel yamando telefon 70522 of 70028.

Asiento echtparen tennistoernooi

WILLEMSTAD – Zondag jongstleden ging het Asiento echtparen tennistoernooi 1983 van start. Dit toernooi wordt gespeeld in één klasse, met verliezersronde. Er hebben zich 23 echtparen ingeschreven. Overgebleven kanshebbers zijn de echtparen Paula en Wout, met Fernan, Keijers en Roose als gevaarlijke outsiders. De finales van zowel de hoofdronde als de verliezersronde staan gepland voor dinsdag 26 april, 17.30 te Rust en Burgh. Belangstellenden zijn welkom.

Uitslagen Major League Baseball

NEW YORK – De uitslagen van de gisteren in de Major League Baseball gespeelde wedstrijden zijn als volgt:

AMERICAN LEAGUE
Baltimore Orioles-Texas Rangers 3-2; Seattle Mariners-Minnesota Twins 2-0; California Angels-Oakland Athletics 6-2; Oakland Athletics-California Angels 6-5.

NATIONAL LEAGUE
Montreal Expos-St Louis Cardinals 6-5; Houston Astros-Cincinnati Reds 4-3.

Het programma voor vanavond is als volgt:
AMERICAN LEAGUE: Chicago White Sox-Cleveland Indians; Seattle Mariners-Detroit Tigers; Minnesota Twins-New York Yankees; Toronto Blue Jays-Kansas City Royals; Milwaukee Brewers-Texas Rangers; Baltimore Orioles-California Angels; Boston Red Sox-Oakland Athletics.

NATIONAL LEAGUE: San Francisco Giants-Chicago Cubs; Los Angeles Dodgers-Pittsburgh Pirates; Montreal Expos-Cincinnati Reds; New York Mets-Atlanta Braves; San Diego Padres-San Luis Cardinals; Philadelphia Phillies-Houston Astros.

Ruthsel Petronia beste serie

Agatha + Zn snelste duif op derde Bonairevlucht

WILLEMSTAD – Met 178 duiven van 19 deelnemers in concours, organiseerde de Vereniging van Postduivenhouders "De Snelvlucht" op afgelopen zondag de derde Bonairevlucht met oude duiven onder sponsorschap van "Coca Cola" en "ABC Constructions". Mogelijk doordat de duiven wat langer in de mand en onderweg waren – de ALM viel uit en overgegaan moest worden op "Avia NV" – tevens door de grote hitte op de vluchtdag, kwamen de duiven minder snel af en kwamen ze maar even boven de 1000 mpm. E.Agatha & Zn hadden de snelste met 1033.546 mpm, E.Maduro de tweede met 1031.157 mpm en R.Petronia de derde met 1030.816 mpm, dus pal op elkaar, een kwestie van seconden. De om 07.25 uur gestarte vlucht had overigens een succesvol verloop en om ongeveer 08.45 uur waren alle prijswinnende vogels binnen. De complete uitslag van de vlucht volgt hierna, de aangewezen duiven tussen haakjes: E. Agatha & Zn 1.(45).51.63.81.82.84; E.Maduro 2.38.39.40.(72); R.Petronia 3.4.(5).7.10.13.14; L.Maria (6).15.96; M.Kwidama (8).12.64.73.85; L.Bouwhuis 9.(17).18.21.32.33.60.61.62-.67.83; A.Petronilia 11.24.(26).28.53.86.87; A.Pestana 16.27.46.50.54.59.71.74.(97); E.Panneflek 19.20.29.34.35.36. (66). 79.80; J.Francisca (22).23.77.78.89.90.91.98; Th.Montero 25.31.(42).88; H.Cannegieter 50.(75).92.93; C.Domacassé 37.44.47.(52).55.57.70; F.Vlaun (41).43.48.49.56.58.65.76; S.Lacrum (68).69; P. de Freitas 94.(95).99.106; C.Castillo 100.102.104.108.110; C.Johanns 101.103.105.107.109.

De volgende vlucht is gepland voor 1 mei – ondanks Dag van de Arbeid zat een vrije dag er niet in; op zaterdag 30 april van 19.00-20.00 uur wordt met maximaal 8 duiven per deelnemer ingekorfd voor de eerste 150 km vlucht N.O. van Curaçao.

Ronde van Apulie

FOGGIA – Giovanni Mantovani is de nieuwe leider in de Ronde van Apulie. Mantovani won de tweede etappe van Castellaneta naar Foggia over 194 kilometer in 4 uur 42 minuten en 25 seconden. De Italiaan nam de witte leiderstrui over van zijn landgenoot Guido Bontempi, die wegens een blessure moest opgeven.

15 Miljoen gulden winst verwacht bij WK atletiek

ROME – De eerste wereldkampioenschappen atletiek, die van 7 t/m 14 augustus in Finland worden gehouden, zullen naar verwachting een winst van vijf miljoen dollar (bijna 15 miljoen gulden) opleveren. Dat is althans de verwachting van de voorzitter van de Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF), de Italiaan Primo Nebiolo en de penningmeester van het Finse organisatiecomite, Lauri Tarasti.

Tijdens een persconferentie in Rome verklaarden Nebiolo en Tarasti, dat de totale inkomsten rond vijftien miljoen dollar (bijna 45 miljoen gulden) zullen bedragen. Van dat bedrag zullen de investeringen in het olympisch stadion (5 miljoen dollar) en de organisatiekosten (5,2 miljoen dollar) worden betaald. Alleen al aan televisierechten wordt vier miljoen dollar betaald terwijl uit de verkoop van toegangsbewijzen drie miljoen dollar zal binnenkomen. De resterende acht miljoen dollar komt uit reclame en de verkoop van souvenirs.

De deelnemende landen zullen totaal geen kosten hebben. Reis- en verblijfskosten van de 1400 tot 1500 deelnemers en begeleiders zullen door de organisatoren worden betaald. De verwachting is dat 1750 journalisten en fotografen de wedstrijden zullen verslaan. Van de toegangskaarten is 80 procent beschikbaar voor het Finse publiek.

Instituto di Deporte

WILLEMSTAD – E artikulo aki ta koresponde na e publikashon ku a sali awe den Ñapa riba e pagina di deporte, ku pa motibu di espasio mester a keda afó. E ta koresponde na parti dje entrevista kua nos a hiba ku e diputado aktual di deporte, señor Winston Lourens, relashoná ku e sinku aña di eksistensia di SDK i plannan ku tin pa futuro relashoná ku maneho di deporte na Korsou.

Sigun diputado Lourens a deklara, for di aña '80 ta studiando e posibilidat pa bini ku un instituto netamente deportivo na Korsou. Un instituto kaminda enfasis lo mester wordu buta riba planifikashon, guia i "research" di deporte. Esaki a base di datosnan sientifika i realistiko.

Den pasado a pensa asta pa transforma St Elisabeth School ku ta situa na Mundu Nobo den e direkshon aki. Algu ku sigur lo ta na benefisio di deporte i ku lo habri tambe e posibilidat pa traha di un forma mas planifika, kaminda atenshon lo wordu buta kuminsando serka e mucha. Optimalisando asina e lokualnan ku nos ta posee aktualmente a korto plaso i traha kaminda pa mas fasilidat deportivo. Sigur awor ku tin un "Sportfonds" ku ta garantisa aktualmente un entrada fiho di 600 mil florin pa aña destina eksklusivamente pa mantenshon i kreashon di mas fasilidat deportivo. Ta e intenshon tambe pa aumenta e 1 sen riba kada liter di gasolin pa un sen i mei loke ta garantisa un entrada anual di 1.8 miyon pa deporte. E "Sportfonds" menshona a garantisa entre otro e echo ku dentro di algun tempu e barionan situa na Bandabou tambe lo bai konta ku un fasilidat deportivo adekua ku e komunidat por hasi uso di dje.

Atletiek voor scholieren

ORANJESTAD – [illegible] organiseert [illegible] school[illegible] de zijde van de scholen bestaat grote belangstelling: ongeveer 250 leerlingen nemen deel aan de verschillende nummers. Er zijn vele activiteiten, ingedeeld in de verschillende leeftijdsklassen. Voor de scholen van San Nicolaas vertrekt 's morgens om acht uur een bus vanaf het YMCA centrum naar Oranjestad. Voor de scholen in Oranjestad vertrekt om acht uur vanaf het Irausquinplein een bus naar het stadion.

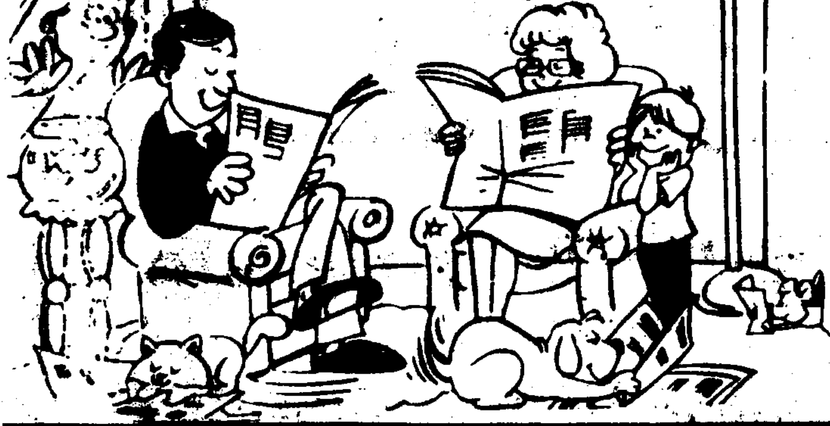
Willemstad speelt op Aruba

ORANJESTAD – Sportvereniging Willemstad brengt dit weekeinde een bezoek aan Aruba, waar twee voetbalwedstrijden zullen worden gespeeld. Morgenmiddag om half vijf wordt op het Sportboysveld de eerste wedstrijd tegen Sportboys gespeeld. [illegible] Brittania en [illegible] spelen de [illegible] tegen [illegible]rius, wat [illegible] het bekende gezellige samenzijn.

Uitdager komt om bij verkeersongeval

BANGKOK – De Thaise bokser Vichit Muangroi, uitdager voor de wereldtitel in het zwaarvedergewicht volgens de versie van de WBC, is gisteren bij een verkeersongeval om het leven gekomen. De 27-jarige Muangroi raakte betrokken bij een autobotsing in de provincie Khon Kaen, 445 kilometer van Bangkok, en overleed later aan zijn verwondingen.

Muangroi was de uitdager van Leo Cruz (Dom. Rep.). In oktober 1981 bokste Muangroi in Buenos Aires al eens om de wereldtitel volgens de versie van de WBA. Hij verloor toen op punten van de Argentijn Sergio Palma.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

CHEVROLET IMPALA, 8 cyl., 4-drs., Sedan, 27.000 m, top conditie, Parallelweg 13, tel.: 82249.

EEN ORIGINELE Willy's Jeep, deze auto verkeert in goede staat, tevens 2 fauteuils met chroomstalen voet, tel.: 674605.

FORD FAIRMONT Futura 1980, fully equipped, financiering mogelijk, tel.: 84362.

CAR MAZDA 323; motorbike Honda 650 CB Custom; 2 diving tanks plus regulator; electric fan; baby crib; 3 matrasses. Call: Filippin, tel.: 79311.

HONDA CIVIC '75, met nummer en verzekering hele jaar betaald, Geulstraat 21, Suffisant.

WEGENS VERTREK: Mazda 626 1980. Inl.: tel.: 76853 na 19.00 uur.

CHEVROLET CAPRICE Classic '78; Honda Civic '73; motorfiets Suzuki 750 GS; airco 18.000 BTU; schaduwgaas; eetkamerset; boekenkast; porch swing + frame, tel.: 9-4413.

AUTO RAMBLER Ambassador inclusief verzekering, nummerplaat, keuringskaart, fl. 2.300,-. Van Goghstraat 36, Jongbloed.

STOOF FL. 300,-; diepvries fl. 275,-; wasmachine (Philips) fl. 800,-; wandmeubel fl. 850,-; porchset fl. 350,-. Voor inl. te bevr. Kaya Kiwa 33.

TALBOT HORIZON GLS 1.3, als nieuw, 1 jaar oud, incl. power windows etc., met originele trekhaak, fl. 8.000,-, tel.: 77406.

VOLKSWAGEN BRASILIA '74, fl. 1.200,-, tel.: 80972.

PONTIAC PHOENIX 1979, 2-deurs, Coupé, wit, fl. 8.500,-, airco, automatic, Carawaraweg 120, tel.: 614913.

MAZDA 929 Stationwagon 1981, aut. trans., airco, powerbrakes, radiocass., alarm; eenpersoonsbed met matras; metalen porchstoelen, Didoweg 8.

BEUKENHOUTEN KINDERBEDJE fl. 225,-; 2 bruinhouten bijzetkastjes fl. 90,- per stuk; beige Frans. eetservies (8 persoons) fl. 500,-; Franse rode pannenset, 17-dlg., fl. 400,-; beige wollen vloerkleed 2.10x1.35 m fl. 300,-; blauw-rood vloerkleedje 1.10x75 cm fl. 75,-; witmetalen bergrek 1.50x1.50 cm fl. 130,-; plastic kledingkast fl. 40,-; Kerstboom fl. 35,-; klassieke wandlamp fl. 200,-; klassieke schemerlamp fl. 350,-; massief eiken tafeltje fl. 130,-; diverse keukenspullen alsmede 1 auto, Sta. Rosastraat D 216B, tel.: 674784 zaterdag vanaf 10 uur.

BRUIN LEDEREN bankstel bestaande uit: 1 3-zitsbank, 1 2-zitsbank, 1 fauteuil NAfl. 3.500,-; Kelvinator ijskast/diepvries, wit, 2 jaar oud NAfl. 625,-; Kelvinator gasfornuis (stoof), wit, 2 jaar oud NAfl. 350,-; General Electric Heavy Duty wasmachine, wit, 2 jaar oud NAfl. 450,-; porchset bestaande uit: 1 ronde tafel wit, 4 stoelen met hoge rug en armleuningen wit, 2 krukjes, de losse kussens van de stoelen en de krukjes zijn blauw/wit gebloemd NAfl. 600,-; electrische grasmaaimachine, 110 Volt NAfl. 100,-. Adres: Snipweg 46.

RENAULT 6TL 1976, prijs fl. 3.500,-; 4-deurs klerenkast fl. 900,-; 2-deurs klerenkast (tiener) fl. 300,-; 1 combinatie kast + lessenaar fl. 250,-; 1 toilettafel fl. 250,-. Inlichtingen na 6 uur namiddag, tel.: 78205.

LADA NIVA, 4-wheel drive, bj. eind '80. Inl.: tel.: 615708 na 17.00 uur.

UN BOTO di piska, completamente nobo, sin a wordu husa, furá ku fiber, na cualkier prijs rasonable. Pa mas informacion tel.: 78781, Antillenweg 41.

PORCH-SALE, o.a. eethoek, compl. sl.-kamer, salontafel; wit vloerkleed; div. stoelen; kastjes. Zaterdag 23 maart tussen 10.00-12.00 uur, Kaya Cupidó 11.

WEGENS OVERCOMPLEET: Renault 6TL, bj. '78, i.pr.st., pas gekeurd, met nummerplaat '83, fl. 3.600,-, tel.: 674166.

RONDE EETTAFEL met extra bladen + 6 stoelen fl. 675,-, tel.: 675219.

SIMCA CHRYSLER 1508 GT, bouwjaar 1978 met airco + power windows, vr.-pr. fl. 2.950,- + boottrailer, tel.: 9-2950.

SUBARU 1600cc (1980) Stationwagon; 2 airco's; cooker; washing machine; fridge 20.6 cu.ft.; gas waterheater; child bedroom suite, Bosweg 20, tel.: 9-4256.

SUBARU STATIONWAGON 1978, vraagprijs fl. 2.500,-, Carawaraweg 52, tel.: 611785.

HONDA CIVIC, bouwjr. '76, vraagprijs NAfl. 2.000,-, tel.: 78097.

TOYOTA CELICA Liftback 1978, bargain fl. 6.500,-; Honda Civic fl. 2.750,-; Magic Chef cooker fl. 850,-; Frigidaire fridge/freezer, 17.5 cu.ft. fl. 800,-; pine sofa, 2 chairs + pine coffee table fl. 450,-; Ladderax room divider/wall unit (comp. 6 units) fl. 750,-; dining table + 6 can/chrome chairs with matching sideboard fl. 1.000,-; patio table + 4 cushioned chairs (white) fl. 350,-; stereo tuner amp./tape deck/turntable + 2 Wharfedale speakers fl. 700,-; National Panasonic tv + video, bargain (only 3 months old) fl. 1.400,-; Mistral windsurfer + 3 sails fl. 800,-. Many other items available, please call for details or arrange visit: tel.: 9-4336.

PEUGEOT 504 1973, fl. 1.700,-, tel.: 89278, Rooseveltweg 367.

GESTROOMDE BOXER met stamboom, 8 weken, vrouwtje fl. 500,-, Wilhelminalaan 7, tel.: 43895.

FORD RANCHERO, bj. 1976, Opel model, prijs fl. 4.500,-. Inl.: tel.: 9-4562, office: 9-2518.

DIRECTIE-AUTO Peugeot 604 SL, km.-stand 60.000, bj. eind 1978, automaat, airco, lederen bekleding, schade vrij, prijs fl. 10.000,-. Inl.: tel. thuis: 9-4562, office: 9-2518.

MASSIEF FINS grenen houten bar met verlichting + 6 barkrukken, tel.: 79675.

PORCHSET; 34-delig porselein servies; Zaanse klok; mooie uitschuifbare eettafel; staande spotlight; Moulinex oven 220 V.; houten lijsten oud-Hollandse stijl; planten etc., tel.: 83797.

4 EENPERSOONSBEDDEN + matras, Europ. kwaliteit; degelijke eethoek, 4 stoelen + tafel Workmate; tafelfan 16", 110 V.; prima volautomatische wasmachine, 220 V.; lampen etc., alles in prima staat, tel.: 83797.

DAIHATSU CHARADE 1979, + 40.000 km, fl. 3.700,-; leren bankstel; ijskast; gasfornuis; 2p-matras; grote kast; babywieg (etc.); gordijnen; tennisrackets en diverse huishoudelijke artikelen, Kaya Kokolishi 46 za. 10.00-12.00 uur.

MAZDA 1000 '76, in prima staat incl. all-risk verz. '83, nummerplaat '83, fl. 3.500,-; zeilboot fiberglass, 3 m. lang incl. mast, zeil, alles fl. 650,-, tel.: 54311.

VOLKSWAGEN KEVER, bouwjaar 1972, Eroseweg 3 na 5 uur.

PORCHSET; piano; compleet slaapkamerameublement (bedden + nachtkastjes + toilettafel + spiegel); frituurpan; keukenmachine; bureau's; speelgoed; boekenrekjes; bloembakken + planten, Kaya Chango 4, tel.: 612844, toest. 150 (t.o. Triniteit MAVO, Biesheuvel).

FINEER GRENEN wandmeubel, tel.: 83806.

PORCHSALE zaterdag 23 april van 9-3 uur: inboedel o.a. keukenspullen; kinderfietsen (4 + 8 jr.); grote jug; glazen; kopjes; filmapparaat; typemachine; Philips draaitafel; tuner-versterker; boxen (15 Watt); boeken (detectives + Bouquet etc.); racefiets (NAfl. 300,-); Phantom zeilboot + trailer (NAfl. 700,-).
PER EIND JUNI: bedden; volaut. wasmachine NAfl. 450,-; staande fan NAfl. 60,-; hoge stellingkast NAfl. 150,-; stoelen; Volvo 144 NAfl. 2.500,-; Lada Stationwagon 1982 NAfl. 5.800,-, Matrozenweg 10, tel.: 44227.

MCLARER BUGGY Jeenay; autozitje; kinderstoel, tel.: 78080.

CHEVROLET NOVA 1977, Rooseveltweg 258, tel.: 81732.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

Z.S.M. WOONHUIS, tel.: 81648 na 18.00 uur.

KINDERBOX, tel.: 83806.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

WOONRUIMTE TOT eind 1983, tel.: 59927.

PER 1 MEI 1983 en 16 mei 1983 ongemeubileerde "flats" te Jongbloed inclusief water en gas, aircoapparaat, ijskast en stoof aanwezig, tel.: 44845/44846/35606.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

WOONHUIS TOT max. fl. 850,-, voor ruim 2 jaar, W.H.Schelvis, p/a Las Palmas Hotel, tel.: 25200 toestel 320.

VOOR NED. directie-gezin woning met 3 slaapkamers, per 1 aug., voor een periode van 1 jaar, Julianadorp of omgeving, tel.: 79756.

APPARTEMENT VOOR 1 of 15 mei, tel.: 79890.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

TA BUSKA un persona pa hasi trabou di kas ku por keda drumi, Sta. Rosa, tel.: 37121 despues di 6'or.

DIVERSEN CURACAO

GOED TEHUIS gezocht voor 2 kleine poesjes (7 weken), tel.: 36201.

WIJ, 3 KATERS en een poes, zoeken een nieuw tehuis, vangen graag muizen en hagedissen, anders moeten we naar het asiel, alstublieft bel tel.: 83797.

WONING GEZOCHT in Nederland. Aangeboden woning Curaçao, in periode 20 juni — 10 aug., tel.: 79149.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

SAILBOAT 1982, 20 feet, fiberglass, sloop-keel, cabin-sleeps two, toilet, very large cockpit, many extras, galvanized trailer. Designed and custom built for very heavy weather sailing, this is a cadillac of sailboats. Used three times. Landed cost in Aruba $ 22.500 US, sacrifice at $ 12.000 US. Phone at 5 pm 26047.

IN VERY good condition at low prices: 1 complete set of 36 crystal glasses; 1 cheese slicer with cheese board; 1 contact lens sterilising kit with leather case; 1 Olympus camera XA with case; 1 baby's travel bed and other baby items; 1 breakfast/cake mixer; 1 sports jacket; 1 Samsonite man's bag, tel.: 28060.

CHEVROLET MONTE Carlo 1976, Alto Vista 6, tel.: 27718.

AMC CONCORD 1980, fully equipped, excellent condition, tel.: 23990.

MOTOR HONDA CX 250S, ruim 1 jaar oud, tegen elk aannemelijk bod, Bucutiweg 6.

VOLKSWAGEN KEVER fl. 1.000,-; Sony videorecorder fl. 500,-; tv antene + mast fl. 200,-; Koeriboeri 7, Aruba, tel.: 27039.

FORD LTD Landau 1978, full equipped, Cura Cabai 57, tel.: 47294/9-3276.

SLIDING DOOR, breed 2.45 m, hoog 2.05 m., bel: 28742.

VERKAVELINGSPLAN CANASHITO, bouwpercelen, rustig gelegen, tussen Oranjestad en Santa Cruz, gedeeltelijke financiering mogelijk, lage rente. Inl.: tel.: 25553.

ANTILLIAANS PAYROLL programma voor TRS-80 computer, tel.: 28743 na 19.00 uur.

UITSTALREKKEN VOOR boekhandel, drugstore of supermarket. Te bevr.: tel.: 22410.

1980 FAIRMONT Stationwagon, airconditioned, automatic transmission, luggage rack, 6 cylinder, phone: 9-3286 after 5 pm.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

LUXURY FURNISHED apartment per May 1st, 6 month minimum, hot/cold water, bath tub/shower, kitchen, kingsize bed, terrace, telephone, airco, close to hotels. Inf.: tel.: 23600 ext. 282, Mrs. De Ruyter.

RUIM APPARTEMENT, aparte zit- en slaapkamer en keuken, tel.: 26352.

GEMEUBILEERD 1 pers. appartement, tel.: 24758.

DIVERSEN ARUBA

HOMES WANTED: Kittens needing good homes. Please phone: 22065.

Schuifdeuren en telefoon gestolen

WILLEMSTAD — De diefstallen met braak zijn niet van de lucht. In de afgelopen dagen brak men in in een zaak aan de Breedestraat (Punda), via het dak van het gebouw. Weggenomen is een hoeveelheid kleding.

Uit een woning aan de Picoestraat verdwenen een gouden dasspeld, twee zilveren armbanden, een draagbare casetterecorder en een draagbare taperecorder. Men kwam er binnen na het forceren van een raam.

Ook een landhuis te Bandabou werd het doelwit van dieven, die een complete tweedelige schuifdeur en een telefoontoestel meenamen. De recherche heeft alle drie de zaken in onderzoek.

WEEKEND HIGHLIGHTS

weekendkwartier

CURACAO AGENDA

... tandgeneeskundigen
... april 1983 van 08.00 uur t/m ... 1983 om 08.00 uur;
... 2de distrikt Oost: ... Geurreso-Bakmeyer, ... Medico Maria Pampoen, ... 615044 of 615265; spreek... 11.00-12.00/17.00-18.00 ... spoedgevallen tel.: 43278 ...

... april 1983 van 18.00 uur t/m ... april 1983 om 08.00 uur: ... A.King, ... Vortena, tel.: 84122; ... 11.00-12.00/17.00- ... uur; spoedgevallen: tel.: ...

... tel.: 641556/... 11.00-12.00/17.00- ... uur; spoedgevallen: tel.: ...

NACHTDIENST eilandsgeneeskundige v.w.b. het derde distrikt gelieve tel.: 641658 op te bellen en dan het antwoordapparaat af te wachten (dit geldt uitsluitend voor ... patienten van Banda-...).

WIT GELE KRUIS (...verpleging): ... 77, tel.: ... geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster ...ambre, tel.: 646445 en zuster van Veldhoven, tel.: 78728.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur ... van 07.15-10.30 uur, alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kuido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van ...00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst): ...: Centraal, tel.: 28281; Banda: Antillian, tel.: 76200.

★★★

VERLOF BEGRAFENIS
23 april: R.M.E.Penso, Pallasstraat 5.
24 april: M.A.Frans, Kaya Cumelius 22.

★★★

DIVERSEN
CENTRO PRO ARTE: 20.30 uur ... "..." door de leraren en leerlingen van het Prot. onderwijs.

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN
GRUPO DI TEATRO FORO: 16.00-18.00 uur ...

CULTUREEL CENTRUM CURACAO: openingstijden ... van ... 17.00 uur. ...

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Joh. van Walbeeckplein 13): Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 1..00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Com... Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEKA MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-1..00 uur (voor afspraken gelieve mevr. ...ers, tel. 3511.. of mevr. ...nkmeyer, tel. ...363 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANCAISE: iedere zaterdag ... van Franse boeken van 1..00-18.00 uur Fokkerweg 7.

BUREAU VOOR LEVENS... EN GEZINSMOEILIJKHEDEN ...rlooweg 77, tel.: ...473): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEELGOTHEEK (Uteweg...): open woensdag en vrijdag van ...00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: open voor bezichtiging ... dagen van 09.30-12.00/15.00-18.00 uur; elke laatste zondag van de maand: 09.00-12.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en Landhuis Brievengat).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg ...): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur-Roodeweg 7A.

...: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdags en zondags van 18.00-24.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) ... en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta ...).

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch ...): ...
... 18.00- ... voor publiek

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.00 en 21.00 uur Drop out wives (..., Engels, boven 18 jaar, fl. 2,75 en fl. 3,75); 24.00 uur Class reunion (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,75 en fl. 3,75).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur Mi ... (sexfilm, Spaans, boven 18 jaar, fl. 5,-); ... uur ... (sexfilm, Nederlands, boven 18 jaar, fl. 5,-).

TELECURAÇAO
Magilla ...; 17.30 ...; 19.30 ...; 22.00 ...; 23.00 sluiting.

★★★

(na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TENTOONSTELLING CURACAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (...) op maandag en laatste zondag van de maand).

Blauwe ... op Koninginnedag

WILLEMSTAD ... De ... Gids ... zo bericht dominee ... L. ... Gids ... genen, die medewerking willen verlenen, ... in verbinding stellen met telefoonnummer 611139 of met pater Stockmans (25876). Het thema is ... heid. Via de ... plaatselijke ... meer nieuwe ... ven, zo kondigt ...

Nieuw centrum Movementu ...

WILLEMSTAD — ...

Russen spioneren in westen op grote schaal

In drie landen weer KGB-agenten ontmaskerd

WASHINGTON — De VS hebben besloten twee Sovjet-functionarissen uit te wijzen. Een derde heeft het land al vrijwillig verlaten nadat hij was betrapt bij een poging om geheime informatie te krijgen, zo heeft de Amerikaanse federale recherche FBI bekendgemaakt.

De derde Rus, die vrijwillig vertrok, was Oleg Konstantinov, 33, een officier van de Russische inlichtingendienst KGB, die zich in Manhasset in New York met FBI-agenten geconfronteerd zag nadat hij op 2 april had gepoogd geheime gegevens in ontvangst te nemen over de Amerikaanse ruimtevaartindustrie. Hij kreeg toestemming om te vertrekken nadat hij zich als diplomaat had gelegitimeerd, aldus de FBI.

De Amerikaanse stap volgt op een serie uitwijzingen van Russen in de afgelopen paar weken door westelijke regeringen, zoals kortelings nog door Engeland. Frankrijk wees op 5 april 47 Sovjetfunctionarissen uit.

Ook Spanje en Italie hadden in de afgelopen paar weken naast Engeland en Frankrijk Sovjetfunctionarissen uitgewezen. De KGB-officier Konstantinov, die de functie had van derde secretaris van de Russische missie bij de VN, verliet de Vs voordat zij hem konden uitwijzen. Hij werd in New York door de FBI aangehouden tijdens een ontmoeting met een dubbelagent van de Amerikaanse regering, van wie hij materiaal over de Amerikaanse ruimtevaart- en wapenindustrie wilde krijgen en al jaren onder controle van de federale recherche FBI werkte.

Een andere Rus, Barmyantsev, officier van de Russische militaire inlichtingendienst GRU, was geen assistent militair attache, maar werd in februari 1982 waarnemende militair attache nadat generaal Vasily Shitov wegens spionage tot ongewenst persoon was verklaard door de VS. Barmyantsev, die ook Amerikanen poogde te werven voor spionagewerk, was zaterdagavond door FBI-agenten op heterdaad betrapt en aangehouden toen hij aan de voet van een boom op het platteland in Montgomery County in Maryland een pak van acht stuks nog niet ontwikkelde 35-milliter film van geheime Amerikaanse regeringsdocumenten wilde oppikken.

Ook Australie heeft vandaag een Russische diplomaat de deur gewezen. Het is de eerste secretaris van de Russische ambassade.

In Japan is de chef-redacteur van één van de grootste dagbladen afgetreden nadat zijn naam was genoemd in verband met spionage voor de geheime dienst van de Sovjet-Unie (KGB). Takuji Yamane, die al 30 jaar in de journalistiek zit, is genoemd als één van de 26 Japanners die zou hebben samengewerkt met de voormalige KGB-majoor Stanislav Lewtsjenko, die in 1979 naar de Verenigde Staten overliep.

Yamane was chef-redacteur van de "Sankei Shimbun", één van de vijf Japanse kranten die op nationale schaal verschijnt. De oplage van het als conservatief geldende dagblad ligt rond 2,2 miljoen exemplaren.

Begin deze week maakte de regering in Tokio bekend dat ze gelooft dat de uitlatingen van Lewtsjenko in het algemeen betrouwbaar zijn. Ze heeft opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de beschuldigingen van Lewtsjenko, die meent dat in totaal ongeveer 200 Japanners voor de Sovjets werken.

Overleg Midden-Amerika wordt voortgezet

PANAMA — De ministers van Buitenlandse Zaken van vijf Centraalamerikaanse landen hebben vrijdag in Panama besloten tot voortzetting van het onderling overleg, dat begin deze maand is begonnen onder auspicien van Mexico, Venezuela, Colombia en Panamá. Ze zijn overeengekomen dat de dialoog zowel op bilaterale basis als op multilaterale basis kan worden gevoerd.

Die afspraak is gemaakt ondanks beschuldigingen van conservatieve deelnemers dat het linkse Nicaragua de discussies blokkeerde. Nicaragua is voorstander van bilaterale besprekingen met het buurland Honduras, omdat het in een onderhandeling in een multilateraal forum gemakkelijk in een minderheidspositie kan worden gedrongen. Honduras ziet evenals Costa Rica, El Salvador en Guatemala liever multilaterale onderhandelingen. Volgens een slotcommuniqué dat vandaag werd uitgegeven is besloten dat vredesonderhandeling **zowel multilateraal als bilateraal kunnen worden gevoerd, afhankelijk van de te bespreken onderwerpen.**

De deelnemende landen zijn het er over eens dat een duurzame en stabiele vrede in Midden-Amerika vooral een zaak moet zijn van de betrokken landen zelf. Het overleg wordt volgende maand in Panamá voortgezet.

John Glenn stelt zich kandidaat

NEW CONCORD — De voormalige Amerikaanse ruimtevaarder John Glenn heeft zich officieel kandidaat gesteld voor de nominatie van de democratische partij voor de verkiezingen om het Amerikaanse presidentschap in 1984.

Glenn, Senator van de staat Ohio, kondigde zijn kandidatuur aan in New Concord in Ohio, in de middelbare school waar hij zelf schoolging en die nu zijn naam draagt.

De 62-jarige Glenn is de zesde democraat die president van de Verenigde Staten wil worden. Hij pleitte ervoor een eind te maken aan de "nationale tragedie en schande van de regering-Reagan". Hij paarde de felle aanval op president Reagan aan een oproep de natie geestelijk, economisch en militair op te bouwen. "De eerste plicht van een regering is ons volk in leven, onafhankelijk en vrij te houden", verklaarde de voormalige kolonel van de marine, en hij voegde eraan toe dat "Amerika's defensie de sterkste op aarde moet blijven". Glenn riep voorts op tot een controleerbare bevriezing van de aantallen kernwapens in de wereld.

John Glenn was in 1962 de eerste Amerikaan die in een baan om de aarde werd gebracht. Volgens opiniepeilingen is de vroegere astronaut na de vorige Amerikaanse vice-president, Walter Mondale, de tweede favoriete kandidaat van de democraten, met 30 procent voor hem en 32 procent voor Mondale.

Tachtig Polen vragen asiel

AMSTERDAM — Twaalf Polen zijn niet teruggekeerd aan boord van het Poolse cruiseschip Stefan Batory, dat een dag de Amsterdamse haven aandeed. De vluchtelingen zijn twee bemanningsleden, de radiotelegrafist en een matroos, en tien passagiers.

De bemanningsleden meldden zich bij de koninklijke marechaussee in de haven en hebben politiek asiel aangevraagd. Zij verklaarden lid te zijn van de verboden Poolse vakbond Solidariteit.

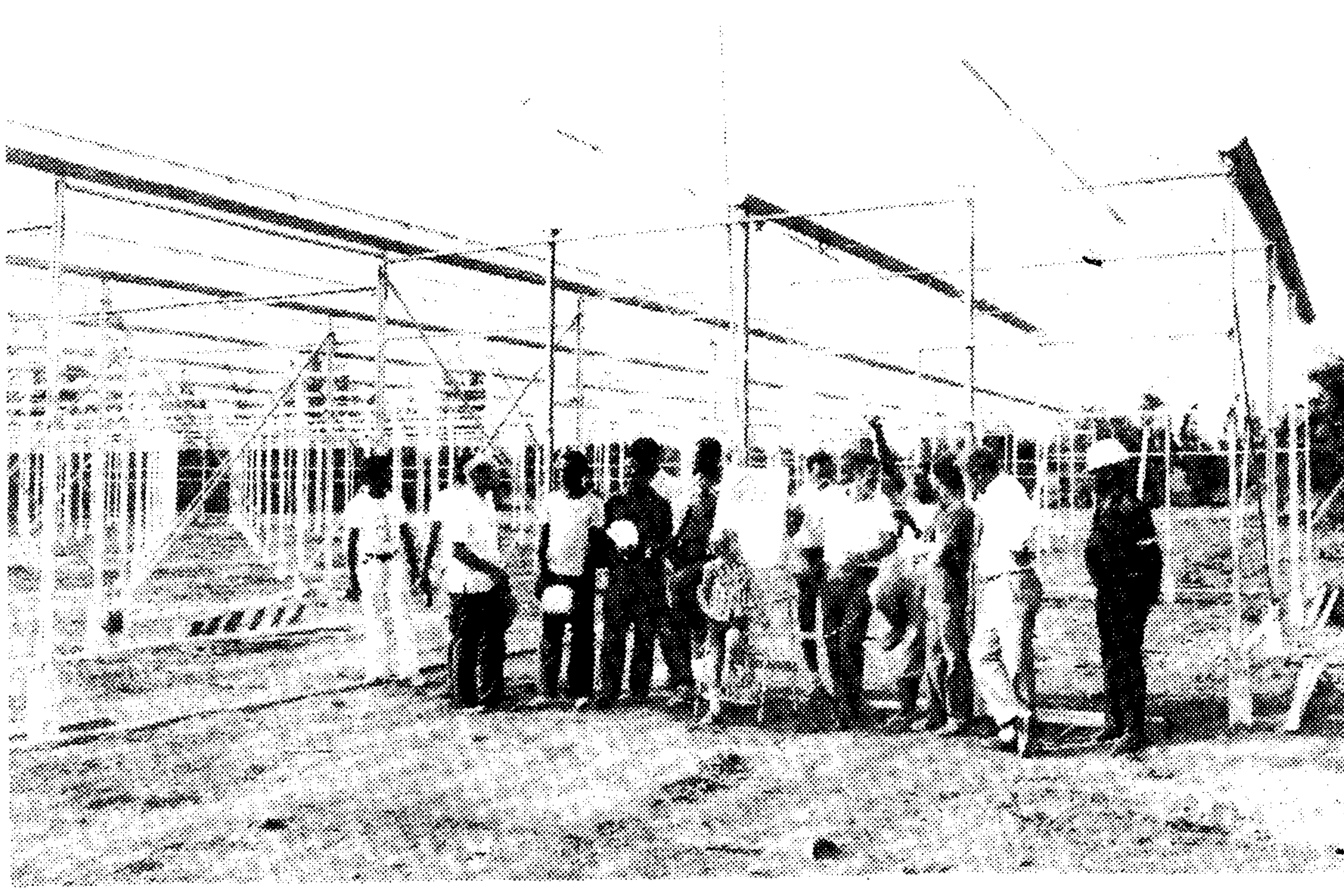
Het toeristenschip had in totaal zeshonderd personen aan boord. Ongeveer zeventig Poolse vakantiereizigers hadden het schip al verlaten, toen het op de tour meerde in diverse andere havensteden.

Duitsland en Venezuela werken samen in olieverwerking

DUSSELDORF — De Venezolaanse staatsoliemaatschappij Petroleos de Venezuela en Veba Ol Ag, dochtermaatschappij van het Westduitse staatsenergieconcern Veba Ag, hebben een contract ondertekend voor de verwerking van zware en zeer zware olie.

Zij zullen elk voor de helft deelnemen in het aandelenkapitaal van 330 miljoen mark van Ruhr-Ol GMBH. Veba Ol brengt haar divisie Ruhr met de raffinaderijen Scholven en Horst in Gelsenkirchen in. Daar zal voortaan jaarlijks ten hoogste vijf miljoen ton zware en extra zware olie uit Venezuela worden verwerkt. Dat levert Venezuela jaarlijks ruim twee miljard Antilliaans op. Veba exploiteert de installaties, verkoopt de produkten en heeft het wat de arbeidersbezetting betreft voor het zeggen.

De Venezolaanse minister van Energie en Olie, Humberto Calderon Berti, die bij de ondertekening van de overeenkomst aanwezig was, zei dat het contract de grootste investering van Venezuela sedert de stichting van de staat zeventig jaar geleden betekent. Het voorziet de Bondsrepubliek van betrouwbare olieleveranties en biedt Venezuela toegang tot de markt voor een deel van zijn oliewinning. **Volgens de minister streeft Venezuela ernaar** soortgelijke overeenkomsten te sluiten met landen als Zwitserland, de Verenigde Staten en staten in het Caribisch gebied.

WILLEMSTAD — Bij Soltuna ging gistermiddag de vlag in top omdat het hoogste punt bereikt was. Bij gevolg stroomde ook het spantenbier (van een lokaal merk).

Bij deze landbouw-organisatie worden grote kassen opgesteld voor de kweek van uiteenlopende goederen. De bedoeling is om die op de lokale markt af te zetten. Omdat het in die kassen nogal kan gaan broeien onder de hete tropenzon, wordt er een sproei-systeem aangebracht ("Mist-installation") en worden er tochtluiken gemaakt.

Democratische conventie in 1984 in San Fransisco

WASHINGTON — De Amerikaanse democratische partij heeft San Francisco gekozen als plaats voor de nationale conventie van 1984 waar de partijkandidaat voor de verkiezingen om het Amerikaanse presidentschap zal worden gekozen.

De selectiecommissie van de democraten gaf de voorkeur aan San Francisco boven Chicago, Detroit, New York en Washington die meestreden om het recht gastheer te zijn van de democratische conventie. Bij de keuze voor San Francisco heeft waarschijnlijk meegespeeld dat de stad een democratische vrouwelijke burgemeester heeft, Dianne Feinstein, en dat in de staat Califórnie de meeste stemmen worden verdeeld. De democraten keren nu terug naar de Amerikaanse westkust, voor het eerst sinds 1960 toen John F. Kennedy in Los Angeles presidentskandidaat werd. De conventie van de republikeinse partij speelt zich in 1984 af in Dallas.

Thema: economische delicten

Werkvergadering van Interpol op Curacao

WILLEMSTAD — In mei wordt er op Curacao een werkvergadering van de Interpol gehouden over het onderwerp "economische delicten", onder auspicien van het secretariaat generaal van de Interpol te Parijs.

De vergadering is een uitvloeisel van de laatstgehouden Interpol-conferentie van landen van het Amerikaanse continent te Lima, Perú, waar een kleine commissie begonnen is met een studie over economische delicten, teneinde een rapport hierover uit te brengen aan de algemene vergadering die in october gehouden zal worden in Cannes in Frankrijk.

De werkvergadering op Curacao wordt georganiseerd door het Nationaal Centraal Bureau Interpol. Aan de vergadering zullen deelnemen vertegenwoordigers van Canada, de Verenigde Staten, Cayman Islands, Venezuela, Argentinie, Peru en de Nederlandse Antillen. De vergadering zal geleid worden door de chef van de sectie Fraude van de Interpol.

Hoofdcommissaris van Politie Johan Oldenboom, die zelf aan de vergadering in Lima heeft deelgenomen, legde desgevraagd aan de Amigoe uit dat vanwege de centrale ligging en de beschikbare faciliteiten, de Antillen zijn uitgekozen als vergaderplaats. De werkvergaderingen van de commissie Economische Delicten zullen plaatsvinden in de lokalen van het politie-internaat op Rio Canario.

VN willen wereldoorlog tegen prostitutie

NEW YORK — De Verenigde Naties hebben opgeroepen tot een wereldoorlog tegen prostitutie.

In een rapport dat is opgesteld voor de economische en sociale raad van de VN wordt afstand genomen van de algemeen verbreide opinie dat prostitutie het oudste beroep van de wereld is. Zij is veeleer slavernij.

Zij was en is nog steeds onbekend in vele zogenaamde primitieve samenlevingen, aldus het lange document.

"Maar het is waar dat zij in verschillende graden te vinden is in alle georganiseerde staten, in alle culturen en in alle delen van de wereld, waar de bevolkingsdichtheid groot is en waar geld veelvuldig van hand tot hand gaat".

In het rapport wordt strijd tegen prostitutie even nodig genoemd als strijd tegen de drugshandel en tegen racisme.

De strijd moet internationaal worden gevoerd met dezelfde taaiheid en dezelfde doeltreffendheid", aldus het rapport.

Argentijnen mogen niet naar Malvinas

LONDEN — De Britse regering heeft de Argentijn Osvaldo Destefanis gewaarschuwd niet een Britse verbod te negeren en een bezoek aan de Malvinas te organiseren voor Argentijnse ouders, wier zoons daar liggen begraven.

"Elk bezoek dat niet plaatsvindt onder toezicht van het internationale rode kruis is per definitie niet toegestaan, met alle gevolgen van dien voor diegene die het toch probeert", verklaarde een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Londen.

Welke de gevolgen zouden zijn werd niet meegedeeld. Maar de woordvoerder zei dat de militaire zone van 150 zeemijl rond de eilandengroep in het zuiden van de Atlantische oceaan nog steeds bestaat.

WILLEMSTAD — Tijdens een plechtige vergadering van de Raad van Advies werd woensdag afscheid genomen van de voorzitter van deze Raad, Gouverneur drs. B.M. Leito.

Op de foto v.l.n.r.: de leden van de Raad, de heren E.D. Fowler, I.O. Marugg, C.H. Whitfield, secretaris F.D. van Grieken, ondervoorzitter Prof. Dr. W.R. Boom, drs B.M. Leito, Ch. Gomes Casseres, A.V. Viceisza, mevr. B.R.D. Romer-Henriquez, wnd secretaris de heer F.I. Wijngaarde en de heer Dr. E. Monte.

Moordpartij in Peruaans dorp

LIMA — Als gevolg van een guerrilla-aanval op een Indiaans dorp in het hoogvlaktegebied Ayacucho zijn naar schatting van de politie meer dan 100 mensen omgekomen, voor het merendeel vrouwen, kinderen en oude mannen, die met bijlen en hakmessen bleken te zijn gedood.

Het zou een vergeldingsactie van de ondergrondse beweging 'lichtend pad' kunnen zijn, aldus de politie, daar de dorpsbewoners meermalen samenwerking met de opstandelingen afwezen.

Achttien dagen geleden werden in de plaats Lucanamarca 67 mannen, vrouwen en kinderen door guerrillastrijders met bijlen en hakmessen omgebracht.

Eind januari waren in hetzelfde gebied in het Indiaanse forp Uchuraccay acht Peruaanse journalisten doodgeslagen door boeren, omdat zij dachten dat zij guerrillastrijders waren.

Avonddienst in Tamarijnkerk

WILLEMSTAD — De maandelijkse avonddienst van april in de Tamarijnkerk zal deze keer een spreksdienst zijn en wel op zondag 24 april om 19.30 uur. Naast lied en gebed en een korte inleiding op een bijbelgedeelte is er gelegenheid tot gesprek. Ieder die belangstelling heeft, is hartelijk welkom.

De zondagmorgendienst op 24 april in de Tamarijnkerk is deze 4e zondag van de maand een dienst van Schrift en Tafel. Voorganger in beide diensten is de wijkpredikant ds Rob van Buiren.

WORLD IN A NUTSHELL

[W]ASHINGTON — A Soviet [defe]nse attache has been picked [up] by the federal bureau of [inve]stigation for alleged es[pion]age and he will be expelled [from] the United States along [with] two other Soviet diplo[mat]s, US government sources [said] Thursday. The sources said [a US] citizen cooperated with the [FBI] in detaining the attache.

[W]ASHINGTON — A US [deleg]ation headed by under[secr]etary of state Lawrence [Eagl]eburger left for Lebanon [Thu]rsday to escort home the [bodi]es of Americans slain in the [bom]bing of the US embassy in [Beiru]t. An updated casualty [lis]t released by the US [emb]assy in Beirut Thursday [liste]d 15 Americans as con[firm]ed dead and two missing [and] presumed dead.

[K]HALDE, LEBANON — [Leba]nese and Israeli delegates [ende]d the latest round of US-[med]iated talks Thursday deeply [divi]ded on the wording of a [...] agreement for the with[draw]al of foreign troops from [Leb]anon, officials said. US [presi]dential envoy Philip [Hab]ib left Beirut for Israel for [furt]her talks on withdrawing [...]00 Syrian, Israeli and [Pale]stinian forces, the state ra[dio s]aid.

[JE]RUSALEM — Israel [Thur]sday signaled concern that [Syri]a might be preparing for [war] and the military command [repo]rted two Israelis and four [...] killed in the latest clash [alon]g the Syrian-Israeli front in Lebanon. The incident [coin]cided with news reports citing increasing Syrian activity in Lebanon, a massive Soviet rearmament of Syria and recent Syrian war games as evidence of a possible Syrian offensive.

MOSCOW — The Soviet Union Thursday attacked new French plans for increased nuclear defense, saying the proposals from Paris proved the Soviet case for including French nuclear potential in the Geneva talks on reducing European nuclear arms. "It is absolutely obvious that the planned build up of the French nuclear forces goes far beyond the limits of the needs of the so-called deterrence", the official news agency Tass said.

LONDON — Geoffrey Prime, 44, the British translator and Soviet spy rated the most damaging western traitor since world war II, was Thursday refused leave to appeal against his 38-year jail term. Three appeal court judges rejected a plea by Prime's lawyer that it was a "sentence without hope" and said in wartime the Russian linguist's treachery against Britain and its Western allies would have merited execution.

ROME — Socialist party leader Bettino Craxi will formally call Friday for early general elections, setting the stage for the collapse of Italian premier Amintore Fanfani's four party coalition, political sources said Thursday. The sources said Craxi would report to his party on differences with Fanfani's dominant Christian democrats and emphasize that elections were needed to clear the air.

LONDON — Queen Elizabeth II celebrated her 57th birthday quietly at Windsor Castle Thursday after a turbulent 12 months in which she sent a son to war and was startled by an intruder in her bedroom. In one of the most headline-making years of her reign, the Queen was also confronted with the resignation of her bodyguard in a homosexuality scandal, and prince Andrew's romance with American actress Koo Stark. One bright spot was the birth of grandson prince William, a future king, last June.

OSLO — UN secretary-general Javier Perez de Cuellar left for Paris Thursday after completing his three-day official visit to Norway. The 63-year-old Peruvian UN leader visited an army camp where Norwegian soldiers prepare themselves for duty in the UN interim peace-keeping force in Lebanon.

WASHINGTON — The democratic party decided Thursday to hold its 1984 national convention in San Francisco, heading for Ronald Reagan's home state of California to pick the candidate it hopes will replace the Republican incumbent in the White House. Chicago, New York, Detroit and Washington also bid for the July 1984 convention where the party will select its presidential and vice presidential nominees.

NEW CONCORD, OHIO — Democratic senator John Glenn returned to his hometown Thursday to declare his candidacy for president of the United States. For the 61-year-old former astronaut, whose flight into earth orbit made him a national hero two decades ago, the declaration was a bid for yet another American dream.

CHICAGO — University of Chicago scientists say the first grains of pure "star dust" from outside the solar system have been found in samples from a meteorite that landed in Australia more than 13 years ago. Smaller than fine dust particles, tiny grains of a unique form of carbon were identified from substances found embedded in the Murchison meteorite, which fell in the Australian state of Victoria on Sept. 28, 1969.

Direktiva, Dosente- i Alumnonan di Skol Tékniko Públiko "Juan Pablo Duarte" ku pena ta partisipá morto tráhiko di alumno di klas H3A,

RALPH VICTOR KIRINDONGO

Ku e deskansá na pas.

Direktor di Skol Tékniko Públiko,
"Juan Pablo Duarte",
C.A. Reina.

Mensen, zoals wij

De 51-jarige Westduitse misdadiger DIETRICH GARSKI is vandaag via een verkorte uitleveringsprocedure door Nederland aan de Westduitse politiele autoriteiten overgedragen. Garski kwam uit de Antillen. Hij was drie weken geleden op St. Maarten gearresteerd. Garski wordt ervan verdacht de Westduitse staatskas voor ruim 175 miljoen mark (ongeveer 126 miljoen gulden Antilliaans) te hebben opgelicht. Drie jaar geleden heeft hij, naar verluidt, door medewerking van prominente Westduitse politici het land kunnen verlaten. Deze affaire leidde toen tot de val van enkele politici, onder wie de burgemeester van West-Berlijn. Toen bekend was, dat Garski op St. Maarten was gearresteerd, hebben de Duitse autoriteiten onmiddellijk om zijn uitlevering gevraagd.

* * *

De oudste inwoner van de Verenigde Staten, MARY DICKWORTH, is op 121-jarige leeftijd overleden. Deze dochter van een slaaf zou over twee maanden 122 jaar geworden zijn.

* * *

De Arubaanse jongeman SHURBY RANIS is aan de hogere zeevaartschool te Vlissingen geslaagd als eerste stuurman grote vaart. Hij gaat nog een jaar vaartijd maken en zal zich daarna natuurlijk weer op Aruba vestigen.

* * *

De president van het Venezolaans hooggerechtshof heeft verklaard, dat "persoonlijke acties van ORLANDO BOSCH geen invloed mogen hebben op de gang van zaken in het herzieningsproces". Bosch, vandaag al 37 dagen in hongerstaking, wacht al negen jaar op een verzoek het vonnis tegen hem te herzien. Hij werd veroordeeld wegens medeplichtigheid in het opblazen van een Cubaans vliegtuig.

* * *

De Cubaanse dichter ARMANDO VALLADARES, die vorig jaar uit Cuba mocht vertrekken na 22 jaar in de gevangenis te hebben gezeten voor zijn anti-Castro politiek, is een internationale actie begonnen om „een antaal Cubaanse vakbondsleiders van de dood te redden." In Parijs verklaarde Valladares uit Cuba berichten te hebben ontvangen, dat een aantal Cubanen is opgesloten, omdat ze een vakbond à la Solidariteit wilden oprichten. In eerste instantie werden ze tot dertig jaar gevangenisstraf veroordeeld, maar Castro benoemde andere rechters, liet de zaken weer voorgaan, waarna de vakbondsmensen ter dood werden veroordeeld. De vonnissen zouden nog niet zijn voltrokken.

* * *

"Gelukkig is het volk dat weet wat blijdschap is, omdat het leeft, Heer, in het licht van Uw gelaat."

Psalm 85

Gelukkig is ook ongetwijfeld onze goede

Zuster Eleuthère

die nu voor eeuwig mag leven bij God, nadat zij op 20 april haar tijdelijk leven beëindigde, in het geloof in de verrijzenis.
Op vrijdag 22 april zal de overledene vanaf 2 uur n.m. staan opgebaard in de kapel van Huize Welgelegen, waar om half vijf de Eucharistieviering plaats vindt, gevolgd door de begrafenis op het kloosterkerkhof aldaar.
U bent daarbij van harte welkom.

De zusters van Roosendaal.

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	60 1/2	- 1/2	I.B.M.	114 3/4	- 1/4
Asa Ltd.	69 7/8	- 1 1/2	I.T.T.	38 1/8	- 1/2
Anaconda	29 1/2	+ 7/8	K.L.M.	53 3/4	+ 3/4
Beatrice Fds.	26 3/8	+ 1/8	Merck	83 3/4	unch
Burroughs	46	+ 3/8	Motorola	110 1/8	- 3/4
Comsat	67	- 3/4	N.C.R.	119 1/8	+ 2 1/8
Coca Cola	56 3/8	+ 3/4	Pepsico	38 7/8	- 1/2
Disney	80 3/8	- 2 5/8	Pego Prod.	19 3/4	- 5/8
Dome Mines	18 1/4	- 1/4	Royal Dutch	41 5/8	- 1/4
Dupont	44 7/8	- 7/8	Stand.Oil Ohio	46 1/8	- 1/2
East.Kodak	81 7/8	- 1/4	Shell Oil	38 1/4	- 3/4
Fluor	20 1/2	- 1/4	Sears	38 3/4	+ 3/4
Ford	45 5/8	- 1/4	Union Pac.	50 1/4	- 1/8
Foster Wheeler	13 1/2	+ 1/4	U.S. Steel	23 7/8	+ 1/8
Genl.El.	110 7/8	- 1 1/4	West.El.	44 3/4	unch
Genl.Motors	64 1/2	- 1	Xerox	44 1/4	+ 1 1/8
Dow Jones	1.188,27	- 3,20	Gold	435,60	- 3,20
Six months try bills		8,75%	Silver	11,98	- 0,29

AMSTERDAM

A.B.N.	158,50	Philips	[illegible]
Akzo	56,10	Robeco	282,50
Heineken	137,00	Rolinco	274,50
Kon.Olie	115,50	Unilever	217,50

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.435	1.455	1.475
POND STERLING	2.70	2.755	2.815
NED GLD	64.20	64.92	65.72
BOLIVAR	-	-	-
ZW FRANCS	86.32	87.04	87.84
FR FRANCS	23.85	24.15	24.55
DUITSE MARK	72.42	73.14	73.94
SUR GLD		100.07	102.39
IT LIRE	0.91	1.21	1.27

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 22 APRIL 1983 EN TOT NADER ORDER:

9.75 0/0 OBLIGATIELENING 1979 PER 85/89 97.22
13 0/0 OBLIGATIELENING 1980 PER 96/90 108.60
12.5 0/0 OBLIGATIELENING 1981 PER 1986 104.49
12 0/0 OBLIGATIELENING 1982 PER 88/92 106.45

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.65 0/0.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.-.

English Companion

HENRY By Jack Tippit

YECCH!

BEETLE BAILEY By Mort Walker

NO SIR. I WAS JUST TRYING TO BE FRIENDLY

OFFENSE FOR A PRIVATE AT AN OFFICER

YES SIR

AND YOU'RE NOT ALLOWED TO BE FRIENDLY, EITHER!

Jim Henson's MUPPETS

TAXI!

THIS

QUINCY By Ted Shearer

OF COURSE I LIKE YOU QUINCY, I LIKE YOU VERY MUCH.

I JUST FOUND OUT THE REASON FOR MY ROTTEN GRADES...

Heb je ons gezien met een hand vol zonlicht aan de rand van een nieuwe dag.

J ♡ U

Heb je gezien hoe we sterren zaaiden over de sleur van alle dag.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend, dat krachtens [illegible] schikking van de Minister van Economische Zaken, met ingang van [illegible] april 1983 de hoogsttoelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen per aangegeven hoeveelheid voor wat betreft het eilandgebied CURAÇAO als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel	hoogst toelaatbare prijs aan de consument
RIJST			
Sunlight			
(parboiled)	6/10 lbs.	f. 45,91	f. 8,25
„	12/5	f. 45,40	f. 4,16
„	30/2 lbs.	f. 45,70	f. 1,68
(wit)	30/2 lbs.	f. 41,89	f. 1,54
„	12/5 lbs.	f. 41,49	f. 3,80
„	6/10 lbs.	f. 41,30	f. 7,57
„	100 lbs.	f. 64,20	f. 69,34
	1/2 kg.		f. 0,78
BABYVOEDING			
Nutricia (nutrix)	24/200 gr.	f. 39,95	f. 1,85
(nutrix vanille)	24/180 gr.	f. 42,96	f. 1,99
(bambix)	24/180 gr.	f. 39,95	f. 1,85
Beechnut			
(strained food)	24/4 1/2 - 4 3/4 oz.	f. 13,17	f. 0,61
(junior food)	24/7 1/2 - 7 3/4 oz.	f. 17,29	f. 0,80
(strained juices)	24/4.2 oz.	f. 13,17	f. 0,61
(strained juices)	24/8 oz.	f. 19,77	f. 0,91
MARGARINE			
Holiday	30/4 x 1/4 lbs.	f. 42,43	f. 1,61
	1/4 lbs.		f. 0,40
Mazola	30/4 x 1/4 lbs.	f. 84,71	f. 3,39
	1/4 lbs.		f. 0,80
(dieet)	24/2 x 1/2 lbs.	f. 50,29	f. 2,33
	1/2 lbs.		f. 1,17
(ongezouten)	15/4 x 1/4 lbs.	f. 32,74	f. 2,42
	1/4 lbs.		f. 0,61
SLA-OLIE			
Mazola			
(corn oil)	24/1 pt.	f. 44,42	f. 2,00
„	12/1 qt.	f. 42,37	f. 3,81
„	8/48 oz.	f. 41,43	f. 5,59
„	8/3 ltr.	f. 84,67	f. 11,43
Wesson	16/24 oz.	f. 35,35	f. 2,54
	6/1 gln	f. 61,08	f. 10,99
MELKPOEDER			
Domo (instant)	6/1800 gr.	f. 58,36	f. 10,80
Domo (instant)	24/400 gr.	f. 59,50	f. 2,68
MELK IN BLIK			
Kenny (onges.)	96/170 gr.	f. 36,86	f. 0,43
Kenny (onges.)	48/410 gr.	f. 39,18	f. 0,91
Nestlé (gesuikerd)	120/78 gr.	f. 29,30	f. 0,27

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen zijn uiteraard toelaatbaar.
De absolute prijsverhogingen en verlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.
Voor klachten gelieve op te bellen tel. 611355 toestel 20 of 58 of tel. 613188.

N.B. + verhogingen
— verlagingen
N nieuwe artikel of inhoud

PRIJSVERHOGINGEN DIENEN SCHRIFTELIJK AANGEVRAAGD TE WORDEN VOOR: 3 MEI 1983.

HOOFD [illegible]

De ambulance

Uit de verhalenbundel: "Strange People in a Crazy Harbour, door: Henk A. KLOMP.

WILLEMSTAD — Toen ik destijds politiedienst verrichtte op het mooie Flamingo-eiland, was een van de taken van het politiepersoneel, het vervoeren van zieken per gouvernementsambulance. Dit voertuig was een zware truck met vijf versnellingen, omgebouwd tot ambulance. Het was een onmogelijk ding, maar het beantwoordde volkomen aan het gestelde doel. Deze ambulance was gestationeerd aan de Politiepost Kralendijk.

Op een goede dag belde de dokter op en deelde mee dat er een zieke vrouw met de ambulance moest worden opgehaald ergens uit een „cunucu" achter Dos Poos, uit de zogenaamde „cunucu" van „Pedon". Zij moest worden overgebracht naar het hospitaal in Kralendijk, het Sint Franciscus-hospitaal. Een ongemakkelijk baantje en verschrikkelijk ver, vooral omdat er destijds op Bonaire nog geen geasfalteerde wegen waren.

Vol goede moed werd eerst naar de Politiepost Rincon gereden, waar de echtgenoot van de zieke vrouw reeds stond te wachten om de weg te wijzen. Na een lange hobbelige weg arriveerden wij dan eindelijk in de „cunucu" van „Pedon".

De patiënte, die een erg zieke indruk maakte, werd met behulp van omstanders in de ambulance gehesen en wij begonnen de terugweg naar Kralendijk. Een dochter nam achter in de ambulance plaats bij haar zieke moeder en de echtgenoot, een gezellige oude baas, ging naast mij in de cabine zitten.

De weg terug was niet gemakkelijk en telkens moest er teruggeschakeld worden, want de weg zat vol kuilen en bulten. Bovendien moest er met de zieke erg voorzichtig gereden worden.

Ik kreeg al gauw in de gaten dat de oude baas met intense belangstelling naar mijn schakelmanoeuvres zat te kijken. De schakel-pook was er een van het zware type met een grote zwarte knop.

Plotseling zei hij tegen mij: „Brigadier, u kunt beter uw beide handen aan het stuur houden, dan zal ik wel met die stok in de gasoline roeren."

Destijds was de gouvernements-ambulance op Bonaire een omgebouwde truck met vijf versnellingen en een zware schakel-pook.

Frater Benedicto "Cachimba" zegt Bonaire vaarwel

"Mijn pijp zat me in de weg bij het achteruit rijden"

KRALENDIJK — Het zal maar weinigen gegeven zijn om in goede gezondheid te mogen terugkijken op een leven dat volledig gewijd werd aan de belangen van de gemeenschap. Zestig jaar frater, drie en veertig jaar onderwijzer en 56 jaar op de Antillen is het positieve saldo dat de bescheiden maar altijd aanwezige frater Benedicto op zijn konto mag schrijven. Kort vóór zijn tachtigste verjaardag heeft Benedicto besloten zijn welverdiende rustdagen in Nederland te gaan doorbrengen waar de fraters van zijn congregatie verschillende rusthuizen hebben die niet alleen van alle gemakken zijn voorzien, maar waar indien nodig de fraters ook verzorgd kunnen worden. Niet dat frater Benedicto tot de kwakkelende oudjes behoort: niets is minder waar want wie het leven van Benedicto niet kent, meent te doen te hebben met een krasse zestiger.

Toch is het zestig jaar geleden, dat de jonge achttienjarige W.W.M. van Hoek in de congregatie van fraters van Onze Lieve Vrouw in Tilburg intrad.

Zoals gebruikelijk in die tijd kreeg de jonge frater, die de naam Benedicto had gekozen, de gelegenheid zich te bekwamen voor het missiewerk en toen hij dan ook na vier jaar zijn onderwijzersakte behaalde, stond een loopbaan in het onderwijs op Curacao niets meer in de weg. In 1927 arriveerde Benedicto met het schip Renselaar in Willemstad, waar hij te werk werd gesteld aan het St Thomascollege in afwachting van zijn vertrek naar Aruba waar hij tot 1937 bleef. Ook dit was niet het eindstation voor frater Benedicto, want de meeste jaren van zijn verblijf op de Antillen en in het onderwijs zouden dan toch uiteindelijk op zijn meest geliefde eiland Bonaire worden volgemaakt.

BONAIRE

Tijdens Wereldoorlog II, om precies te zijn in mei 1944, arriveerde frater Benedicto op Bonaire. De fraters hadden in Kralendijk de jongensschool onder beheer in navolging van de zusters van Roosendaal, die al vele jaren zorgden voor het onderwijs aan de meisjes. Van 1944 tot 1970 zou Benedicto met de Bonaireaanse jeugd optrekken.

Niet alleen als onderwijzer aan de Dominicusschool en later aan de Stanislausschool te Rincon, maar ook in zijn vrije uren, die hij vooral op sportieve wijze doorbracht met de jeugd van Nikiboko. Ondergebracht in het fratershuis - dat nu nog bestaat als het onderkomen van de vakbond AFBW het Casa Syndical - heeft frater Benedicto veel fraters zien komen en gaan. De laatste jaren echter dunt het fraterbestand alleen maar uit en het is een teken aan de wand, dat nu de nestor van de congregatie van fraters op Bonaire zal repatrieren, er eigenlijk geen opvolger is die de vele werkzaamheden die Benedicto tijdens zijn pensioenjaren verrichtte, kan overnemen. Want Benedicto, frater Cachimba genoemd wegens de altijd smokende pijp in zijn mond, was niet alleen frater portier, maar was ook mede-oprichter van het Bonaireaanse Wit Gele Kruis, speeltuinbeheerder op Nikiboko en chauffeur voor fraters die geen rijbewijs hadden.

De oprichting van het Wit Gele Kruis vervult Benedicto nog wel met enige trots, want daaruit is mede op zijn initiatief het tehuis voor Ouden van Dagen ontstaan. Frater Benedicto: "Ik was op Curacao secretaris van het Wit Gele Kruis. Toen ik in 1944 naar Bonaire ging vroeg de Curacaose voorzitter luitenant Van Laerschot via de toenmalige bisschop Mgr Verriet of ik niet een eigen afdeling voor Bonaire kon opzetten. Er was hier immers nog niets. Binnen vier maanden hadden we het zover, hoewel het onderkomen veel problemen opleverde. Het oude ziekenhuis was er niet geschikt voor en tenslotte konden we een gebouw krijgen dat tegenover het zusterhuis stond.

Er werd een bestuur opgericht waarvan pastoor Krahnwinkel voorzitter was en ik secretaris. Onderwijzer Charles Beukenboom werd eveneens bestuurslid van de Stichting van Ouden van Dagen waarvoor het gouvernement financieel verantwoordelijk was". Dat leverde trouwens wel eens moeilijkheden op, herinnert frater Benedicto zich, want de overheid betaalde altijd uit in een negenvoud van ouden van dagen.

Voor negen bewoners werd subsidie gegeven en die werd pas verhoogd als het tweede negental werd vol gemaakt. Toen de tiende bewoner werd ingeschreven was het dus van groot belang dat er spoedig achttien bewoners waren, want voor elke extra oude van dagen moest het bestuur of de zuster van Roosendaal financieel opdraaien.

JEUGDWERK

Jarenlang was frater Benedicto ook actief in het jeugdwerk. Niet alleen vertegenwoordigde hij Curacao op de plantage Guatamala, waar dat eiland een vakantiekolonie had voor ondervoede of verwaarloosde kinderen, maar die jeugd moest ook een maand beziggehouden worden. Daarvoor waren natuurlijk wel zusters meegekomen, maar dat nam niet weg, dat Benedicto er zijn handen vol aan had. Als beloning daarvoor mocht ook de jeugd van Bonaire zich eenmaal per jaar gedurende een maand vermaken op de plantage Guatamala. Er zullen maar weinig Bonaireaantjes zijn die vermoed hebben dat deze vakantiemaand volledig te danken was aan de inzet van Benedicto.

Daar bleef het overigens niet bij, want hoewel in die tijd de jeugd nog tot drie uur in de middag school had, werden zij toch in de namiddag weer opgevangen.

Frater Benedicto was daarin onvermoeibaar en elke dag opnieuw was hij op Nikiboko te vinden waar hij met honderden jongens en meisjes aan het voetballen of aan het korfballen was. De toenmalige politiecommandant Den Ouden was daar buitengewoon over te spreken, want Benedicto hield met zijn activiteiten de jeugd van de straat. Den Ouden was zo blij, dat hij beloofde om frater Benedicto persoonlijk auto te leren rijden en hem later ook het examen af te nemen, want hij begreep wel, dat Benedicto niet alles lopend af kon doen.

Frater Benedicto: "Ja, en ik slaagde gelijk de eerste keer.

Alleen het achteruit rijden ging niet zo makkelijk want dan zat bij het omkijken altijd mijn pijp in de weg. Commandant Den Ouden wilde me gelijk ook het rijbewijs voor een autobus geven, maar dat weigerde ik ten ene male. Begrijp je: als ik ook een rijbewijs had voor een autobus, dan kon ik dagelijks naar Lac rijden om de jeugd te gaan ophalen. Laat Benedicto maar even gaan, want die mag met de bus rijden!"

VERDIENDE RUST

Het zal frater Benedicto wel enige moeite kosten zijn Bonaire te verlaten. Hij zelf vindt het een noodzaak. Er zijn op Bonaire geen voorzieningen voor oudere fraters, terwijl zijn congregatie in Tilburg vier prachtige rusthuizen heeft. Vorig jaar bracht Benedicto enige tijd door in Nederland waar hij ook een paar sneeuwbuien meemaakte. Dat bevalt hem wel niet zo, maar hij ondervond daar toch ook geen nadeel van. Op negen mei vertrekt hij voorgoed naar Nederland, waar hij dan op 15 mei zijn 79-ste verjaardag zal vieren met zijn Tilburgse medebroeders. Een leven vol gewijde inzet voor dat kleine stukje grond in de Caribische zee komt dan eindelijk tot welverdiende rust.

Bijna de gehele mannelijke bevolking van Bonaire kan met dankbaarheid terugdenken aan deze bescheiden frater die zoveel voor zijn medemens deed: frater Cachimba.

HUBERT LINKELS

FR BENEDICTO VAN HOEK
...diamanten feest...

KRALENDIJK — Frater Benedicto in jeugdiger jaren (rechts) bij de grot van Onima, In het midden staat frater Anton van Oirschot en naast hem een andere goede bekende op Bonaire, wijlen frater Julianus.

Reunie-feest en vereniging van oud-RC-ers

ZONDAG WORDT IN de hoffi van Rust & Burgh een reunie-feest gehouden voor oud-Radulphianen ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van deze school. Enkele oud-leerlingen hebben het idee opgevat en ook alvast voorbereidingen getroffen voor de oprichting van een vereniging van oud-radulphianen. Dat zou zijn beslag kunnen krijgen op die reunie-bijeenkomst.

Die dag wordt om half tien aangevangen met een plechtige heilige mis in de hoffi. Daarna is er gelegenheid om te praten, elkaar te ontmoeten en te praten over het plan voor een eigen vereniging die zich met maatschappelijk relevante zaken van oud-radulphianen kan gaan bezig houden.

's Middags is er een barbecue en vervolgens een dansfeest. Entree-geld voor deze bijeenkomst is bepaald op 25 gulden. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de lokale boekhandels, Z-86 en zondag bij de ingang van hoffi Rust & Burgh (zie pag. 4).

FALTA DI "KADER" TA UN DEFISIENSIA GRANDI DEN DEPORTE

Pronto sentro deportivo na Bandabou

SDK a demonstra di ta di gran balor pa komunidat

WILLEMSTAD — Den e promé parti dje artikulo aki nos a elabora en ekstenso riba e fasilidat deportivo situá na Brievengat (Sentro Deportivo Korsou) ku a kumpli mas of menos sinku aña. Inkluso nos a publika gran parti di un entrevista kua nos a sostene ku e direktor dje sentro aki, señor Morris Isenia. Ront dje artikulo aki sin embargo a sali asina tantu topiko riba kua nos mester a sigui elabora ku otro persona inkluso e diputado di deporte, señor Winston Lourens i tambe señor Franklin Mathilda direktor di e skol pa formashon di dirigentenan deportivo (Curaçaose Sport Kader Opleidingsschool). Inkluso nos a hanya tambe algun sifra enkuanto uso dje fasilidat deportivo SDK i tambe stadion di Rif, pa kua mui pronto un desishon lo tin di kai en kuanto su uso.

Pa loke ta trata e prome parti dje artikulo nos a trese dilanti e rendimentu di SDK komo fasilidat deportivo durante e sinku aña nan di eksistensia. E sentro sin duda a demonstra su utilidat pa ku deporte i ku komunidat den su totalidat i awor a keda na e diferente ramonan di deporte i tambe otro gruponan den nos komunidat pa sigui hasi uso efikas dje fasilidat aki.

RENDIMENTU

Inkluso nos a primiti tambe di bini bek ku algun sifra pa demonstra kon e sentro deportivo na Brievengat a wordu utilisa den e korto tempu di su eksistensia. Esaki ta un ilustrashon dje deportenan, beisbòl, vòlibòl senior i hubenil, natashon pa publiko i durante kompentensia, futbol i karate:

Ramo di Deporte	Asistensia 1981	Asistensia 1982	Diferensia
Beisbòl	222.000	178.000	– 44.000
Futbòl	36.000	20.000	– 16.000
Natashon publiko	31.000	25.000	– 6.000
Vòlibòl	6.400	11.700	+ 5.300
Vòli hubenil	1.800	2.500	+ 700
Natashon kompetensia	1.100	2.000	+ 900
Karate	1.700	2.100	+ 400

Sin luga a duda e deporte di beisbòl ta esun ku a trese mas publiko den e sentro deportivo. Ta bisto ku e asistensia publiko na enkuentronan di beisbòl den aña 1982 a baha konsiderablemente. Remarkabel ta tambe ku gran parti dje fanatikada a bin presensia partidonan den kua e ekiponan Royal Scorpions i Wild Cats a mira akshon. Na aña 1981 65.50% di e total asistensia a bin weganan di Wild Cats i Scorpions, na aña 1982 kaminda ku e asistensia total a konose un bahada di 43.044 persona, 55.69% di e total a presensia e partidonan ehekuta pa e dos ekiponan menshona. Weganan entre Wild Cats i Scorpions so na aña 1981 a hala 95.445 persona loke tabata 42.94 porshento di e total asistensia. Na aña 1982 e dos ekiponan aki a hala 53.816 persona loke tabata 30.02% dje total asistensia.

Durante temporada 1981 i 1982 kaminda e kampeonato di beisbòl a tuma luga den su totalidat den SDK kada ekipo a hala manera e grafiko aki bou ta ilustra, e siguiente kantidat di persona lokual ta tantu porshento dje total:

	1981	% dje total	1982	% dje total
Scorpions	151.378	68.10	86.547	48.29
Wild cats	139.802	62.90	113.076	63.09
Alpha	53.014	23.85	63.657	35.51
Cobras	33.569	15.10	21.271	11.86
Indians	25.232	11.35	24.480	13.65
Pirates	24.102	10.84	31.871	17.78
Blue Hawks	17.423	7.83	14.908	8.31
Total	222.260		179.216	

Di e forma aki tambe por saka e porshentahe di asistensia na partidonan di por ehempel vòlibòl, determinando kua ta e ekiponan ku ta hala mas publiko i asina mira eksaktamente ta na unda tin di trese mehorashon. E konklushon ku por saka for di e sifranan ariba ilustra, ta ku mester bai traha riba fanatikada di kada ekipo ya ku si Scorpions i Wild Cats ta den un epoka "off" esaki lo afekta e asistensia total di un forma barbaro. Por ehempel e ekipo di Alpha ku aña pasa a titula kampeon no a alkansa e asistensia di Scorpions durante di henter e kampeonato.

I manera nos a trese dilanti na varios okashon mehoramentu di kualke ramo di deporte den su totalidat ta depende en espesial di esnan ku ta praktike i su dirigentenan.

WINSTON LOURENS

Pa yega na un konklushon final riba varios topiko kua a wordu trese dilanti den e prome publikashon i e ideanan ku ta reina pa futuro relashona entre otro ku maneho di deporte i inkluso fasilidatnan deportivo nos a kombersa ku e diputado konserni. Pa loke ta trata maneho di deporte, riba kua nos a hasi menshon dje "Nota pa Maneho di Deporte" ku a keda traha ultimamente señor Lourens a kontesta ku prome of durante di tratamentu di presupuesto esaki lo wordu trata den reunion di Konseho Insular.

Lastimamente mester konstata si ku te awe niun federashon deportivo of instansia deportivo no a reakshona riba e "Nota", den kua sigur algun kriteria ku lo benefisia deporte den su totalidat a wordu trese dilanti. Esaki pa gran parti tabata e motibu di kon e nota no a keda trata ofisialmente. Komo tal un apelashon ta wordu hasi riba e federashon i instansianan deportivo pa reakshona riba e nota i esnan ku no ta den su disposishon lo ta na su luga pa nan buske i duna nan punto di bista.

DIRIGENTE DEPORTIVO

Un di e puntonan ku entre otro ta wordu trese dilanti den e "Nota" ta ampliamentu di e konosementu di dirigentenan deportivo i formashon di "kader" den deporte, pa kua sigur tin un nesesidat enorme. Sigun e diputado Curacaose Sportkaderopleiding School ta kontribuyendo en grande ku esaki.

Algu ku nos por a konstata tambe, pero unikamente pa algun ramo di deporte. Esaki ta debi, sigun direktor dje skol señor Mathilda, na e echo ku den sinku aña di eksistensia dje skol apenas ocho federashon lokal a hasi uso dje oportunidat brinda. Riba insiativa dje skol mes a inisia tòg ku varios kurso pa alsa e nivel di dirigentenan deportivo i ku eksito. Kon ku bai bin ta keda atrobe na e federashonan deportivo pa hasi uso dje oportunidat, kua ta habri pa tur ramo di deporte.

KOMPLEHO BANDABOU

Ku tur probabilidat e trabounan di preparashon relashona ku e sentro deportivo na Bandabou lo ta kla na luna di yuni proksimo i rapidamente despues ta e intenshon pa inisia ku e trabounan di konstrukshon.

E konstrukshon dje fasilidat aki pa e habitantenan di Bandabou — tantu pa uso deportivo komo kultural — i pa kua sigur tin gran nesesidat a bira posibel grasias na e "Sportfonds". Algu pa kua nos pueblo mes diariamente ta kopera kune.

E sentro deportivo na Bandabou lo inklui un stadion kaminda tantu beisbòl, futbòl i atletismo por wordu praktika; un sala kubri kaminda entre otro vòlibòl i basketbòl por bin na remarke i tambe un pisina kaminda instrukshon por wordu duna. Prinsipalmente e ultimo aki por ser konsidera di gran balor pa e bario di Bandabou si tuma e porsentahe haltu di espesial muchanan ku ainda no sa landa.

Tur e fasilidat aki ta posee iluminashon artifisial di moda ku den oranan di anochi tambe nan por wordu utilisa. Durante e entrevista ku e aktual diputado di deporte nos a trese dilanti tambe e fayonan ku na nos konsepto a tuma luga durante di konstrukshon di mayoria dje fasilidatnan deportivo ku nos ta posee aktualmente. Entre otro nos a ilustra e forma kon mayoria dje tribunanan kubri ta situa, ku e konsekuensia ku ta unikamente solo nan tapa, pero di otro banda no ta wanta awaseru pa no papia mes dje kantidat di tera ku hopi bia e bishitante tin di sinta guli.

Durante konstrukshon dje fasilidat na Bandabou sigun nos por a kompronde si a tene debido kuenta ku esaki i ta algu ku por ser mirá tambe riba e mapa publiká aki bou.

Ki tipo di material lo husa durante dje konstrukshon aina no a keda determiná, pero mester tene kuenta si ku e gastu adishonal haltu ku SDK ta hanyele konfronta kune relashona ku mantenshon. Manera nos a splika kaba esaki ta debi na e kantidat di heru ku a wordu huza i ku ta eksigui un mantenshon kontinuo relashona ku e porsentahe haltu di salpeter ku tin riba nos isla.

Debi na e espasio limita nos ta obliga di finalisa e artikulo aki, pero algun punto esensial, manera entre otro destino di stadion di Rif lo bini na remarke den un dje proksimo edishonan di Amigoe. Tambe lo bini na remarke e topiko rendimentu dje fasilidatnan deportivo i e plaka kua Gobiernu tur aña lo tin di kubri kune kua sigun hopi ta plaka benta afo. Algu ku sigur no ta kuadra ku realidat, ya ku un sentro deportivo bon utilisa ta na benefisio dje desaroyo humano i sosial di nos pueblo.

Hardlopen

Door Bill Hought

DE EERSTE OLYMPISCHE Spelen vonden plaats in het jaar 776 voor Christus, naast de rivier de Alpheus te Olympia in zuidwest Griekenland. De deelnemers ontmoetten elkaar in sportieve gevechten waar men zich vooral toelegde op worstelen, boksen, discus- en speerwerpen, wagenrennen en pancratium (een combinatie van worstelen en boksen, waarbij heel wat doden vielen). In tegenstelling tot wat meestal gedacht wordt, werd er maar heel weinig hard gelopen. De populairste hardloop-afstand voor zover die dan nog werd gelopen, was 200 yards (+182 m). Dit toont weer eens aan dat de oude Grieken helemaal niet zo dol waren op het lange-afstand lopen. Bovendien geeft het een indicatie waarom 286 jaar later (490 voor Christus) Pheidippides overleed nadat hij 's werelds eerste en meest beroemde "marathon" rende. Hoewel Pheidippides een snelle hardloper was, was hij aan dit soort afstanden niet gewend. Hij moest z'n inspanningen met de dood bekopen.

Dit voorval vond plaats in 490 voor Christus nadat de Griekse legers, ondanks hun numerieke minderheid de invallende Perzen hadden verslagen op de plaats "waar de bergen Marathon zien en Marathon de zee ziet". De afstand van 40 kilometer was te veel voor de arme Pheidippides en aan de voet van de Acropolis in de hoofdstad Athene zakte hij in elkaar, nadat hij nog net de goede tijding van de Griekse overwinning had kunnen melden. (Was het de nu zo beruchte "heat-stroke" waaraan Pheidippides overleed?)

Het staat vrijwel vast, dat de Grieken nooit als sportonderdeel de marathon hebben gelopen. Hardlopen speelde in het algemeen geen belangrijke rol in hun leven. Hoogstens deden ze het ter vermijding van een pak slaag in een bokswedstrijd.

De Olympische Spelen werden in 394 voor Christus op last van de Romeinse keizer Theodosius I gestaakt. Het enige wat overbleef, waren de Olympische tempels en de herinnering aan weleer. Pas in 1896 werden weer voor het eerst — nu op initiatief van Baron Pierre de Coubertin — Olympische Spelen gehouden. Als belangrijk, maar historisch onjuist nummer, stond de marathon op het programma. De start was in Marathon en ook verder volgde het parcours, zo nauwkeurig mogelijk, de weg die Pheidippides ooit had gelopen.

25 Man startten toen kolonel Papadiamantopoulos van het Griekse leger het startschot loste. In eerste instantie liep de Fransman Lemursiaux voorop en behield de leiding tot het dorpje Picermi, waar de bevolking door de afzetting brak en Picermi, als had hij de marathon al gewonnen, huldigde. Dat deze verwachting voorbarig zou zijn, bleek al snel, want even daarna nam de Amerikaan Arthur Blake uit Boston de leiding.

Blake had nooit van z'n leven zo ver gelopen en nietlang daarna zakte hij uitgeput in elkaar. De Griek Spiridon Loues, een magere herder uit de heuvels rond Athene nam de kop over om hem niet meer af te staan. Griekeland was wil enthousiast toen zé hoorden van de overwinning van Loues. Een Atheense barbier bood Loues aan hem voortaan, z'n hele leven gratis te knippen. Een restauranthouder nodigde Loues uit om iedere dag gratis te komen eten. Zelfde geschenken kreeg hij van een kleermaker en anderen.

In 1908 werd de marathon (tot dat jaar bepaald op 40 km) verlengd tot de huidige officiele afstand, te weten 42,195 km. Dat gebeurde in Londen.

In 1952 won een van de beroemdste hardlopers aller tijden de Tsjech Emyl Zatopek de 5.000 m, de 1.000 m en de marathon! En dat alles binnen 2 weken. Hij vond de marathon trouwens een eindeloos saai gebeuren.

Abebe Bikila uit Ethiopie won zowel in 1960 en 1964 de marathon. De eerste keer dat hij won, deed hij dit op z'n blote voeten. Hij was niet anders gewend.

Alberto Salazar, die de New York marathon 3x achtereen won, en de tweede keer de snelste marathon allertijden liep, heeft als grootste wens om de gouden plak op de 42 km in Los Angeles (1984) te winnen. Tot nu toe is hij favoriet nummer 1 !!

PEON

Pa: Omalio Merien

NOS MIRA KU DEFENSA kontra un „ATAKE di LANSA" ta posibel, si bo logra „SKONDE" é PEON ku ta bou di atáke.

Ora é atáke ta riba é PEON di h 7, bo ta „skonde" é PEON aki poniendo un piesa na é hòki g 6, di moda ku bo ta kita é atáke for di riba é PEON di h 7, i lagé kai riba é piesa ku bo a kaba di pone na g 6.

Si é piesa aki, kwal ku é ta, pwes un KABAI, un ALFIL, un TORE of un DAMA, wordu komé anto of é PEON di h 7 of esun di f 7, ta kóme bèk, i é ATAKE di LANSA a kibra.

PWES KORDA BON KU TA E HOKE g 6, BO MESTER HUZA PA DEFENDE KONTRA UN ATAKE DI LANSA DEN SITUWASHON NR. 1!!

BUSKA YUDANSA

E di dos manera ku bo por apliká ta „BUSKA YUDANSA". E sistema aki tambe ta duna bon resultado, manera nos a yega di analisá kaba den otro tipo di atáke.

E pensamentu den é defensa aki ta: „defende é PEON di h 7 ku un piesa mas". Manera é Sitwashon [illegible] diendo é PEON di h 7, esta é REY!! Mientras tantu tin dos piesa ta atakando é PEON aki, é DAMA huntu ku é ALFIL.

Si logra na defende é PEON di h 7 un biaha mas, anto é kantidat di piesa ku ta defendé ta bira dos, pwes mes tantu ku é kandidat di piesa ku ta ataké. Ki ora ku bo pone un balansa den kantidat di piesa ku ta ataká i é kandidat ku ta defendé, bo ta stroba é atakante di sigi ku su plan, ya ku si é disidí na kóme é ta sali perhudiká. Esaki ta un regla basiko di Ajedres!!! Si bo start ku komementu bo tin di soru pa ta bo ta kóme delaster, i no bo kontrinkante. Bo ta korda é proverbio „esun ku hari delaster ta hari mihó"? Awel, den Ajedres nos ta bisa: „Esun ku kóme delaster ta kóme mihó."

Ta pesey si bo pone un defensa mas, huntu ku é REY, riba é PEON di h 7, anto ta abo lo „kóme delaster" si é DAMA kóme é PEON di h 7.

Laga nos ban purba! Nos ta „buska yudansa" di un DAMA Pretu i ta poné na h 6. E DAMA aki awor ta defendé é PEON di h 7 huntu ku é REY di g 8. ké mén ku awor é PEON tin dos defensa! Si é DAMA Blanku di c 2 disidí na kóme é PEON, anto é DAMA Pretu ta komé bèk. Awor é ALFIL Blanku ta kóme é DAMA Pretu, i por último é REY Pretu ta kóme é ALFIL Blanku. Kiko a pasa?

a. Blanku a pèrdè su DAMA i su ALFIL;
b. Pretu a pèrdè su DAMA i su PEON;
c. E atáke di lansa a kibra, i é REY Pretu ta sano i salvo.

Pero den é skaramush aki, Blanku a sali perdí di su ALFIL, ku tin balor di kambio di tres PEON, kontra un PEON ku Pretu a pèrdè. Pwes en total ta Blanku a hiba pèrdida di dos PEON na balor!!!

Mihó lo tabata si Blanku a legumai é komementu, anto lo é no a pèrdè nada. Bo por konkluwi ku Pretu a defendé su PEON di h 7 bon-bon, door di „BUSKA YUDANSA" di é DAMA, i defendé su PEON un biaha mas, balansando é kantidat di piesanan ku ta ataká, ku é kantidat djesunan ku ta defende.

Wak é diagrama aki bou, ku é DAMA Pretu yudando den defensa!

Bridge

Verzorgd door H. Dorsman

Bridge buitengaats!

EEN VAN DE EERSTE vragen die mij gesteld werden op één van de grote wereldbridgetoernooien was: „Is Aruba werkelijk zo mooi als het klinkt?" Welnu, nadat ik enkele uren van mijn leven besteed heb met enige zware jongens uit de Arubaanse toeristenindustrie, was het antwoord niet moeilijk: „Ja, het is een prachtig eiland". „Het regent zelden gedurende de week." Ja, de mensen zijn erg vriendelijk, het zand is sneeuwwit en de zee helder blauw", en.... contracten worden altijd gemaakt op Aruba." De volgende vraag is gewoonlijk: „Spelen er veel mensen bridge op Aruba?" En het antwoord daarop is dan: „Ja, maar die andere drie konden niet komen."

Dit brengt me op één van die handen tegen een paar Pakistani, die op hun manier reclame maakten voor hun land, hun tapijten, maar hoofdzakelijk voor hun religie... „Good religion.... lots of wives....!!" Een aandachtig lezer zal begrepen hebben dat onze tegenstanders van het mannelijke geslacht waren. Mijn partner had de volgende hand:

Sch. A 6
Ha. 10 9 7 6
Ru. K Q 5 4 2
Kl. A K

en ik zat met:

Sch. K J 8 7 5 2
Ha. A Q 5
Ru. A 8
Kl. Q 8

En zonder tussenbiedingen van de tegenpartij kwamen we op 6 Schoppen. West kwam uit met een kleine klaveren, en ik heb gelijk al problemen om het contract te maken, want de uitkomst ontneemt mijn rentree-mogelijkheden om op de eventuele 5e ruiten mijn verliezende harten weg te werken. Besloten hebbende om op het vallen van schoppenvrouw te spelen, moest ik er gelijk aan denken om mijn teamgenoten uit te leggen waarom ik, tegen het Q 10 x x zitsel bij Oost het contract niet gemaakt had. Om me te verzekeren van een vreedzame late nacht aan de bar, besloot ik het spel maar te spelen overeenkomstig het boek, speelde schoppen Aas en sneed met schoppen boer. Wel, de boer ging de mist in, de ruiten zaten 5 –1 en harten heer zat bij West te glunderen en ik kon minus 100 noteren.

De Oost/West handen waren:

Sch. Q 4	S. 10 9 3
Ha. K J 8 4	Ha. 3 2
Ru. 3	Ru. J 10 9 7 6
Kl. J 9 6 5 3 2	Kl. 10 7 4

Mag alleen nog vermelden dat de tegenstanders aan de andere tafel op 4 Harten eindigden, wat niet kapot te branden is! „Good religion, lots of hearts!"

AMIGOE DI MUCHA

Nos mes ta traha

AWE NOS TA BAN TRAHA un "kas di kabouter" ku nos por usa pa pone mangel aden pa muchanan bai kas ku ne despues di un fiesta. Bo tin mester di karton un tiki steif i tambe di papel di krèp. Korta un rònchi di karton di grandura di un skòter. Awor bo ta kòrta un pida karton ku un hanchura di mas o menos un dies dede asina i [illegible] e seka bo ta traha un ròl ku ne ku ta parti ariba un tiki mas smal ku parti abou. Riba e ròl aki bo ta plak dos bentana kòra i un porta. Laga e para un ratu pe seka i despues bo ta ban traha e dak dje kas di karton kòra. Prome bo ta bolbe kòrta un rònchi dje karton kòra den grandura dje mesun skòter. Awor bo ta kòrta bala bala blanku i bo ta plak riba e rónchi kòra pa bira manera dak di un djipopo (un padestul). Despues bo ta kòrta un kòrtá den e dak ku ta yega na un banda so te nèt meimei i ora bo skuif e dos puntanan riba otro lo bo mira ku awor e ta haña forma di un dak. Nit e awor pe keda pegá i ku pida karton fini bo ta pega pida ranchi parti paden di moda ku bo por pega e dak riba e ròl blanku ku ta kurpa dje kas di djipopo. Awor bo ta plak papel di krèp bèrde riba e rònchi ku lo mester bira e bòm i bo ta plak e kurpa riba e bòm. Bo kas di kabouter ta kla i bo ta yena [illegible] e kurpa ku kos dushi i pone e dak riba dje.

Si bo ripara ku e no ta mucha nèchi ainda bo ta bolbe trein traha un mas te ora bo ta kontentu ku e resultado. Anto despues bo por bai trahé na grandi grandi pa bo usa pa bo piñata. Si bo no ta gusta — e dalmentu di piñata kibra ku un palu — muchu, bo por solushona e saki dor di no pega e bóm demasiado duru i mara algun kabuya delega na e bòm i e muchanan por trèk na e kabuya anto di mes, un dje bianan ei nan lo trèk e bòm saka afó; Hopi eksito.

Nos Reseta

Un bolo di yògurt i nechi

Bo mester di: 100 gram di margarina di manteka
200 gram di suku
4 webu
200 gram di hariña di pan
1 telèp di bekin powder
2 di di yògurt
50 gram di chukulati puru
100 gram di nechi gamá fini
un tiki salu i un tiki kanel.

Pone kla: un fòrmu di bolo
un kènchi pa bo bati bo ingredientenan
un forki of un kos di bati webu ku ne.

1. Bati bo manteka ku bo suku te ora e bira steif i blanku.
2. Kibra bo webunan un pa un aden mientras bo ta sigui bati.
3. Sefta bo hariña i bo bekin pouder i e salu i kagé i ne bùrt bo ta bruanan den e meskla di manteka ku webu.
4. Añadí e yòghùrt tambe awor.
5. Brua seguidamente awor e chukulati i e nechi aden.
6. Huntà bo fòrmu ku manteka i basha e totalidat aden i poné den un fòrnu ku bo a pone na 175 grado pa 15 minùt.
7. Awor bo ta baha bo fòmu na 150 i bo ta laga e bolo kaba di kushi durante 30 pa 45 minùt.
8. Laga e bolo para den bo fòmu pagá pa mas o menos 10 minùt, bòltu e riba un ròster i lagué para fria.

Het regenfeest

(door Nel Basilio)

HET WILDE MAAR niet regenen! Elke morgen weer keek kabouter Brr naar de lucht, op zoek naar regenwolken. Maar het enige, dat hij zag was een stralend blauwe lucht. En die paar kleine, witte, wollige wolkjes, die soms langs kwamen, dachten er niet aan te gaan regenen. En 's middags kwamen de dieren op bezoek. Moene Muis, die vlak bij woonde. Opa Konijn met zijn oude, stijve pootjes. En de familie schildpad, die zover moest lopen en zo langzaam vooruit kwam. Dan zette kabouter Brr een trap tegen de grote regenton, die vlak bij zijn huisje stond, en haalde er de ene emmer water na de andere uit om zijn gasten te laten drinken.

"MAAR NU MOET HET toch wel heel gauw gaan regenen", zei hij op een dag bezorgd tegen Poetsje. "De regenton is bijna leeg. En aan de dauw 's morgens hebben de dieren niet genoeg". "Onze arme warmoesplantjes", zuchtte Poetsje, "Die hebben ook water nodig". En kijk, net die dag kwamen er opeens grote, dikke, donkere wolken aan de hemel. De vogeltjes hadden ze het eerst gezien en kwamen het kabouter Brr vertellen. En achter hen aan kwamen de muisjes en de konijntjes. En zelfs de hagedisjes, die eigenlijk geen regen nodig hadden, kwamen naar het kabouterhuisje en waren blij met de anderen. "Het werd wel tijd", zuchtte kabouter Brr opgelucht, "Ik heb net de familie Schildpad de laatste druppels uit de regenton gegeven".

HIJ HAD HET NOG niet gezegd, of pets! daar spatte een grote regendruppel precies op zijn neus uit elkaar. "Hoei!" schrok hij. "Hoeraa!" juichten alle dieren. En vooral Pinkie was door het dolle heen. "Ik ga mijn zwembroek aantrekken!" schreeuwde hij. Maar net op dat ogenblik begon het te gieten. Zomaar ineens. Pinkie vond het veel te jammer om ook maar één druppel te missen. En terwijl alle dieren onder struiken en rotsen stoven om niet nat te worden, bleef hij in de regen. Hij danste en sprong en schreeuwde en hield zijn mond wagenwijd open om de regendruppels op te vangen. "Maak je kleren niet zo nat", wilde Poetsje roepen. Maar ze kreeg opeens zin om ook in de regen te dansen. "Kom mee", zei ze tegen kabouter Brr en trok hem de regen in. "Joechei!" schreeuwde kabouter Brr.

MET OPEN BEKJES keken de dieren naar de drie uitgelaten kaboutertjes. En de schildpadden, die nog steeds onderweg waren naar een schuilplaats en allang kletsnat waren, keerden weer om en dansten mee. Nou ja, dansen kon je het eigenlijk niet noemen. Heel langzaam tilden ze elke keer een van hun poten op. Maar ze vonden het heerlijk en daar ging het om. Een paar konijntjes, die probeerden onder een lekkende struik te schuilen, keken elkaar eens aan. "Zullen we ook?" vroeg de kleinste. "Ik ben toch al half nat". Aarzelend stak het andere konijntje zijn pootje uit. Hoei, het was gelijk kletsnat! Maar het was toch niet zo'n naar gevoel als hij gedacht had. "Het is wel koud, hè?" bibberde de kleine. "Maar van dat dansen en springen word je wel warm", bedacht de ander. Een voordat de andere konijntjes wisten, wat er gebeurde, dansten de twee samen met de kaboutertjes en de schildpadden in de regen.

WEL, ALS HUN broertjes het lekker vonden, dan konden zij ook wel meedoen. Wie kreeg geen zin van al die regenpret? Plets plats plets, plets plats plets, wel twintig konijntjes stampten in de plassen rond en schepten met hun pootjes hele sloten water over de anderen heen. "Ai, wat heerlijk!" juichten ze. "Zalig!" riepen de kaboutertjes en hadden niet eens in de gaten, dat de konijntjes hen vol modder spatten.

ALLEEN DE MUISJES deden niet mee. Hoe graag ze ook mee gesprongen hadden. "Laat je toch lekker natregenen!", schreeuwde Pinkie tegen Moene Muis. "Het is heerlijk, je zult het zien". Maar Moene Muis en al zijn broertjes schudden hun kopjes en kropen nog verder weg in hun holletje. Ze waren bang voor water. Net als alle andere muisjes. En toch waren er muisjes, die meededen met de waterpret. De zestien ondeugende muizekinderen van Mama Muis hielden grote bladeren van een amandelboom als een paraplu boven zich en dansten zo achter de anderen aan. Was dat niet slim van hen? Toen de andere muisjes dat zagen, deden ze vlug hetzelfde.

JE HAD DE OPTOCHT moeten zien! Voorop dansten en zongen de drie kaboutertjes, klets- en kletsnat. Daarachter huppelden de konijntjes, al net zo nat. En dan volgde een eindeloze rij amandelbladeren. Tenminste, dat dachten de vogeltjes in de bomen, die de muisjes onder de bladeren niet konden zien. Daarna kwam er een hele tijd niets. En net toen de vogeltjes wilden zeggen, hoe leuk ze de regenoptocht gevonden hadden, kwam de familie schildpad nog langs. "Lang leve de regen!" schreeuwden de schildpadden en hadden niet eens in de gaten, dat de regen al opgehouden was. En alle dieren waren het erover eens, dat ze nog nooit zo'n leuke middag beleefd hadden.

Standbal

VIJF OF MEER KINDEREN kunnen samen standbal spelen. Degene, die de bal heeft, gooit hem op en roept „Stand voor Natasha". Dat is dus een van de kinderen, die meedoen. Natasha probeert de bal zo snel mogelijk te pakken en roept „Stal" Iedereen moet nu blijven staan. Natasha kijkt, wie het dichtst bij staat. Ze mag drie grote passen nemen en dan proberen diegene af te gooien. Als de bal mist, gaat de beurt over op dat kind. Is de bal wél raak, dan is de getroffene na de eerste keer raken ziek (en mag nog meedoen) en na de tweede keer dood (dus uitgeschakeld).

Tikkertje op een andere manier

WAT TIKKERTJE of krijgertje is, hoef ik niemand meer uit te leggen, hè? Dat weet iedereen. En misschien heb je het al zoveel keer gespeeld, dat je er niet eens zin meer in hebt. Maar je kunt het ook op een andere manier spelen. Alle kinderen, die meedoen, behalve degene, die moet tikken, gaan een flink eind van elkaar staan en trekken daarna een cirkel om hun voeten. Als de tikker tot tien geteld heeft, moeten de kinderen van de ene cirkel naar de andere lopen. Denk erom, je mag er maar even in blijven staan en nóóit met z'n tweeën. Wie niet in een cirkel staat, kan getikt worden en moet dan tikker zijn.

Koordinashon: Pòpi Muzo

Puzzel en win een prijs

WINNAAR van de vorige keer is:

B. Pasman
Schuttersweg 11,
Curaçao

Hij kan zijn prijs ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Scherpenheuvel z/n (tijdens kantooruren tot 3 uur 's middags).

Oplossing:
HORIZONTAAL: 1. kater; 5. ode; 7. hek; 10. ader; 11. ski; 12. kade; 13. tergen; 15. ademen; 17. mieren; 19. are; 21. nr.; 22. lommerd; 25. regen; 28. doel; 29. ra; 31. Ee; 32. Napels; 34. hal; 35. dra; 37. ai; 38. kale; 40. Edammer; 43. cent; 45. ene; 46. recht; 48. ra; 51. vel; 53. I.T.T.; 54. een; 55. planten; 58. ineen; 60. aal; 61. si. 62. agenda.

VERTIKAAL: 1. kat; 2. adem 3. tering; 4. ergeren; 5. o.k., 6. dia; 7. hamer; 9. kent; 11. snel; 12. kerel; 14. er; 16. damesachtig; 18. node; 20. trede; 23. molk; 24. dra; 26. eerde; 27. naam 30. als; 33. pier; 34. hen; 36. aanval; 39. let; 41. meen; 42. rein; 44. treed; 47. ct; 49. Anna; 50. opa; 52. L.T.S.; 54. een; 56. la; 57. ei; 59. N.E.

Puzzel van deze week:

1	2	3	4
2			
3			
4			

1. Ieder volk spreekt zijn eigen......;
2. Allemaal;
3. Niet een uitgezonderd;
4. Niet vol.

Onder degenen die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van Naf. 15,— van Augustinus Boekhandel. Succes!

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van 6 mei 1983 worden bekend gemaakt.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 5 mei 1983 opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire - Duidelijk op de enveloppe vermelden:
KINDERPUZZEL.

Amiguitonan konta

E SIMAN AKI ATROBE mi a saka mi kuenta for di un buki di Tante Sonia Garmers. Un buki ku el a saka hopi aña pasá. E buki yama: Un makutu yen di kuenta i e tin diferente kuenta prét aden. Mi ta spera ku lo bo gustanan.
Kon a bai e dianan aki? Kon ta bai ku e kalor tremendo ku ta hasi? Awe den "nos mes ta traha" atrobe mi ta trese ehèmpel di un kos util ku bosonan por traha pa un fiesta di mucha. Su chikí ta pa pone kos dushi aden pa un fiesta di mucha i su grandi bo por usa pa un piñata. hopi eksito i kòrda bon ku tur kos ku nos mes por traha na lugá di kumpra ta yuda nos ekonomia den e tempu karu aki.
Te otro siman ku Dios ke.

E kabai ku mancha blanku ta konta:

MI KE KONTA boso mi kuenta, muchanan. Mi nòmber ta: Kòrdami ! Mi a haña e nòmber aki serka mi mama, dia mi tabatin mas o menos 6 luna di edat. Mi a nase na Bandabou den kura di Shon Pedritu i mi mama i ami tabata tin un bida hopi dushi serka dje. Tur dia e tabata bini for di den su kunuku ku un saku grandi yen di yerba seku pa nos, i awa limpi nunka no sa falta nos. Anto mas o menos un bia pa siman e tabata kòrta yerba bèrde di su maishinan pa nos haña vitamina. Mi ku mi mama tur dos tabata gusta di biba den kunuku di Shon Pedritu i nunka mi por a imaginami ku nos bida bon lo por a termina un dia. Pero. . . . . riba un bon. . . of mehor dicho, riba un mal dia un hòmber grandi i fuerte a bin bishita nos bas.

PARA KAMINDA nos tabata, mi a tende e ta bisa Shon Pedritu: Bas, bo sa, . . ta serka bo ma bini pasobra mi ta buska un kabai yòn pa mi kumpra i nan a bisami ku abo tin un. Mi bas a sagudi kabes i e di: Sigur no, mi shon, mi tin un kabai hoben di mas o menos seis luna. Mi no sa ku lo bo gustele. Muchanan, ma spanta te ma kuminsa tembla. Ma wak mi mama kara bon spantá. Mi mama a komprondé mes ora ku mi tabatin miedu i e di: Mi yu, no spanta, manera mi ta tende aki, nos djis aki nos lo tin ku separa di otro. Awaki yena mi wowo i ku miedu den mi bista mi tabata sigui e kòmbersashon entre Shon Pedritu i e gai straño. Anan, ta esaki bo kier man, Shon Pedritu? Un bunita bestia, hopi bunita i e ta mustra un bestia hopi trankil tambe. Mi ke ku lo mi kumpré, bo sa? Ta kuantu bo ta pidi pe? Mi bas a drei wak mi e di: Laga nos ban paden pa palabrá esei. I asina nos tuma un akuerdo, e kabai aki ta di bo.

MUCHANAN, boso por komprende ku mi kurason a sera i e anochi aki di kua mi tabata pensa ku lo tabata mi delaster serka mi mama a pasa mi hopi pensativo, i fèrdrit. Ora dia a habri, i mi bas a bin ku su yerba seku bin benta pa nos ei a trese nos awa limpi tambe den un bleki grandi labá, pero ku un mancha di fèrf blanku na su kantu. El a bati man riba mi kabes i e di: Mi bon bestia, bo bas a bende bu ku un bon hende. Komportabu bon i gaña nos kara. Kasi mi kome mi no por a kome i benda di tres'or ku mi a mira un trùk grandi drenta kurá ku dos hòmber ku un kabuya largu den nan man, ma sinti kon mi kurason a sera. Mi mama tambe tabata fèrdrit i e di: Mi yu bo ta bai.

Pero mi ke pa bo keda kòrda riba mi pa semper. I el a rabia ku su pata di dilanti kantu dje blekí di awa i e di: Mi ta marka bo frenta ku e fèrf blanku aki i ki ora ku bo bai bebe awa na bo kas nobo lo bo wak bo frenta den e awa manera un spil i lo bo weta e mancha blanku i lo bo kòrda riba bo mama ku nunka lo lubidabu. I mi mama a dal su pata ku e fèrf na dje riba mi frenta. Asina ma bin haña mi mancha blanku riba mi frenta i despues ku mi a yega na mi kas nobo ki ora ku mi tabata bai bebe awa mi a kòrda riba mi mama i tambe riba mi kunuku di Shon Pedritu kaminda mi a nase.'

De activiteiten van de fraters van Tilburg

DE GESCHIEDENIS VAN het "Radulphus - college" hangt nauw samen met het leven en werken van de fraters van Tilburg hier op de Antillen. Het college draagt de naam van fr. Radulphus; tot voor kort was de directeur of rector van de school een frater, en steeds zijn er enige fraters aan de school verbonden geweest.

De geschiedenis van de fraters begon in 1844 te Tilburg, Nederland, waar pastoor Zwijsen enige mannen zocht die hem konden helpen bij het onderwijs in zijn parochie. Hij koos voor een religieuze instelling, opdat steeds De Blijde Boodschap de fraters zou inspireren, maar ook opdat er continuïteit en mobiliteit zou kunnen zijn in de werkzaamheden. Door de heersende armoede en het gebrek aan subsidie kon alleen een religieuze groepering werkzaamheden verrichten op het gebied van onderwijs en ziekteverpleging.

Zo werden in het midden van de vorige eeuw op Curacao de zusters van Roosendaal door Mgr. Niewindt verwelkomd. De zusters namen o.a. de leiding op zich van diverse primitieve buitenschooltjes. En zo trachtte Mgr. Niewindt zich ook de medewerking te verzekeren van de fraters van Tilburg voor zijn jongensscholen. Maar de congregatie was nog te jong om over voldoende mensen te kunnen beschikken.

DEZE WEEK WORDT op het katholieke Radulphus College het 35-jarig bestaan gevierd. In de Ñapa van verleden week is daar al aandacht aan besteed. Een artikel van frater M. Ghering viel toen tussen de wal en het schip. Omdat de geschiedenis van de fraters van Tilburg op Curaçao een belangrijk facet is van de geschiedenis van deze school, wordt die in samenwerking met de redactie van het schoolblad „Changa" hier alsnog afgedrukt.

FRATER ANTON VAN OIRSCHOT

SAN FUEGO.

Mgr. F. Kieckens lukte het enkele mensen bij de fraters vrij te krijgen voor het onderwijs op Curacao. Op 16 oktober 1886 vertrok Mgr. Kieckens met drie fraters naar Curacao, waar ze op 13 november aankwamen. De drie mannen namen hun intrek in een kleine woning in de koraal van San Fuego, in de nabijheid van het hospitaal. Reeds op 1 januari 1887 stierf frater Ludgerus Dülmer aan de gele koorts. Aanvankelijk had men weinig om handen.

De fraters waren bedoeld als surveillanten op een internaat dat gesticht zou worden voor internen van de gegoede stand. Zodra het internaat voldoende baten zou afwerpen, kon men beginnen met het kosteloze onderwijs op de volksscholen. In 1887 arriveerde fr. Pancratius, als eerste onderwijzer en fr. Pantaleon en kon een begin gemaakt worden met het internaat.

Het "Colegio San Tomás" beleefde een korte bloeiperiode. In 1896 telde het 84 leerlingen. Rond dat jaar bezocht ook de vader van de huidige president van Venezuela, L.H. Campins, het colegio. Toen begin maart van dit jaar president Campins Curaçao bezocht, bracht hij ook een bezoek aan het Thomascollege onderbouw, een voortzetting van het vroegere colegio, en was ontroerd foto's en bescheiden uit vroegere jaren te zien. Rond 1900 kwam door veranderende omstandigheden de teruggang. Het colegio opende zijn poorten voor externe leerlingen, er ontstonden twee afdelingen, één met spaans en de ander met nederlands als voertaal. De nederlandse afdeling groeide uit tot een monsterschool. Ondertussen was in 1892 de Vincentiusschool begonnen onder leiding van fr. Richardus; in 1897 werd de St. Jozefschool door de fraters overgenomen hier volgde fr. Radulphus de heer Gijzen, oud-hoofd van de St. Jozefschool, op toen deze repatrieerde.

In 1907 kwam een onderwijsregeling voor de kolonie Curacao tot stand. Naast de lagere scholen van het A– en B–type, opende deze regeling de mogelijkheid tot het oprichten van ulo– en muloscholen. Een oud geluid daarbij was, dat de twee schooltypen ulo en mulo alleen erkend werden voor het openbaar onderwijs. Ook al hadden de soeurs en de fraters muloscholen, het zou nog 28 jaar duren eer deze scholen als mulo erkend werden. Evenals de openbare muloscholen bestond het Thomascollege uit acht leerjaren, in de jaren dertig kwam er een uitbreiding met een negende en een tiende leerjaar. Men ging zich richten op het programma van de nederlandse mulo, de examens werden afgenomen onder toezicht van een gecommitteerde. In de oorlogs jaren werd besloten een openbare A.M.S. op te richten, deze driejarige middelbare school zou de vierjarige mulo als onderbouw hebben. Tijdens het bezoek van fr. Prudentius, superior–generaal van de fraters, kwam men tot het besluit een katholieke H.B.S. op te richten. Elders kan men daarover meer lezen.

ARUBA EN BONAIRE

In 1914 vestigden de fraters zich op Aruba en Bonaire. Het onderwijs op Aruba nam evenals op Curacao na de vestiging van de olieraffinaderijen een hoge vlucht. Die uitgroei op beide eilanden kon de congregatie van de fraters niet aan, en in 1937 namen de broerders van de Christelijke Scholen het onderwijs van de fraters op Aruba over. Bonaire bleef het rustige eiland. Toen de fraters er kwamen, was er één katholieke school o.l.v. de zusters, maar desmulo, die uitgroeide tot de huidige scholengemeenschap.

het aantal jongens dat de school bezocht nam steeds toe, zodat ze de klassen overbevolkten. Na een herhaaldelijk beroep op de fraters kwamen de eerste fraters in 1914 daar aan. Pas in 1958 wordt een tweede jongensschool gevestigd op Rincon, en wordt begonnen met de Lour- [illegible]

SCHERPENHEUVEL

Een grote bekendheid hebben de fraters gekregen door hun internaat en vakopleiding "Huize Scherpenheuvel". In het huidige Scherpenheuvel is nog een klein gedeelte van de grote bouw bewoond door een twaalftal fraters. Er zijn nu diverse instellingen ondergebracht: het R.K. Centraal Schoolbestuur, de afdeling C.L.O. van het departement van onderwijs, Ayudo Social, en nog enkele magazijnen, even buiten het grote gebouw bevinden zich "Drukkerij Scherpenheuvel" en "Uitgeverij en Spuiterij Scherpenheuvel", voortzettingen van vroegere vakopleidingen, nu als bedrijven zelfstandig en zonder enige binding met de fraters.

Tot 1973 was Scherpenheuvel een instituut voor weesjongens en voogdijjongens, waar ambachtsonderwijs werd gegeven in diverse werkplaatsen: smederij, timmerwinkel, schildersbedrijf, garagebedrijf, kleer- en schoenmakerij, wasserij, drukkerij en stoffeerderij. In enkele bedrijven werden ook theorielessen gegeven maar van systematisch onderwijs kon geen sprake zijn. In de bedrijven werden de fraters bijgestaan door vakbekwame leken. Het internaat Scherpenheuvel was een voortzetting van het jongensweeshuis dat pastoor Frie in 1885 begonnen was op Santa Rosa. Eerst hadden de zusters Dominicanessen de leiding, voor hen werd het spoedig te veel, en werd er een beroep gedaan op de paters Salesianen in Turijn.

Deze congregatie was ingesteld op het geven van ambachtsonderwijs. Tot de eerste wereldoorlog werd er door de paters onder zeer behoeftige omstandigheden onderwijs gegeven. De oorlog dwong de paters zich terug te trekken. Een beroep werd er gedaan op de fraters. Nadat fr. Radulphus gekozen was tot algemene overste van de congregatie in 1916, werd er door de Generale Raad besloten het jongensweeshuis over te nemen. Dat gebeurde in 1917. In 1920 zat men met het hopeloze probleem dat men een zestigtal jongens moest huisvesten in een weeshuis dat pastoor Frie voor een dertig leerlingen had opgezet. Men kreeg van Monseigneur Vuylsteke toen de goede raad zijn intrek te nemen in het seminairie dat de bisschop van Mérida (Venezuela) voor zijn bisdom in 1890 had gebouwd op de plantage Scherpenheuvel, en dat sinds 1901 leeg stond. Hiermee werd het ruimteprobleem opgelost en kon men ingaan op de vele verzoeken voor opname. Na drie jaar bedroeg het aantal pupillen 87. Na een uitbreiding in 1937 van de kapel, fraterhuis, en later van de timmerwinkel kon men 120 à 130 leerlingen opnemen. Deze toestand bleef tot 1958 toen de jonge leerlingen naar het nieuwe internaat "San Fernando" te Soto vertrokken.

De [illegible] kosten, [illegible] het internaatswerk verhinderden het voortzetten van "Scherpenheuvel". Het internaat te Soto wordt thans door de "Stichting San Fernando" doorgezet, een 75–tal jongens vinden daar onderdak, zij volgen het basisonderwijs op de school van Soto. Tot 1976 zijn fraters aan het internaat verbonden geweest. Het fraterhuis te Soto dient thans als het bezinningscentrum "Emaus", kas di orashon.

BUITENSCHOOLSE ACTIVITEITEN.

Het is begonnen met de zogenaamde "Club", "Reunion Chiquito di San José", van fr. Richardus, men kon er zingen, domino spelen en biljarten op zondagnamiddagen. Daarnaast hebben de fraters de nodige invloed gehad op de ontwikkeling van de voetbalsport. Fraters waren oprichters van clubs zoals: Jong Holland, "Jong Curaçao" van Sithoc, en "Scherpenheuvel". Maar ook kon men fraters aantreffen bij de "Jonge Wacht" en de verkennerij.

Er onstonden verenigingen van oud-leerlingen, van het Thomascollege: de Thomaskring (men komt jaarlijks op Scherpenheuvel bijeen), en van het internaat Scherpenheuvel: De St. Vincentiuskring. Ook de harmonie "St. Vincentius" dankt haar ontstaan aan het vroegere internaat. Diverse zangkoren stonden o.l.v. de fraters.

METHODEWERK

Naast het onderwijs is steeds het verzorgen van schooluitgaven een belangrijke taak van de fraters geweest. Zo verscheen er reeds in 1909 een engelse grammatica aangepast voor Spaanse studenten. Daarna: "Espagñol para niños". Verder verschenen voor het vak spaans: "Mijn eerste Spaans boek", met een vervolg Mijn tweede, derde en vierde. Bij veranderde inzichten pasten de methoden zich aan, in 1944 verscheen "Primer Libro de Espagñol", en later "El Puente". Zeker moeten vermeld worden de uitgaven van de plantenboeken door fr. Arnoldo Broerders. Er werden boeken uitgegeven voor aardrijkskunde en geschiedenis. Het grootste schoolprobleem is het aanleren van de tweede taal; daarvoor werd de methode "Zonnig Nederlands" ontworpen. Een team van medewerkers o.l.v. frater Anton, verving de Nederlandse methoden door een eigen Antilliaanse schooluitgave, met eigen verhaalstof en illustratie. De gehele methode omvat een 15–tal deeltjes. Thans is frater Anton verbonden aan het C.L.O. van het departement van Onderwijs.

BOEKHANDEL AUGUSTINUS

In 1930 werd het initiatief genomen een tentoonstelling te houden, waarbij tevens de gelegenheid zou bestaan om boeken te kopen. Op advies van fr. [illegible] boeken besteld en trachtte men zoveel mogelijk boeken te verkopen op de tentoonstelling. Via de scholen vlogen voorradige boeken weg, en kwamen steeds nieuwe bestellingen binnen. En zo richtte men officieel Boekhandel "Augustinus" op. Vooral tijdens de tweede wereldoorlog werd de boekhandel van belang: via Batavia (Wolters) en de USA kon men het nodige aanschaffen. Handwoordenboeken van Koenen besteld in Amerika, werden via Curacao aan de regering in Londen geleverd. Tot nu toe blijft de boekhandel voorzien in zaken voor de scholen, vooral op gebied van handenarbeid, boeken en schoonmaakartikelen.

TERUGGANG

Langzamerhand, en de laatste jaren versneld, is het aantal fraters op Curacao teruggelopen. Na 1966 hebben de fraters zich steeds meer van de scholen terug moeten trekken. Sinds die tijd zijn er ook bijna geen aanmeldingen meer om frater te worden, en sinds 1958 heeft de congregatie zich ook meer gericht op de Kongo, Kenya, Zuid-West–Afrika, Brazilië en Californië, in plaats van op Suriname, Indonesië en de Nederlandse Antillen, de voormalige koloniën van Nederland.

In 1970 werd het fraterhuis St. Thomascollege naast het hospitaal opgegeven, en in 1978 het fraterhuis te Soto. Momenteel woont er nog een kleine groep fraters op Scherpenheuvel, op de Reigerweg, en op Bonaire. Nog maar enkele fraters zijn werkzaam in het onderwijs. Diverse fraters verlenen hun diensten aan het R.K. Centraal Schoolbestuur en aan het R.K. Onderwijsbureau. In de bijna honderd jaar dat de congregatie werkzaam is op Curacao, Aruba en Bonaire hebben 192 fraters hun krachten gegeven aan het onderwijs en opvoeding van de jeugd. Vele moeilijkheden zijn er overwonnen. We hopen dat ook de huidige moeilijkheden waarin het onderwijs zich bevindt, door samenwerking en persoonlijke inzet overwonnen kunnen worden.

FR. MAX GHERING

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1.smekend verzoek; 4.garderobe; 10.deel van het lichaam; 14. vervoermiddel; 15. liefkozing; 16. Noorse god; 17.denkbeeld; 19.hooggebergte (Eur.); 21.in het jaar; 22.tandaanslag; 23.prik; 24.plaats in Spanje; 25.karakter; 26.tijding, bericht; 27.indien; 28.tocht, reis; 30.nare lucht, geur; 32.open plek in een bos; 34.dokter; 35. god van de liefde; 36. regelmaat; 37.zeewier; 38.uitwisseling; 42.onheil; 45.strook hout voor het bijeenhouden van gebroken ledematen; 47.gestremde melk; 51.hout, lak; 54.rivier in Rusland; 55."ik verbied"; 56.putemmer; 58.reeks; 59.speelgoed; 60.lichte slag, klap; 61.sukkel, domkop; 62.mannelijk dier; 65.het bewerken van het bouwland; 68.drankverkoper; 71.streek, land; 73.kleed van Oosterse vorsten; 75.gravin van Holland; 76.hereniging (Fr.); 78.getijde; 80.perceel; 81.evenzo; 82.selenium; 83.raam; 85.tor; 88.palingpen; 91. zwemvogel; [illegible] 96.slee; 97.vervoermiddel; 98.mannelijk dier; 100.vrouwelijke godheid; 102. putemmer; 104.Adm. troepen; 105.rivier in Spanje; 107.familielid; 109.ambtshalve (Lat. afk.); 110.bedekkende sluier, nevel; 112.Japanse parelduikster; 113.doodsstrijd; 115.gelegen komende; 116.zonder waarde, onbeduidend; 117.lichte straf; 119.procent; 121.watering; 122.deel van een schoen; 123.zangstem; 125.boosheid; 127.stemming; 129.kier, spleet; 131.straf, vergelding; 132.jongen; 134.deel van een weefgetouw; 136.ten delen; 138.insgelijks; 140.eenheid van electrische spanning; 142.vuurwapen; 144.nakomeling; 145.grondsoort; 147.verharde huid; 149.water in Utrecht; 151.spelleiding; 152.telwoord; 153.Europeaan; 155.telwoord; 157.voorteken; 158.plaats in Gelderland; 160.lansier; 162.kledingstuk; 163.oud Peruaans volk; 164.uniform; 166.advies; 167.vragend voornaamwoord; 168.bouwland; 169.azijn; 170.plaats; 171.gemengd; 172.gedeeltelijke breuk/knak.

VERTICAAL: 1.Indonesisch eiland; 2.uitvoer; 3.aanwijzend voornaamwoord; 4.afscheidsgroet; 5.slot; 6.fakkel; 7.hoofddeksel; 8.venster; 9.smaldeel; 11.voorzetsel; 12.bijna volmaakt; 13.deel van de hals; 14.primitieve paardensoort; 18.vogel; 20.vochtig; 28.tennisterm; 29.land in Midden-Oosten; 30.kwaliteit; 31.bepaalde kaas; 33.lange, puntige degen; 39.bunzing; 40.persoonlijk voornaamwoord; 41.familielid (afk.); 43.als boven; 44.snijwerktuig; 45.tennisterm; 46.voordeel, winst; 47.bepaald uurwerk; 48.grote vogel; 49.inwendig orgaan; 50.uur waarin onderwijs wordt gegeven; 52.spijl; 53.snoer van een hengelroede; 55.per; 57.hardhandig; 63.organische verbinding; 64.muziekteken in psalmen; 66.kerel; 67.verzoek, rekest; 69.zuiveldrank; 70.dun, mager; 71.olijkerd; 72.levensbeschrijving van individuele personen; 74.roofvogel; [illegible] 79.wijk, stadsdeel; 82.schampere opmerking; 84.berg op Kreta; 86.ton; 87.plaats in Gelderland; 89.voor (in samenst.); 90.plechtige gelofte; 92.woonboot; 97.graansoort; 98.vangwerktuig; 99.bepaalde tijdperk in de kunst; 100.met gras begroeid perk in een tuin; 101.gasvormig element; 103.rode schmink; 106.societeit; 108.uniek; 110.flesje; 111.neerslag; 113.plaats in Gelderland; 114.24 uur; 117.schel; 118.opening; 119.huidoneffenheid; 120.getrokken wissel; 123.draagband; 124.schutsluis; 126.vochtig; 128.elk; 130.vreemde munt; 131.bron; 133.bijvoorbeeld (Fr.); 135.muzieknoot; 136.muzieknoot; 137.barst, spleet; 139.voedzaam, krachtig; 140.vissersgerei; 141.gebied; 143.dodelijk (Lat.); 145.wagenloods; 146.koortswerend middel; 148.Turkse titel; 150.kerel; 152.loot; 153.krachteloos; 156.deel van een ladder; 157.gele verfstof; 159.het duiken; 161.jongere broer of zuster; 165.lidwoord.

Postzegels

VANDAAG NOGMAALS EEN duik in de rijke historie van de posterijen. De tijd van de katapultpost en van de twee enige katapultpostzegels ter wereld valt tussen de jaren 1928 en 1937. In die dagen bestond er nog geen vaste luchtpostverbinding over de Atlantische Oceaan heen, simpel omdat de actieradius van de toen in gebruik zijnde vliegtuigen daarvoor niet toereikend was. Post vanuit Amerika naar Europa en omgekeerd werd hoofdzakelijk vervoerd met de snelle Duitse en Franse passagiersschepen, de „Bremen", de „Europa" en de „Ile de France". Met het devies „Time is Money" voor ogen wist men nog een snellere verbindingswijze te bedenken.

Op de drie genoemde schepen monteerde men een tweetal rails van zo'n 27 meter lengte. Op het daarvoor rijdende wagentje plaatste men een klein watervliegtuig. Een krachtige electrische luchtperspomp bezorgde het wagentje en daardoor het watervliegtuig een voldoende aanloopsnelheid om bij het verlaten van het schip zich in de lucht te verheffen. Op deze manier werd een tijdwinst van anderhalve dag tot drie dagen geboekt. Dit laatste natuurlijk alleen maar, wanneer de weersomstandigheden ideaal waren.

Het katapulten van het vliegtuig had in volle zee plaats op enkele honderden kilometers afstand van de kust, in extreme gevallen was een vlucht over om en nabij de twee duizend kilometer mogelijk. Meestal bleef men veiligheidshalve beneden de grens van 1600 km.

De eerste katapultvlucht vond plaats op 16 augustus 1928 vanaf de „Ile de France" op weg van New York naar Le Havre. Men had de aan boord zijnde postzegelvoorraad (Yvertnummers 181 en 243 van Frankrijk) van de overdruk 10 francs voorzien. Aangezien deze voorraad respectievelijk slechts 900 en 2665 exemplaren omvatte, is het duidelijk, dat deze zegels tegenwoordig grote rariteiten zijn, waarvoor op de veilingen klinkende munt moet worden neergeteld en waarvan – niets is natuurlijker dan dat – talrijke vervalsingen in omloop zijn. De twee genoemde Franse zegels zijn de enige katapultpostzegels ter wereld. De Franse en de Duitse Posterijen hebben verder volstaan met het heffen van een extra porto en het aanbrengen van speciale stempels.

De eerste Duitse katapultvlucht of „Deutscher Schleuderflug" dateert van 22 juli 1929. De „Bremen", op weg naar New York, schoot op 110 km afstand het watervliegtuig de lucht in. Toen in 1935 de Duitse Posterijen gebruik gingen maken van de regelmatige Zeppelinvluchten op Amerika, geraakte de katapultpost langzaam uitgerangeerd. In 1937 stierf deze wijze van postvervoer een zachte dood, behalve in de filatelie, waar het bezit en het aanschouwen van katapultenveloppen en zeker het bezit van de Franse katapultpostzegels nog altijd voor de nodige opwinding zorgt.

M. ARVIS

Bolo di kas grandi

Reseta di Bunchi Römer

Mesté di:

- 3/4 kùp di manteka òf margarine
- 1 kùp di suku bruin
- 1 webu
- 1 1/2 kùp di hariña di pan
- 1/4 telep di salu
- 1 telep di bikarbonato di soda
- 1 telep di kané
- 1/2 telep di fuli
- 1/4 telep di krùinagel
- 1/4 telep di allspice
- 1/2 kùp di rasenchi
- 1/2 kùp di candied fruits
- 1/2 kùp di nechi
- 1 1/2 kùp di apelmus

Fòrnu: 325
Tempu: 1 ora

Moda di prepará:

1. Bati e margarina òf manteka ku suku, te ora e ta [illegible]. Bati e webu i brué den e krema.
2. Meskla e hariña ku e sobrá ingredientenan, ku [illegible] di e apelmus.
3. Brua e meskla di hariña pa bùrt ku e apelmus den e krema.
4. Basha e meskla den un fòrma di kipashi hunta i hinka e bolo na fòrnu durante e tempu indiká. Ora e ta klá (prektest), ta lagé fria poko promé ku bolté e pa e kaba di fria.

Oplossing Amigoe kruiswoordpuzzel

.BREVET.CIDER.HEFTIG.
VOR.ALARM.A.KOALA.VET
AMES.BLA.ONS.LAF.SOLO
K.K.L.MAJESTEIT.L.O.E
EESTER.KAR.ATE.TERRAS
L..EVEN.P.S.T.REDE..P
TABLET.COUPLET.GEMBER
U.E.RADES.O.KEDER.O.A
IEKT.BEL.BED.LOL.ORKA
GAL.MEE.MOLEN.MIT.DEK
.SABEL.KIT.SEE.KEVER.
BIGOT.E.KEGEL.L.LASSO
A..EEKEE.RUM.KARET..E
EEP.RADIS.M.STAAR.AMA
.IOS.EE.TEMEE.EN.ERE.
BEEEUW.EE.I.OS.CEEMIE
.DEK.AL.ALSEM.NU.MOE.
VET.STARK.T.PEEEE.EEP
A..KASSA.SOK.BOERE..I
EIEIL.T.ABEEE.N.OOGST
.KAPOK.PRO.PEL.AULEP.
MAL.EEE.EETEE.DUW.EAL
ETEE.UEE.PEE.HOP.VETE
L.E.EBATS..NATDS.I.S
KAEUEI.COUPEUR.TEENEL
E..AEMO.E.O.L.LEEP..O
ROASTO.ADS.EAD.REEBOE
O.E.A.EXERCITIE.P.L.A
OORD.ALE.GAT.TEL.NOTA
DOG.PSALM.F.KOLOM.EOL
.MELOEE.ROEST.TRIADE.

(520-E)

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 14 april 1983:

M. Flips,
Breedestraat 193 (O)
Curaçao

Hij/zij kan langs komen (Redaktie Amigoe Curaçao) om haar/zijn prijs (fl. 25,–) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór 28 april 1983 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n. of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 27 april 1983 in te dienen. Aruba Nassaustraat 100, Bonaire bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Voorzichtige discussie begonnen over toekomst Sovjet systeem

Andropov kijkt kat uit de boom

MOSKOU – De nieuwe Sovjetpartijleider Yuri Andropov blijkt na zes maanden toch uiterst voorzichtig met binnenlandse hervormingen. Onzeker blijft welke koers hij zal gaan volgen. Dit geldt niet alleen voor de Sovjets zelf. Ook voor buitenlandse waarnemers is nog steeds het antwoord onzeker op de vraag of de voormalige KGB-chef veranderingen zal kunnen uitvoeren en nog belangrijker of hij dit werkelijk wil.

De eerste indruk van hem die van een man die vastbesloten na een periode van stagnatie onder zijn voorganger Brezjnjev nieuwe vaart te brengen in het land. Maar al volgde er na zijn benoeming op 12 november eerst een korte serie van ontslagen, het tempo van verandering was veel lager dan de meeste mensen verwachtten. Vergeleken met zijn voorganger treedt Andropov nauwelijks voor het voetlicht, een paradox in een poltiek stelsel waar grote zichtbaarheid traditioneel een teken van macht is geweest. Sommige buitenlandse deskundigen menen dat hij op de grenzen van de uitbreiding van zijn persoonlijk gezag is gestoten en halen als bewijs daarvoor aan, dat hij er niet in is geslaagd de nog steeds vacante post van staatshoofd van de Sovjet-Unie in te nemen.

Deze laatsten zijn van oordeel dat Andropovs plannen voor verandering zijn tegengehouden door collega's in het Politburo, die de voorkeur geven aan de status quo die gold ten tijde van Brezjnjev. Anderen menen dat hij slechts zijn tijd afwacht en dat het politieke proces bij de Sovjets geen mogelijkheid biedt voor een soort dynamische „eerste honderd dagen", zoals nieuwgekozen Amerikaanse presidenten in het vooruitzicht plegen te stellen. Sommigen zeggen dat Andropov afgaande op zijn eerste paar maanden niet echt hervorming van het systeem wil, doch ook meent men dat hij met hervormingen naar het voorbeeld van Hongarije zal komen en de Sovjet-economie efficiënter zal laten werken.

Enig concrete resultaat tot dusverre is dat er met zijn verschijnen aan het Sovjet-firmament met zijn stilzwijgende goedkeuring of de achtergrond een voorzichtige discussie over de toekomst van

YURI ANDROPOV

het Sovjet-systeem op gang is gekomen tussen hervormers en behoudzuchtigen, maar ook daarin blijkt hij voorlopig de kat uit de boom te kijken door een soort middenpositie in te nemen die beide partijen wat gelijk geeft.

In een artikel over Marx maakte Andropov namelijk duidelijk, dat hij ideologie zeer ernstig neemt en niet gelooft in een „al te pragmatische" benadering.

Andropovs „eerste politieke daad was het lanceren van een campagne voor grotere arbeidsdiscipline, daarmee het beeld versterkend dat hij had als harde voorstander van handhaving van orde en wet. Deze campagne begon met aanvallen op dronkaards en dagdieven, sloeg eerst wel aan bij het grote publiek, maar werd al weer snel op een lager pitje gezet.

Het partijblad Kommunist kwam deze maand met kritiek op managers, die „strafmaatregelen" namen tegen mensen die voor het eerst in de fout gaan in plaats van te pogen hen op te voeden.

LANDBOUW

„Dit is een benadering als van een politieman van de problemen van de Sovjet-economie, die geen blijvend resultaat kan opleveren", zo zei een buitenlandse diplomaat. Andropov is ook begonnen met een actie voor grotere ideologische aanpassing in de sector van de kunst, vooral het theater, maar figuren in deze sector zeggen dat zij gewend zijn aan dergelijke campagnes en dat zij geen werkelijk gevaar zien voor een permanente inperking.

In de landbouw, een hoofdstuk apart in de Sovjet-economie, schijnt Andropov daarentegen wel te hebben besloten een radicaal beleidsinitiatief te zullen blijven vervolgen, dat blijvende effecten zou kunnen hebben. Op de enorme collectieve en staatslandbouwbedrijven in de Sovjet-Unie zal de produktie worden ondergebracht besteed aan kleine ploegen in sterkte variërend van drie à vier tot honderd mensen.

Dit systeem is in bepaalde gebieden al jaren met succes toegepast, maar dit niet zonder sterke weerstand ertegen van landbouwbazen en bureaucraten.

Het systeem wordt geacht een stijging van de produktie van 20 tot 30 procent bij lagere kosten op te leveren doordat de ploegen worden betaald naar rato van de hoeveelheid graan of melk die zij produceren.

Deze nieuwe aanpak, die radicaler is dan het „voedselprogramma" zoals dat door de partijleiding werd goedgekeurd onder Brezjnjev, heeft duidelijk de steun van Andropov. Tot dusverre heeft hij evenwel het propageren ervan voornamelijk overgelaten aan Mikail Gorbachov, landbouwsecretaris van het centrale comité.

Voor de rest van de economie schijnt Andropov nog niet te hebben uitgemaakt of belangrijke hervormingen al dan niet nodig zijn. Onder Brezjnjev was het woord „hervormen" zelfs taboe in het officiële spraakgebruik en werden de term „verdere perfectionering" of andere eufemismen gebruikt.

Zelf heeft hij het gevreesde woord nog niet uitgesproken. maar in het artikel in „Kommunist" heeft hij wel voorzichtig laten doorschemeren dat er iets gebeuren moet om de wijze waarop de economie wordt gedreven, te verbeteren. Dit heeft geleid tot een discussie in de vorm van een stroom van artikelen in de pers van voor- en tegenstanders van verandering in het economische stelsel, vooral op het punt van de gecentraliseerde planning dié er de kern van vormt.

POLEN

De discussie is verhuld in vaak duistere Marxistische termen, maar stelt in wezen diegenen tegenover elkaar die van oordeel zijn dat het Sovjet-systeem zichzelf moet aanpassen om te kunnen overleven en zij die menen dat de status quo gehandhaafd moet blijven.

Polen met zijn opstand van 1980 van arbeiders tegen de communistische regering en de vraag of het Kremlin daaruit lessen zou moeten trekken voor zijn eigen binnenlandse beleid, vormen daarbij evenwel een van de hoofdproblemen voor beide partijen.

De auteur Anatoly Butenko, een onderzoeker van het instituut voor problemen van het Internationale socialistische systeem in Moskou, begon in het belangrijkste filosofische blad „Voprosy Filosofii" in de Sovjet-Unie met het breken van een lans voor hervormen. De Poolse crisis, zo stelde hij, was niet het gevolg van fouten van de leiding in Moskou maar van essentiele politieke en economische tegenstellingen in de socialistische maatschappij. Anders gezegd het Poolse systeem had zichzelf niet voldoende snel weten aan te passen aan het veranderende patroon van groeps- en individuele belangen met als onvermijdelijk gevolg dat de arbeiders vervreemd raakten van het systeem.

Langdurige economische en politieke stagnatie, zo waarschuwde Butenko, leidt onvermijdelijk tot achterhaalde sociale verhoudingen, verwaarlozing van de werkelijke belangen van de arbeiders en houdt de ontwikkeling van produktieve krachten tegen. Naar hij betoogde, zou de Sovjet-maatschappij meer in de richting van communisme dienen te komen door steeds meer rekening te houden met de belangen van de individuen onder vermijding van de uitersten van al te grote centralisering en al te grote democratie. Ondanks de waarschuwing voor te ver doorgevoerde democratie die hier uit mogen doorklinken, schijnt het ook een duidelijke oproep tot decentralisering van macht te zijn.

ANTWOORD

Het conservatieve ideologische antwoord kwam in het Sovjet-partijblad Pravda begin maart van Richard Kosolapov, redacteur van het theoretische blad Kommunist van de partij. Zonder Butenko te noemen, werd hij ervan beschuldigd de leer van Lenin aan een herziening te onderwerpen en werd gezegd dat de Poolse crisis werd veroorzaakt door het feit dat Polen zich in een veel vroegere historische fase van het socialisme bevindt dan de Sovjet-Unie. Polen, zo zei Kosolapov, bevindt zich nog in een „overgangsperiode", met particuliere landbouw, een „kapitalistische sector" en „krachtige anti-socialistische ideologische bewegingen". Daartegenover heeft, zo zei hij, het Sovjet-systeem een fase van klassenloze ontwikkeling bereikt, die „betrouwbare garanties" biedt tegen „negatieve crisisachtige ontwikkelingen". Conflicten in de Sovjet-maatschappij worden alleen veroorzaakt door individuen of groepen die hun „egoïstische belangen" pogen te stellen tegenover die van de samenleving in haar geheel. Volgens Kosolapov zijn dergelijke „sociale parasieten" te vergelijken met motten die de stof en het weefsel van collectieve sociale verhoudingen wegvreten. Zijn artikel hield duidelijk in dat de Sovjet-Unie eerder de weg op moet van een versterking van de collectivistische maatschappij dan die van een verzwakking daarvan.

Hetzelfde argument werd herhaald in een artikel in Kommunist bij de herdenking van de 100e sterfdag van Karl Marx. Dit werd geschreven door M. Sakov, die zei dat de kern van Marx's leer wordt gevormd door afschaffing van privé-bezit en het collectief maken daarvan. Sakovs artikel zei dat de gecentraliseerde belangen van de staat prioriteit verdienen boven lokale en die van groepen en dat een tegenstelling tussen werknemer en werkgever in een socialistische staat uitgesloten is.

De discussie, waarin Andropov voorlopig een middenpositie lijkt te hebben ingenomen, moge uiterst theoretisch schijnen, de uitkomst ervan zal waarschijnlijk van doorslaggevende betekenis zijn voor de politiek die zal worden gevolgd. Als de partijleiding afgaat op de argumenten van de conservatieven, dan zal dit betekenen dat politieke en economische veranderingen niet noodzakelijk zullen worden geacht.

Prof. Oleg Bogomolov, een Sovjet-deskundige voor Oost-Europa, heeft navolging door Moskou van een aantal in andere communistische landen ingevoerde economische hervormingen aanbevolen, die volgens hem waardevolle lessen inhouden. Maar behoudzuchtigen binnen de partij wantrouwen hervorming en verdedigen op ideologische gronden dat er geen veranderingen nodig zijn, evenmin als uitbreiding van de particuliere landbouw of particuliere handel naar het voorbeeld van sommige landen in Oost-Europa.

Maar economische hervormers wijzen op de succesrijke ervaring met particuliere landbouw in Hongarije of particuliere zakenlieden in Oost-Duitsland men de conservatieven juist dat de grootte van de particuliere sector een hoofdoorzaak is van de Poolse crisis. Meer eigen stukken grond, meer stimulansen, maar eigen woningen, meer consumptiegoederen – al deze dingen worden beschouwd als een gevaar voor de gecollectiviseerde communistische samenleving van de toekomst, waartoe de partij zich heeft verbonden.

Met de woorden van Kosolapov „de socialistische maatschappij is een maatschappij van werken en niet van consumeren.". Voor de voorstanders van hervorming verdient evenwel – met Polen in het achterhoofd – de „monolithische." visie op de behoefte van de Sovjet-samenleving nodig revisie zodanig dat betere aansluiting wordt gevonden bij belangen van groepen en individuen.

68%

PREMIER BOTHA VAN Zuid-Afrika heeft een referendum onder de blanken aangekondigd: zij moeten uitspreken of ze al dan niet akkoord gaan met de staatkundige hervormingsplannen van zijn regering. In grote lijnen komen die er op neer dat kleurlingen en Indiërs politieke medezeggenschap krijgen, een recht dat hun nu is onthouden. Wie met Europese ogen naar dergelijke plannen kijkt, heeft neiging de schouders op te halen. Een volksstemming onder alleen maar blanken heeft immers een uiterst absurde kant, want zij vormen een minderheid van slechts achttien procent. Dat wil zeggen dat tweeëntachtig procent van de bevolking zich niet mag uitspreken over eigen politieke toekomst.

DE [illegible] VAN Botha komen er op neer dat de blanken een zekere medezeggenschap aanvaarden van alleen Indiërs en kleurlingen, twee groepen die samen rond veertien procent van de bevolking uitmaken. En dat weer houdt in dat de zwarte meerderheid van de bevolking – rond achtenzestig procent – van nationaal-politieke invloed is en blijft verstoken. Een uiterst zwak punt in de voorstellen. Over het algemeen vindt kritiek daarop weinig gehoor bij de bestuurders van Zuid-Afrika, want zij vinden dat het werken met cijfers als deze voorbij gaat aan de werkelijkheid van hun land.

DE BLANKEN VAN Zuid-Afrika betogen namelijk dat de zwarte bevolking niet als één geheel kan worden beschouwd, maar in allerlei groepen uiteenvalt, die men min of meer als etnische nationaliteiten dient te beschouwen. In deze categorieën zijn uiteenlopende niveau's van ontwikkeling en welstand te vinden, variërend van – naar westerse maatstaven gemeten – primitieve stamverbanden tot groepen intellectueel hooggekwalificeerde figuren. Een groot deel behoort evenwel tot de eerste categorie en dat weer zou inhouden – volgens de blanken in Zuid-Afrika – dat aan de totale zwarte bevolking geen politieke verantwoordelijkheid kan worden gegeven voor een moderne [illegible] staat als [illegible].

OOK [illegible] ZIJN grote groep van [illegible] blanken, zeker de [illegible]. En deze [illegible] Zuid-Afrikaanse begrippen – progressieven – zijn bereid de plannen van Botha te steunen. Overigens, ter voorkoming van misverstanden, er zijn ook „verkramptes" die blanken en zij wijzen verandering van het staatssysteem af. Het ziet er [illegible] steeds kleiner wordende minderheid gaat. Ook de directbetrokkenen bij de wijzigingsvoorstellen – de Indiërs en de kleurlingen – zijn over het algemeen wel voor, al mogen ze [illegible] een het referendum [illegible]. Toch is er bij hen sprake van twijfel.

MET KLEURLINGEN is dat [illegible] nog duidelijker het geval. Zij [illegible] het bijzonder beschouwen zich als inheems: hun groep is [illegible] tot stand gekomen door vermenging van rassen aan de Kaapkolonie. Negentig procent van hen spreekt Afrikaans en in vroeger tijden beschikten zij over enkele zetels in het parlement. Vele kleurlingen beschouwen de voorstellen van Botha als een stap naar een gelijkschakeling met de blanken. In deze groep bestaat er evenmin weinig behoefte de totale zwarte bevolking dezelfde rechten te geven. Maar dat alles kan één onweerlegbaar feit niet doen verdwijnen, namelijk dat de zwarte bevolking – en zij blijft buiten spel – toch maar een meerderheid van rond achtenzestig procent uitmaakt.

VAN EEN AFSTAND bezien zijn daarom de voorstellen van Botha allerminst geschikt om de verschillende etnische groepen van Zuid-Afrika met elkaar te verzoenen. Ook al zou het referendum een meerderheid voor de plannen van de premier opleveren, dan nog zal er geen rust over het land dalen. Sommigen, misschien wel velen, van de zwarte bevolking zullen de opstand blijven propageren en ook proberen. Onder de blanken blijft eveneens verdeeldheid.

Menige blanke van de groep der „verkramptes" zal Botha's voorstellen als een revolutionaire daad ervaren, maar van uit Europa gezien kan men die moeilijk anders kwalificeren dan een voorzichtige poging tot evolutie. Nee, minder dan een poging, want achtenzestig procent van de bevolking staat er buiten.

Dit commentaar verscheen in de Haagsche Courant en is van hoofdredacteur De Kok.

In Zuid Afrika

Over constitutionele hervorming referendum

KAAPSTAD – De Zuid-Afrikaanse premier, Pieter Botha, heeft een referendum aangekondigd waarbij de 4,5 miljoen blanken zich mogen uitspreken over de constitutionele hervormingsplannen van zijn regering. Botha zei dat het referendum op een gepast tijdstip zal gehouden worden. Eerst zal het parlement zijn oordeel moeten geven over de plannen om kleurlingen en Indiërs politieke zeggenschap te geven. Dat [illegible] zich dezer dagen over de voorstellen buigen.

Botha's plannen voorzien in de invoering van een parlement van drie kamers, één voor de blanken, één van de kleurlingen en één voor de Indiërs. De zwarte meerderheid blijft uitgesloten van enige politieke zeggenschap. Verder is het de bedoeling dat er een president komt met grote uitvoerende bevoegdheden. Het zal voor het eerst sinds 1960 zijn dat in Zuid-Afrika een referendum wordt gehouden. In dat jaar raadpleegde de toenmalige regering-Verwoerd de blanken over de terugtrekking van Zuid-Afrika uit het Gemenebest.

De premier legde zijn verrassende verklaring af in het parlement. In een reactie zei oppositieleider Frederik van Zyl Slabbert van de Progressieve federale partij PFP dat hij de constitutionele plannen afwijst, maar een referendum toejuicht. Hij vond echter dat niet alleen de blanken moeten worden geraadpleegd, maar ook de andere bevolkingsgroepen op wie de plannen betrekking hebben. Zijn partij is tegen het Apartheidsbewind en vindt dat behalve de 2,6 miljoen kleurlingen en de 800.000 Indiërs ook de 17,5 miljoen zwarte [illegible] rechten moeten krijgen.

Een woordvoerder van de Conservatieve partij, Ferdie Hartzenberg, [illegible] enthousiast over het [illegible] referendum. „De [illegible] de grootste [illegible] deze eeuw in Zuid-Afrika [illegible] ten koste gaan van de blanke soevereiniteit [illegible] het aan de kiezers [illegible] in de gelegenheid te stellen hun mening te uiten."

De Conservatieve partij is in [illegible] vorig jaar ontstaan als een afsplitsing van de regerende Nationale partij van premier Botha. Oprichter is Andries Treurnicht die wegens zijn tegenstand tegen de hervormingsplannen als minister werd ontslagen. Vijftien parlementsleden van de Nationale partij volgden Treurnicht in zijn nieuwe partij die als uiterst rechts te boek staat.

Chamorro's leiden de drie dagbladen

Nicaragua censureert onder vlag patriotisme

MANAGUA – In de slaapkamer van een geconfisceerde villa die nu als kantoor dienst doet, schuift kolonel Nelba Blandon onrustig heen en weer op haar stoel, alsof ze zich wil verontschuldigen. „Ik vind dit niet leuk om te doen, maar het is noodzakelijk, en het is de taak die mij is toegewezen." Vergeleken bij haar collega's in andere landen van dit continent, veelal autoritaire, humorloze, oudere mannen lijkt ze uit een andere wereld te komen. Niettemin is deze 24-jarige mooie en sympathieke advocate belast met de Nicaragua's alom bekritiseerde centuur. Zo berichtte Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

„Als ik journalist was, zou ik niet gecensureerd willen worden", vervolgt ze, „maar verkeerde informatie is een gevaarlijke zaak. Nicaragua is een belegerd land en in de pers hebben we vaderlandslievendheid en verantwoordelijkheidsgevoel nodig."

Onder de vlag van patriottisme schrappen kolonel Blandon en haar assistenten (onder wie naar verluidt veel Cubanen, maar daar wil ze niet over praten) dagelijks een breed scala van onderwerpen uit de dagbladen, voordat ze ter perse gaan.

Foto's van mensen die in de rij staan te wachten zijn verboden, evenals verhalen over gevangenen die niet in een regeringscommuniqué zijn bevestigd. Onlangs werden zelfs de opmerkingen van junta-lid Rafael Cordova Rivas, waarin hij kritiek uitte op bepaalde „excessen" van de censuur, geschrapt.

Sinds in maart vorig jaar de contra-revolutionaire acties toenamen en de noodtoestand van kracht werd, werd er officieel censuur ingesteld voor de Nicaraguaanse pers wat betreft economisch en militair nieuws. Zoals minister van Binnenlandse Zaken Thomas Borge het onlangs op een zondagochtend uitlegde: „We hebben geleerd van de ervaringen in Chili, van de manier waarop de pers daar gebruikt werd om paniek te zaaien over de bevoorrading, om onrust en chaos teweeg te brengen en te helpen de regering van de socialistische president Salvador Allende te ontwrichten."

„We kunnen geen risico's nemen met militair nieuws dat onze defensie in gevaar kan brengen, en niet toestaan dat er paniek ontstaat over de aanvoer van elementaire levensbehoeften", aldus Borge, „maar we hebben ook instructie gegeven dat nieuws dat niets met ons binnenlands beleid te maken heeft, normaal gepubliceerd moet worden. En bovendien", zei hij, „raadpleegt kolonel Blandon ons over het algemeen [illegible]."

Niettemin verbood de jonge kolonel onlangs een foto waarop Carter en Brezjnev elkaar in Wenen omhelzen en een biografie van Brezjnev van het Amerikaanse persbureau AP, en verving zij het woord „Russisch" door „Sovjet" – „Dat is een kwestie van respect", zei hij.

De krant die het zwaarst lijdt onder de censuur is La Prensa, dat fotokopieën van de „verminkingen" naar plaatselijke ambassades stuurt. Nu de twee televisiestations onder regeringscontrole staan en twee van de drie dagbladen de revolutie actief steunen, is La Prensa de luidruchtigste tegenstander en het symbool van verzet tegen de linkse Sandinistische regering geworden. De Sandinisten verwijten La Prensa dat het „een bezeten campagne" voert en herhaaldelijk artikelen „vol leugens en bedrog" publiceert die het weigert te corrigeren en waarmee het paniek wil zaaien. De afgelopen twee jaar werd La Prensa al talloze malen voor korte tijd een verschijningsverbod opgelegd.

NIEUWE DICTATUUR

In het geïmproviseerde onderkomen van La Prensa, een houten pakhuis in Managua, zegt de 32-jarige hoofdredacteur Pedro Joaquin Chamorro dat zijn krant, gezien de groeiende overheidscontrole op de media, een nog grotere verantwoordelijkheid heeft „om te informeren over veel zaken die mensen anders nooit zouden vernemen.

Met een verwijzing naar de dagen waarin La Prensa het symbool was van de strijd tegen dictator Anastasio Somoza, zegt Chamorro: „Nicaragua heeft een nieuwe dictatuur, die zich beter van propaganda en retoriek weet te bedienen."

De polarisatie in het land heeft tot gevolg dat de kranten elkaar aanvallen, lange ideologische schimpredes afdrukken en pesterige cartoons. Terwijl La Prensa niets over Amerikaanse maatregelen tegen de Sandinisten bekend mag maken, produceren de regeringsgetrouwe dagbladen eindeloze propagandaverhalen en proberen ze Oost-Europa in een gunstig daglicht te plaatsen.

Aan deze confrontaties liggen twee fundamenteel verschillende ideeen over persvrijheid ten grondslag. La Prensa vindt dat zij het recht heeft naar eigen inzicht dingen te publiceren of weg te laten, terwijl de regering betoogt dat de pers vóór alles een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft.

TRADITIE

Maar los van de criteria voor censuur in tijden van oorlog wordt Nicaragua gehinderd door het ontbreken van enigerlei traditie van een vrije pers. Er zijn zeer weinig journalisten die bepaalde normen van nauwkeurigheid hebben leren hanteren, die feiten natrekken of menen dat artikelen nog andere doelen dienen dan propaganda maken vóór of tegen een zaak.

Daarbij is de traditie van strijdlustige, partijdige journalistiek al zo oud als Nicaragua zelf, een land dat sinds zijn onafhankelijkheid nog nooit een regering heeft gehad die zonder gebruik van geweld het roer overnam.

La Prensa, „bolwerk van vrijheid" voor de regering van president Reagan, en „instrument van de contra-revolutie" voor de Sandinisten, illustreert met zijn stormachtige geschiedenis hoezeer de Nicaraguaanse pers altijd verbonden is geweest met het politieke strijdtoneel. De krant is altijd beheerd als een familiebedrijf, met weinig inbreng of inspraak van de redactieleden zelf.

Een van de oprichters, Pedro Joaquin Chamorro, deed mee aan een mislukte invasie tegen Somoza's vader, 30 jaar geleden. Eenmaal uit de gevangenis werd hij een van de felste tegenstanders van de Somoza-dynastie, tot hij zelf is januari 1978 door een aanhanger van Somoza werd vermoord.

Toen de Sandinisten in 1979 hun beslissende offensief begonnen was La Prensa – symbool van verzet – een van de eerste doelwitten van de Nationale Garde. Het gebouw ging in vlammen op. En na de revolutie sloten veel personeelsleden van La Prensa zich bij de regering aan.

SPANNINGEN

Chamorro's weduwe Violetta werd tot een van de vijf leden van de regerende junta benoemd, haar jongste zoon Carlos Fernando was hoofdredacteur van Barricada, tot op heden het officiële regeringsdagblad. Toen de ruk naar links van de Sandinisten spanningen teweegbracht in het land, deden die zich ook voelen binnen La Prensa en de familie Chamorro zelf.

Violetta Chamorro trad uit de junta omdat ze zich niet kon verenigen met het beleid. In diezelfde tijd was haar zwager, Xavier Chamorro, leider van een groep verslaggevers, die de verschijning van La Prensa gedurende een [illegible] gaand onmogelijk maakte, uit protest tegen de kritiek op het regime van het blad.

Daarop namen Xavier en de rest van de groep ontslag en richtten Nuevo Diario op, een nieuw regeringsgezind dagblad. Violetta's oudste zoon, Pedro Joaquin junior, nam toen La Prensa over. En zo ontstond de wonderlijke huidige situatie in de Nicaraguaanse pers dat drie Chamorro's de leiding hebben over de enige drie dagbladen.

Wegens haar faam en kritische opstelling blijft La Prensa het blad met de grootste oplage: 70.000 exemplaren per dag. Nuevo Diario heeft een oplage van 40.000, Barricada van 35.000. En iedereen die het politieke gebeuren op de voet wil volgen, leest ze alle drie.

Tot zover, Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

Philip Habib, geduchte pokerspeler

"MENEER BEGIN", moet hij eens gezegd hebben tijdens de zenuwslopende onderhandelingen over de terugtocht van de PLO uit Beiroet. „Meneer Begin, als u besluit te gaan bombarderen, wees dan zo vriendelijk het huis van mijn ouders te sparen!"

Het was een dodelijke opmerking die een andere diplomaat vermoedelijk zijn nek gekost zou hebben. Het Amerikaanse fenomeen Philip C. Habib heeft er veel van zijn succes aan te danken. Al meer dan twee jaar prijkt zijn naam week in week uit op de voorpagina's van de grote internationale kranten. Deze Superman van de Amerikaanse Midden-Oosten-politiek reist van potentiële ramp naar ramp. Ook dit voorjaar is Superman er weer door president Reagan op af gestuurd. Nu de sneeuw in het Libanese bergland langzaam smelt, lijkt ook het front tussen Israël en Syrië weer te ontdooien.

De situatie is levensgevaarlijk. In Beiroet patrouilleren Amerikaanse mariniers, terwijl Russische militaire adviseurs de moderne electronica van de SAM-5-raketinstallaties rondom Damascus moeten bedienen. Als er niet spoedig een afdoende regeling voor de terugtrekking van de buitenlandse troepen komt en niets wijst daar op dan is het dit keer zelfs niet ondenkbaar dat Russische en Amerikaanse militairen tegenover elkaar zouden kunnen komen te staan. Tijd om Habib weer als een 'deus ex machina' in het bedreigde gebied neer te laten.

Habibs naamsbekendheid overtreft op dit moment zelfs die van dr Henry Kissinger. Geen geringe prestatie voor iemand van wie het geheel onduidelijk is wat hij nu precies uitspookt. Wie is deze kalende man met zijn eeuwig afzakkende bril, zijn slechtzittende pakken en zijn rollende krachttermen? Wie is deze crisis-bezweerder van het Witte Huis, de man die door senator Charles Percy werd voorgedragen als kandidaat voor de Nobelprijs?

Over Habib zelf is maar weinig bekend. Niet in de laatste plaats is dat door zijn eigen toedoen, want de nu 63-jarige Habib is vies van alle persoonlijkheidscultus. Dat is in een wereld waar diplomaten en politici al te vaak zonder gêne voor de camera's staan te kwispelen op zich al opmerkelijk.

Habib echter is niet iemand die naar de camera zwaait. Toen hij in september van het afgelopen jaar de Medaille van de Vrijheid kreeg voor zijn diplomatieke werk rond het beleg van Beiroet, was het zijn medewerker Morris Draper, die hij de eer toeschoof. „Wat wij presteren, presteren wij altijd als team." Zo schrijft Jan Hendrik Bakker in de Haagsche Courant.

Toch is Habib een overstelpende persoonlijkheid, maar de bewijzen daarvan houdt hij binnenskamers. Daar spelen zich dan ook vaak heftige tonelen af. Emotioneel, hoekig en bot als Habib zijn kan, weet hij zijn onderhandelingspartners pardoes te overrompelen, zelfs premier Begin schijnt niet tegen de directheid van deze man opgewassen te zijn. Kissinger typeerde hem eens als 'de antithese van de krijtstreepjes-diplomaat', het stereotype van de elegante en buitengewoon beschaafde functionaris.

POKER

Habib is een hartstochtelijk en gevreesd pokerspeler. Zijn onderhandelingstechniek is navenant. Hij gooit zijn volle gewicht in het spel. Het uittikken van de banden van zijn gesprekken is een karweitje dat niet zonder schaamrood volbracht kan worden. Het State Department wil dan ook alleen de gekuiste versies hebben. Tijdens het overleg bluft Habib, vloekt, vleit, maar weet ook op tijd koel te analyseren. Zijn methode is een vruchtbare mengeling van straatvechten en professionele verfijning.

Habib stamt uit de school van Kissinger. De twee kunnen ook goed vergeleken worden. Beiden zijn tot nu toe de succesvolste Amerikaanse diplomaten in het Midden-Oosten gebleken. „Alle twee zijn ze semieten. Ze weten hoe ze met joden en Arabieren om moeten gaan. Dat geknuffel en gezoen, die eindeloze theeën koffietafels, waar Cyrus Vance en William Rogers niet tegen konden!" De omschrijving komt van dichtbij het vuur, van een Libanees politicus.

Het verschil echter tussen Kissinger en Habib is ongetwijfeld dat dr Henry niet helemaal vrij was van sterallures, terwijl Habibs toewijding aan het werk van een bijna religieuze onbaatzuchtigheid is. Hij is een verstokte 'workaholic'. Het werk is alles.

„Als je van 9 tot 5 werkt en je vrouw klaagt niet, dan doe je je baan niet goed", placht hij zijn ongelukkige personeel voor te houden toen hij in de jaren vijftig op het State Department werkte.

„Tijdens de vredesbesprekingen in Parijs in 1968 bleef Habib ook gewoon de hele nacht op om de antwoorden te prepareren die Cyrus Vance en ik de Noordvietnamezen moesten geven", herinnert Averell Harriman zich. Habibs kloosterachtige opvattingen over zelfverloochening hebben hem overigens wel een paar maal aan de rand van de dood gebracht. In 1978 werd hij na een zware hartoperatie voortijdig gepensioneerd. De man moet een gat in de lucht gesprongen hebben toen Reagan hem twee jaar later vroeg zijn speciale gezant voor het Midden-Oosten te worden. Bij zo'n iemand is het immers altijd maar de vraag waar hij eerder aan sterft: overbelasting of stilzitten. Nu moet hij zaken doen met die andere keihard werkende hartpatiënt, Menachem Begin.

Wat Habib verder onderscheidt van Kissinger is zijn diplomatieke integriteit. Kissinger wilde tijdens onderhandelingen nog wel eens 'lekken' om zo het verdere verloop van het overleg te beïnvloeden. Habib echter staat als een rots in de branding en zwijgt. Hij geldt als de „lekloze extravert", de man die er honderduit op los kan babbelen, zonder iets te zeggen. Habib is absoluut waterproef.

VERTROUWEN

De reputatie van absolute betrouwbaarheid — hoe hij binnenskamers misschien ook te keer mag gaan — is één van Habibs sterkste punten. Zelfs het feit, dat vorig jaar bekend werd dat de huidige Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, George Shultz, Habib als adviseur het Arabië zeer vriendelijke gezinde Bechtel-concern binnenhaalde, deed maar heel weinig af aan het vertrouwen dat hij ook in Israël geniet. Het is een vertrouwen dat hij in zijn vroegere jeugd zijn joodse vriendjes al wist in te boezemen. Philip groeide als zoon van een Libanese kruidenier op in de joodse wijk van Brooklyn. Een christen-jongetje middenin de jiddische gemeenschap. Toch werd hij vertrouwd en geaccepteerd. De orthodoxe joden respecteerden hem zelfs zozeer dat hij tijdens de sabbat het licht aan en uit mocht draaien, iets wat de vrome jood streng verboden is.

Het was overigens ook Brooklyn waar de kleine Phil zijn straattechnieken opdeed. In de internationale smeltkroes van de Newyorkse armenwijken leerde hij bovendien verder te kijken dan zijn eigen cultuur en groeide hij op tot kosmopoliet.

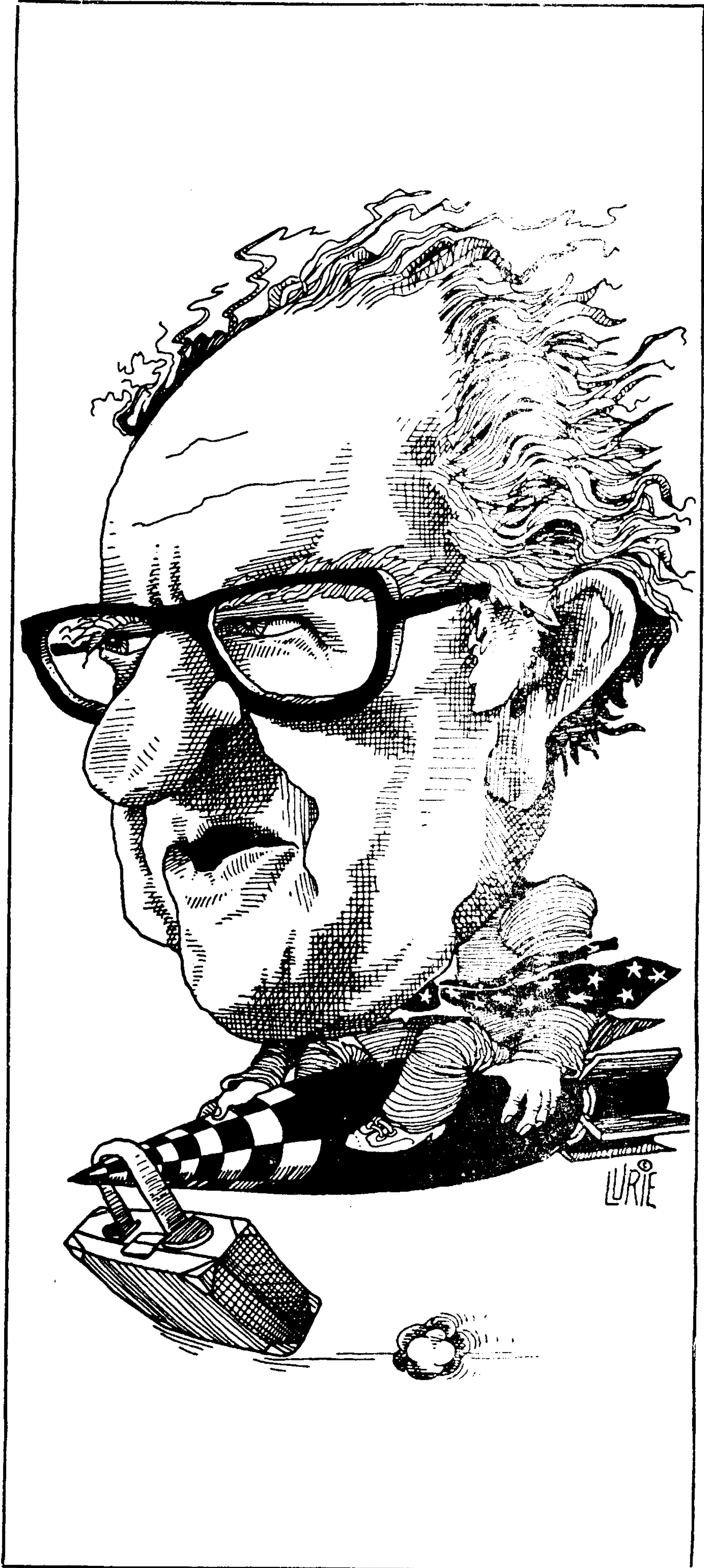
KOREA

Uit de tijd dat hij van 1971 tot 1974 ambassadeur was in Seoel, stamt het verhaal hoe Habib met de Koreanen om wist te gaan. Hij gold zonder meer als de meest geliefde ambassadeur die de Koreanen tot dan toe uit Washington hadden zien komen. Met de culturele soeplesse die hij in Brooklyn opgedaan had kan hij snel overschakelen naar andere zeden en gewoonten.

„Hij placht Makkoli, een gistende rijstwijn, waarvan de meeste Amerikanen gruwden, te drinken precies zoals wij dat deden: met zijn duim in het blikken kommetje. Hij had iets fantastisch. Hij gaf de mensen het gevoel alsof hij ze ondertussen iets heel belangrijks stond te vertellen, terwijl dat niet waar was", is de herinnering van één van zijn Koreaanse collega's uit die tijd.

Tijdens zijn studie specialiseerde Habib zich in de economie van de derde wereld, zo vlak na de oorlog bepaald nog geen modieus onderwerp, maar Habib loopt nu eenmaal graag tegen de wind in. Ook nu nog. Politieke analytici hebben zich vaak afgevraagd wat nu eigenlijk de verdiensten zijn van deze tegendraadse, maar zeer hartelijke man. Kon Habib uiteindelijk voorkomen dat Israël de Syrische raketbases in de Beka'a-vallei met geweld opruimde? Is Israël tenslotte Libanon toch niet binnengevallen en zou de PLO op den duur toch niet uit Beiroet zijn vertrokken?

Een antwoord is misschien, dat ook Habib de oerkrachten van de geschiedenis niet kan keren. Zijn vak en verdienste is alleen die machten zo lang mogelijk bezig te houden en af te leiden. Want waar tijd gewonnen wordt, heeft immers de rede nog een kansje. (Overgenomen uit de Haagsche Courant.)

Grensdorpen zuchten onder "peso-misère"

De illegalen-stroom van Mexico naar VS

IN DE OFFICIELE uitleg van Amerika's groeiende bezorgdheid over de ontwikkelingen in Centraal-Amerika, is het een vast onderdeel geworden: de niet aflatende stroom illegale emigranten uit het buurland Mexico. Hun aantal wordt hier 1,25 miljoen. Hoger dan ooit tevoren. Maar tegelijkertijd nog niets in vergelijking met wat de Verenigde Staten te wachten staat, indien het economisch toch al uiterst wankele Mexico volledig onderuit gaat. Want dan houden de Amerikaanse autoriteiten terecht rekening met een werkelijk gigantische uittocht uit Mexico.

Aldus vangt Haye Thomas zijn artikel aan in de Haagsche Courant.

Meer dan drieduizend kilometer lang is de grens tussen Mexico en de Verenigde Staten. Voor de bewaking daarvan aan de Amerikaanse kant zijn zo'n 2300 grenswachten beschikbaar. Als aantal absoluut ontoereikend en zeker de grenswachten die hun taak serieus nemen, zijn onderhand aan diepe frustraties ten prooi. Enkele cijfers: in het Californische Chula Vista, de grote doorlaatpost van uit de Mexicaanse grensstad Tijuana, werden in de eerste maand van dit jaar 73.690 Mexicanen wegens clandestiene grensoverschrijding gearresteerd. Meer dan de helft meer dan het vorig jaar tijdens dezelfde periode. In de maand januari werden in het district El Paso in Texas, ook wel cynisch Mexico's tweede forensenstation genaamd, 14.690 illegalen aangehouden, elf procent meer dan in januari 1982. De maand februari gaf in vergelijking met februari 1982 zelfs een groei van 60 procent te zien.

Aanhoudingen genoeg dus, maar niettemin vormen zij slechts een druppel op een gloeiende plaat. Want het komt er gewoon op neer dat telkens méér Mexicaanse mannen, vrouwen en kinderen zonder geldige papieren de grens naar de Verenigde Staten oversteken.

RIO GRANDE

De meesten van hen doen dat zo stiekem mogelijk, het liefst in het holst van de nacht of tegen het eerste ochtendgloren. Er zijn er ook, die het gewoon openlijk proberen en op klaarlichte dag en voor iedereen zichtbaar door de op sommige plaatsen smalle stroombeddingen van de vermaarde grensrivier Rio Grande waden. Wij hebben dit herhaaldelijk gezien vanaf de brug tussen El Paso in Texas en Ciudad Juaréz in Mexico. Oh zeker, het blijft ook voor hen een soort Russisch roulette om wel of niet gepakt te worden. Maar de ervaringen hebben geleerd dat het personeelsbestand van de Amerikaanse grensbewaking al lang niet meer berekend is op de onderhand immense toeloop. En dat de daarom zo gehandicapte grenswacht ondanks alle moderne communicatiemiddelen, ondanks radar, infrarood en helikopters om de opsporing van illegale grensoverschrijdingen te vergemakkelijken, de slag duidelijk aan het verliezen is.

Bovendien, de meeste van de aangehouden Mexicanen worden na enig administratief oponthoud weer over de grens teruggezet. En geen grenswacht die er zich nog over verbaasd bij een volgende vangst bekende gezichten van eerder op de dag terug te zien. Het steeds groeiende leger Mexicanen, dat in de hoop op economische verbetering zijn heil in het grote buurland wil zoeken, valt in twee groepen te verdelen. Bij El Paso aan de Rio Grande steken dagelijks enige duizenden mannen, vrouwen en kinderen de rivier over. Met de broekspijpen en jurken hoog opgerold stappen ze behoedzaam door het ondiepe, modderige water naar de andere kant. Hun schoenen, droge kleren met brood in een plastic zak over de schouder. Anderen laten zich over het water tillen door de 'burros', de 'dragers', voor een bedrag dat per procent kan verschillen, maar gemiddeld neerkomt op ongeveer een gulden in pesos. De 'burros' hebben hun beste klanten aan de ietwat duurdere werksters en dienstmeisjes, die zich in hun altijd donkere, nette kledij met glimmend zwarte schoenen en het haar keurig opgestoken, steevast laten overtillen.

ILLEGAAL

Zij behoren tot de zogenaamde vaste grensforensen, die 's morgens vroeg illegaal oversteken en 's avonds laat op dezelfde wijze terugkeren naar Ciudad Juaréz. Met een dagloon dat vaak het zesvoudige is van wat ze eventueel in eigen omgeving hadden kunnen verdienen. Tenminste als ze al het geluk hadden om daar werk te kunnen vinden, want de werkloosheid in Ciudad Juaréz en omgeving is inmiddels tot meer dan veertig procent opgelopen.

Dit inkomen aan de Amerikaanse kant varieert van 27 tot 68 gulden per dag en is ruim voldoende om elke dag opnieuw een groot aantal gegadigden te trekken voor baantjes als schoonmaker, tuinman, hulp in de huishouding, metselaar, timmerman, vuilnisman, baantjes die per dag worden uitgegeven en betaald. Er zijn er bij die op dezelfde wijze al jarenlang toch bij dezelfde opdrachtgever werken. Want het clandestiene werken verzekert de opdrachtgever van honderd procent inzet bij de man of vrouw, die hij - naar Amerikaanse maatstaven gemeten - minder hoeft te betalen.

Maar behalve de zogenaamde grensforensen van elke dag zijn er ook velen die een meer permanent verblijf in de Verenigde Staten zoeken. Zij hebben voor hun eerste opvang het oog gericht op de sterk groeiende Mexicaanse gemeenschap aan de Amerikaanse kant van het grensgebied. Zij kunnen daar de eerste tijd gemakkelijk onderduiken in afwachting van valse identiteitspapieren of contacten voor werkadressen elders in de Verenigde Staten.

De weerstand tegen de illegale Mexicanen groeit naarmate hun druk op de sociale voorzieningen, zoals gezondheidszorg, steun en openbaar onderwijs toeneemt. Hierbij spelen vaak vervalste papieren een belangrijke rol. Openbaar onderwijs is overigens ieders recht op Amerikaanse bodem. Of men er nu legaal of illegaal verblijft.

SLACHTING

De weerstanden verscherpen vooral in het Amerikaanse grensgebied, waar de ineengestorte Mexicaanse economie en sterk gedevalueerde peso een ware slachting hebben aangericht onder de tot voor kort zeer welvarende middenstanders. Welvarend door weer andere groepen Mexicaanse forensen, de beter gesitueerden die aan de Amerikaanse zijde van de grens hun inkopen kwamen doen. Zaken met een vaste omzet van minstens 3000 dollar per dag, zijn nu teruggevallen op het niveau van nog geen twee- tot driehonderd dollar. Het geweven en geknars van tanden over het uitblijven van de Mexicaanse klanten is niet van de lucht in grensplaatsen als Chula Vista en El Paso.

De 'peso-missere', waarvan het einde nog lang niet in zicht is, heeft een nieuw element aan het grote grensdrama toegevoegd. Een element van snel opeenvolgende faillisementen en grauwe uitzichtloosheid. Nu de waarde van de peso zo sterk is gedaald, wordt de Amerikaanse ellende nog eens nadrukkelijk in de hand gewerkt door stromen landgenoten die in hun plotseling wel heel erg goedkope Mexico hun slag willen slaan. De een zijn dood is de ander zijn brood, nietwaar. Maar dit is dan een voordeel dat geheel buiten de illegale grensoverschrijdingen valt. Want voor de steeds aanzwellende stroom van belangstellende Mexicanen, blijft Amerika toch het land van de grote beloften en heeft één simpele dollar meer kracht en betekenis dan een hele hand vol pesos. (Overgenomen uit de Haagsche Courant.)

Op zonnekracht vooruit

MET EEN SNELHEID van gemiddeld 24 kilometer per uur hebben twee Australiers hun continent doorkruist in een elektrisch voortgedreven auto. Voor de rit van Perth naar Sidney hadden zij 172 uur nodig, verdeeld over 20 dagen.

Hoewel de hitte in de cabine soms ondraaglijk was, prezen de twee elkaar afwisselende bestuurders de zon slechts. Zonnecellen op het dak leveren namelijk via twee gewone 12-volts-accu's de energie voor de 1-pk-motor van hun badkuipachtige lichtgewicht voertuigje (150 kilogram), dat op vier fietswielen rijdt. Het wagentje biedt plaats aan één persoon, de bestuurder, en is een ontwerp van de autocoureur Larry Perkins.

Men betwijfelt overigens of de gewone auto van de toekomst op dezelfde wijze kan worden aangedreven. Deze heeft geen plaats voor voldoende zonnecellen.

